ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

Жол көлігі
МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ ТІРКЕМЕЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЖАРЫҚҚАЙТАРҒЫШ БЕТТЕРІ БАР МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ НӨМІРЛІК БЕЛГІЛЕРІ ЖӘНЕ БЕЛГІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ДАЙЫНДАМАЛАР
Техникалық шарттар

Транспорт дорожный
ЗНАКИ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ РЕГИСТРАЦИОННЫЕ НОМЕРНЫЕ СО СВЕТОВОЗВРАЩАЮЩЕЙ ПОВЕРХНОСТЬЮ ДЛЯ МЕХАНИЧЕСКИХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И ИХ ПРИЦЕПОВ И ЗАГОТОВКИ ДЛЯ ЗНАКОВ
Технические условия

ҚР СТ 986-2012

(ISO 7591-1982, NEQ)

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар Министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті (Мемстандарт)

Астана

gost.e-ecolog.ru

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

Жол көлігі

МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ ТІРКЕМЕЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЖАРЫҚҚАЙТАРҒЫШ БЕТТЕРІ БАР МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ НӨМІРЛІК БЕЛГІЛЕРІ ЖӘНЕ БЕЛГІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ДАЙЫНДАМАЛАР

Техникалық шарттар

ҚР СТ 986-2012

(ISO 7591-1982, NEQ)

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар Министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті (Мемстандарт)

Астана

Алғысөз

1 «ЛАТОН» ФИРМАСЫ» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (ЖШС) **ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2012 жылғы 26 қыркүйектегі № 463-од бұйрығымен **БЕКІТІЛІП ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 Осы стандартты Мәскеу қ., Стандарттар баспасы орыс тілінде басылып шығарылған «Roadvehicles; Retro-reflectiveregistrationplatesformotorvehiclesandtrailers; Specification» ISO 7591:1982 (Жол көлігі. Көлік құралдары мен олардың тіркемелеріне арналған шағылыстырғыш беті бар нөмірлік белгілер. Техникалық талаптар) халықаралық стандартының талаптарын ескере отырып әзірледі.
Сәйкестік дәрежесі–балама емес, NEQ

4 Осы стандартта 1968 жылғы 8 қарашадағы «Жол қозғалысы туралы» конвенцияның (Вена қ..) 36,37-бап., 1997 жылғы 25 қарашадағы №1650 «Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерін» бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысының, 2012 жылғы 16 шілдедегі №400 «Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілердің үлгілерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі бұйрығының ережелері жүзеге асырылды.

5 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ 2017 жыл
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ 5 жыл

6 ҚР СТ 986-2003 «Механикалық көлік құралдары мен олардың тіркемелеріне арналған жарыққайтарғыш беті бар мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері. Техникалық шарттар» **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**.

Осы стандартқа енгізілетін өзгерістер туралы ақпарат жыл сайын басып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемесіне, ал өзгерістер мен түзетулер мәтіні – ай сайын басып шығарылатын «Мемлекеттік стандарттар» ақпараттық сілтемесіне жарияланады. Осы стандарт қайта қаралған (ауыстырылған) немесе жойылған жағдайда, тиісті ақпарат ай сайын басып шығарылатын «Мемлекеттік стандарттар» ақпараттық сілтемесіне жарияланады

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетінің рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толықтай немесе бөлшектеліп басылып шығарыла, көбейтіле және таратыла алмайды

Мазмұны

1 Қолданылу саласы ... 1
2 Нормативтік сілтемелер ... 1
3 Терминдер мен анықтамалар ... 2
4 Нөмірлік белгілердің типтері, құрылымдары мен сериялары ... 2
5 Техникалық талаптар ... 8
6 Орауыш және таңбалау ... 13
7 Қауіпсіздік талаптары ... 14
8 Қабылдау ережелері ... 14
9 Бақылау әдістері ... 15
10 Нөмірлік белгілерді орнату және пайдалану жөніндегі нұсқаулар ... 20
11 Тасымалдау және сақтау ... 21
12 Өндіруші кепілдіктері ... 21
А қосымшасы(міндетті). Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің үлгілері ... 22
Б қосымшасы(міндетті). Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломаттық корпусымен жұмыс жөніндегі ұйым. Техникалық сипаттама ... 30
В қосымшасы (міндетті). Әріптік және сандық символдардың өлшемдері ... 33
Г қосымшасы (міндетті). Нөмірлік белгілердің дайындамаларындағы қорғаныс элементтерінің орналасу схемасы ... 37
Д қосымшасы (міндетті). 7-типті нөмірлік белгінің сырт жағы ... 38
Е қосымшасы (міндетті) ... 39
Библиография ... 41

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

Жол көлігі

МЕХАНИКАЛЫҚ КӨЛІК ҚҰРАЛДАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ ТІРКЕМЕЛЕРІНЕ АРНАЛҒАН ЖАРЫҚҚАЙТАРҒЫШ БЕТТЕРІ БАР МЕМЛЕКЕТТІК ТІРКЕУ НӨМІРЛІК БЕЛГІЛЕРІ ЖӘНЕ БЕЛГІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ДАЙЫНДАМАЛАР

Техникалық шарттар

Енгізілген күні 2013-01-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт тіркелетін механикалық көлік құралдарының (бұдан әрі – көлік құралдарының) барлық түрлері мен олардың тіркемелеріне орнатылатын жарыққайтарғыш беттері бар мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілеріне (бұдан әрі – нөмірлік белгілер) және оларға арналған дайындамаларға қолданылады.

Стандарт нөмірлік белгілердің типтерін, құрылымын, көлемін, сапасын және қауіпсіздік жөніндегі талаптарды, қабылдау ережелері мен бақылау әдістерін, тасымалдау, сақтау және пайдалану ережелерін белгілейді.

ЕСКЕРТПЕ Тіркелетін көлік құралдарының тізімі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен анықталады.

Стандарт Қорғаныс министрлігінің әскери бөлімдері мен Қазақстан Республикасының шекара әскерлері көлік құралдарының, сондай-ақ [4]-те көзделген механикалық көлік құралдары мен олардың тіркемелерінің жеке түрлерінің нөмірлік белгілеріне қолданылмайды.

Осы стандарт сәйкестікті растау мақсатында пайдаланылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартты қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

2007 жылғы 4 маусымдағы № 258-III ҚРЗ «Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңы.

«Буып-түюге, таңбалауға, затбелгі жапсыруға және оларды дұрыс түсіруге қойылатын талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 21 наурыздағы №277 Қаулысы.

«Сәйкестікті растау процедуралары» техникалық регламентін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 4 ақпандағы №90 Қаулысы.

ҚР СТ 988-2007 Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туы. Жалпы техникалық шарттар.

ГОСТ 12.1.005-88 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Жұмыс аймағының ауасына қойылатын жалпы санитарлық-гигиеналық талаптар.

ГОСТ 12.2.003-91 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Өндірістік жабдық. Жалпы қауіпсіздік талаптары.

ГОСТ 15.309-98 Өнімді әзірлеу және өндіріске қою жүйесі. Шығарылатын өнімді сынақтан өткізу және қабылдау. Негізгі ережелер.

ГОСТ 166-89 Штангенциркульдер. Техникалық шарттар.

ГОСТ 380-2005 Әдеттегі сапалы көміртекті құрыш. Маркалары.

ГОСТ 427-75 Металдан жасалған өлшеу сызғыштары. Техникалық шарттар.

ГОСТ 3489.2-71 Баспаханалық қаріптер. Журналдық шабылған гарнитура (орыс және латын негізді алфавиттерге арналған). Мақсаты. Суреті. Қаріп сызығы. Сыйымдылығы.

ГОСТ 3489.17-71 Баспаханалық қаріптер. "Балтика" гарнитурасы (орыс және латын негізді алфавиттерге арналған). Мақсаты. Суреті. Қаріп сызығы. Сыйымдылығы.

ГОСТ 7721-89 Түсті өлшеуге арналған жарық көздері. Түрлері. Техникалық талаптар. Таңбалау.

ГОСТ 9142-90 Бүрме картон жәшіктер. Жалпы техникалық шарттар.

ГОСТ 10354-82 Полиэтилен үлдірі. Техникалық шарттар.

ГОСТ 13726-97 Алюминий мен алюминий қоспаларынан жасалған ленталар. Техникалық шарттар.

ГОСТ 14192 – 96 Жүктерді таңбалау.

ГОСТ 15150-69 Машиналар, аспаптар және басқа да техникалық бұйымдар. Әр түрлі климатты аудандар үшін орындаулар. Сыртқы ортаның климаттық факторларының әсер етуі бөлігінде пайдалану, сақтау және тасымалдау санаттары, шарттары.

ГОСТ 21444-75 Борланған қағаз.Техникалық шарттар.

ГОСТ 24297-87 Кіру бақылауы. Негізгі ережелер.

ЕСКЕРТПЕ Осы стандартты пайдалану кезінде сілтемелік стандарттардың қолданылуын ағымдағы жылдағы жай-күйі бойынша жыл сайын басылып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттардың сілтемесі» ақпараттық сілтемесі бойынша және ағымдағы жылы жарияланған тиісті ай сайын басылып шығарылатын ақпараттық сілтемелер бойынша тексерген дұрыс. Егер сілтеме құжат ауыстырылса, (өзгертілсе), онда осы стандартты пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алу керек. Егер сілтеме құжат ауыстырылмай жойылса, онда оған сілтеме берілген ерже осы сілтемені қозғамайтын бөлікте қолданылады.

3 Терминдер мен анықтамалар

Осы стандартта тиісті анықтамаларымен бірге мынадай терминдер қолданылады.

3.1 Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі: Өкілетті органдар белгілеген тәртіппен тіркелген барлық көлік құралдары мен олардың тіркемелеріне орнатылып, көлік құралдарын есепке алу және олардың жүргізушілерінің жол үстіндегі әрекеттерін бақылау үшін қолданылатын нөмірлік белгі.

3.2 Жарық қайтару: Беттерге түсетін жарық ағыны өз көзіне жақын бағытта кері қайтарылатын шағылыс.

4 Нөмірлік белгілердің типтері, құрылымдары мен сериялары

4.1 Жалпы ережелер

4.1.1 Көлік құралдарында [1]-ге сәйкес қарастырылған орындарда нөмірлік белгілер орналастырылуы тиіс.

Қазақстан Республикасы өңірлерінің (облыстарының) (бұдан әрі – өңірлер) нөмірлік белгілері мен сандық кодтарына арналған әріптік серияларды, сандық тіркеу нөмірлерін жеке және заңды тұлғаларға, шетелдік және азаматтығы жоқ тұлғалар атынан аккредиттелген дипломатиялық корпус өкілдеріне, шетелдік қатысуымен Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына, Қазақстан Республикасындағы шетел заңды тұлғалардың филиалдары мен өкілдіктеріне бекітуді Қазақстан Республикасындағы жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша өкілеттендірілген Мемлекеттік орган сыртқы саяси қызмет саласында өкілетті органмен бірлесе жүзеге асырады.

4.1.2 Әрбір нөмірлік белгідегі жарыққайтарғыш жабынға Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туының суреті және оның астына Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынуы тиіс [3]:

- біржолақты нөмірлік белгілер үшін – сол жақ бөлігінде;
- екіжолақты нөмірлік белгілер үшін – сол жақ бөліктің жоғарғы қатарында.

4.2 Нөмірлік белгілердің түрлері және құрылымының сипаттамасы

Нөмірлік белгілердің мынадай типтері шығарылады:

а) 1-тип – заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілер; жүк автомобильдері мен заңды тұлғалардың автобустарына арналған алдыңғы нөмірлік белгі.

Белгінің сол жағының жоғарғы бөлігінде Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының **«KZ»** айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ орналасады. Бұдан әрі нөмірлік белгінің сериясын білдіретін биіктігі 58 мм өлшемді екі әріптік символ орналасады. Оң жақ бұрышта - Қазақстан Республикасының сәйкес өңірінің (облысының) (бұдан әрі – өңір) сандық кодын білдіретін, өзара бөлу сызығымен бөлінген, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі сандық символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.1-суретті қараңыз).

«KZ» «AV» «ADM» арнайы серияларының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері 1-типке сәйкес болуы тиіс (А қосымшасы, А.1-суретті қараңыз).

б) 1А типі – жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілер; жүк автомобильдері мен жеке тұлғалардың автобустарына арналған алдыңғы нөмірлік белгі.

Бір әріптік символ қосылған 1-түрге сәйкес келеді. Үш әріптік символ жеке тұлғаларға қатыстылықты білдіреді. (А қосымшасы, А.2.2-суретті қараңыз).

в) 2-тип – жүк автомобильдері мен заңды тұлғалардың автобустарына, сондай-ақ бекіту орындары 1-типке жататын нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгі.

Нөмірлік белгінің сол жағының жоғарғы қатарында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының **«KZ»** айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ орналасады. Нөмірлік белгінің төменгі қатарында сол жақ бөлігінде сәйкес өңірдің сандық кодын білдіретін, тік және көлденең сызықтармен бөлінген (жиектеме ішінде), биіктігі бойынша өлшемі 70 мм екі сандық символ орналасады. Бұдан әрі - нөмірлік белгінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 58 мм екі әріптік символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.3-сурет).

г) 2А-Түр – жүк автомобильдері мен автобустарға, сондай-ақ бекіту орындары 1А типіне жататын нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгі.

Бір әріптік символ қосылған 2-түрге сәйкес келеді, үш әріптік символ жеке тұлғаларға қатыстылықты білдіреді. (А қосымшасы, А.2.4-сурет).

д) 3-тип – мотокөлік құралдарына (мотоцикл, мотороллер) арналған екіжолақты нөмірлік белгі.

Нөмірлік белгінің сол жағының жоғарғы жолағында Қазақстан Республикасының Мемлекеттік туы бейнеленеді. Ту астында - Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі. Тудың оң жағында көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі сандық символ орналасады.

Төменгі жолақтың сол жақ бұрышында сәйкес өңірдің сандық кодын білдіретін, тік және көлденең сызықтармен бөлінген (жиектеме ішінде), биіктігі бойынша өлшемі 70 мм екі сандық символ орналасады. Өңір нөмірінің оң жағында көлік құралының нөмірлік белгінің сериясын білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 58 мм екі әріптік символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.5-сурет).

е) 5-тип – жүк және жеңіл автомобильдердің тіркемелері мен жартылай тіркемелеріне арналған екіжолақты нөмірлік белгі.

Жоғарғы қатардың сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі орналасады. Тудың оң жағында көлік құралының нөмірлік белгісінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 58 мм үш әріптік символ орналасады. Белгінің төменгі қатарының сол жақ бұрышында сәйкес өңірдің нөмірін білдіретін, тік және көлденең сызықтармен бөлінген (жиектеме ішінде), биіктігі бойынша өлшемі 70 мм екі сандық символ орналасады. Бұдан әрі - көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі сандық символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.6-сурет)

ж) 7-тип – жол қозғалысына уақытша қатыстырылған көлік құралдарына арналған үшжолақты нөмірлік белгі.

Нөмірлік белгінің бірінші (жоғарғы) қатарында биіктігі бойынша өлшемі 30 мм **«TRANZIT»** әріптік символдары орналасады. Екінші қатарда – көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм төрт сандық символ орналасады. Үшінші (төменгі) қатарда - нөмірлік белгінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі әріптік символ, бұдан әрі эллипс түріндегі жиектемеге алынған Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі орналасады (А қосымшасы, А.2.7-суретті қараңыз).

и) 1С типі – жеңіл автомобильдерге арналған біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілер және ішкі істер органдарының арнайы және жедел қызметтерінің жүк автомобильдеріне арналған алдыңғы нөмірлік белгілер.

Белгінің сол жағының жоғарғы бөлігінде Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ орналасады. Бұдан әрі нөмірлік белгінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 58 мм екі әріптік символ орналасады. Оң жақ бұрышта сәйкес өңірдің сандық кодын білдіретін, өзара бөлу сызығымен бөлінген, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм сандық символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.8-суретті қараңыз).

к) 2С типі – бекіту орны 1С типті нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін ішкі істер органдарының арнайы және жедел қызметтерінің жеңіл және жүк автомобильдеріне арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгі:

Белгінің сол жағының жоғарғы қатарында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ орналасады. Нөмірлік белгінің төменгі қатарының сол жақ бөлігінде сәйкес өңірдің сандық кодын білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 70 мм жиектеме ішінде екі

сандық символ орналасады. Бұдан әрі – белгінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі әріптік символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.9-суретті қараңыз).

л) 3С типі – ішкі істер органдарының арнайы және жедел қызметтерінің мотокөлік құралдарына арналған екіжолақты нөмірлік белгі.

Нөмірлік белгінің жоғарғы қатарының сол жақ бұрышында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Тудың оң жағында көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі сандық символ орналасады. Төменгі қатардың сол жақ бұрышында сәйкес өңірдің сандық кодын білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 70 мм екі сандық символ орналасады. Өңір нөмірінің оң жағында көлік құралының нөмірлік белгісінің сериясын білдіретін биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі әріптік символ орналасады. (А қосымшасы, А.2.10-суретті қараңыз).

м) 1К типі – Қазақстан Республикасы Президентінің Күзет қызметінің көлік құралдарына арналған біржолақты нөмірлік белгі.

Нөмірлік белгінің сол жағының жоғарғы бөлігінде Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм екі сандық символ және нөмірлік белгінің сериясын білдіретін «SK» екі әріптік символ орналасады (А қосымшасы, А.2.11-суретті қараңыз).

н) 1Г типі – Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне арналған «D», «Т» немесе «PROTOCOL»[1)] сериялары көрсетілген автомобильдерге арналған біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілер:

- **«D»** және «**Т**» сериялары – белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының **«KZ»** айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі «D» немесе «Т» сериялары және Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген шетел өкілдікке қатыстылық кодын білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 58 мм үш сандық символ көрсетіледі. Бұдан әрі - тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ. Бұдан кейін биіктігі бойынша көлемі 70 мм, Б қосымшасына сәйкес стикер орналасады (А қосымшасы, А.3.1-А.3.4-суреттерді қараңыз).

- «**PROTOCOL**» сериясы - белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі - «PROTOCOL» аббревиатурасы (А қосымшасы, А.3.5-суретті қараңыз).

п) 2Г типі – бекіту орны 1Г типті нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін «D», «Т» сериялы автомобильдерге арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгі:

«D» және «Т» сериялы белгілер – белгінің жоғарғы қатарының сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының

[1)] «D» сериясы – шетел мемлекеттерінің дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелерінің, оларға теңестірілген халықаралық ұйымдардың Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген өкілдіктерінің дипломатиялық және консулдық құрамының қызметтік және жеке автокөліктеріне берілетін көлік құралының (автокөліктің) нөмірлік белгісінің сериясы

«Т» сериясы - шетел мемлекеттерінің дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелерінің, оларға теңестірілген халықаралық ұйымдардың Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген өкілдіктерінің әкімшілік-техникалық қызметкерлер құрамының қызметтік және жеке автокөліктеріне берілетін нөмірлік белгінің сериясы

«PROTOCOL» сериясы - шетел мемлекеттерінің делегацияларын алып жүру бойынша халықаралық шараларда қолданылатын автокөліктерге берілетін нөмірлік белгінің сериясы.

«KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі «D» немесе «Т» сериялары және Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген шетел өкілдікке қатыстылық кодын білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 58 мм үш әріптік символ көрсетіледі. Төменгі қатарда көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ орналасады. (А қосымшасы, А.3.2 және А.3.4-суреттерді қараңыз).

р) 1Д типі – **«НС», «М», «Н» және « F»**[1)] сериялы автомобильдерге арналған біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілер:

- **«НС»** сериясы - нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі «НС» сериясы, тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм төрт сандық символ және бұдан кейін биіктігі бойынша өлшемі 70 мм, Б қосымшасына сәйкес стикер орналасады (А қосымшасы, А.3.6-суретті қараңыз).

- **«М»** сериясы - нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі «М» сериясы және елдің индексін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 58 мм үш сандық символ орналасады, бұдан кейінгі биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ көлік құралының тіркеу нөмірін білдіреді. (А қосымшасы, А.3.8-суретті қараңыз).

- **«Н»** сериясы – нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі биіктігі бойынша өлшемі 58 мм «Н» сериясының белгісі және тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм төрт сандық символ орналасады. Белгінің оң жағындағы бөлу сызығынан кейін өңірді білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм сандық символдар орналасады. (А Қосымшасы, А.3.10-суретті қараңыз).

«F» сериясы – нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі биіктігі бойынша өлшемі 58 мм «F» сериясының белгісі және тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм төрт сандық символ орналасады. Белгінің оң жағындағы бөлу сызығынан кейін өңірді білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм сандық символдар орналасады. (А қосымшасы, А.3.12-суретті қараңыз).

с) 2Д типі – бекіту орны 1Д типті нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін **«НС», «М», «Н»** және **« F»** сериялы автомобильдерге арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгі.

«НС» сериясы - нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі биіктігі бойынша өлшемі 76 мм «НС» сериясы

[1)] «НС» сериясы - Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген шетел мемлекеттерінің Құрметті консулдарының қызметтік және жеке автокөліктеріне берілетін нөмірлік белгінің сериясы.

«Н» сериясы - Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген шетелдік қатысуы бар заңды тұлғалардың автокөліктеріне берілетін нөмірлік белгінің сериясы.

«М» сериясы - Қазақстан Республикасындағы шетел заңды тұлғаларының филиалдары мен өкілдіктерінің автокөліктеріне берілетін нөмірлік белгінің сериясы.

«F» сериясы – шетелдіктер мен азаматтығы жоқ тұлғалардың автокөліктеріне берілетін нөмірлік белгінің сериясы.

орналасады. Белгінің сол жағындағы төменгі қатарда Б қосымшасына сәйкес стикер орналасады. Бұдан әрі – көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм төрт сандық символ беріледі. (А қосымшасы, А.3.7-суретті қараңыз).

«М» сериясы - нөмірлік белгінің жоғарғы бөлігінің сол жағында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі «М» сериясы және елдің индексін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 58 мм үш сандық символ орналасады. Төменгі жолақта - көлік құралының тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм үш сандық символ. (А қосымшасы, А.3.9-суретті қараңыз).

«Н» сериясы - нөмірлік белгінің сол жағының жоғарғы қатарында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі биіктігі бойынша өлшемі 58 мм «М» сериясының белгісі және тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм алғашқы екі сандық символ орналасады. Нөмірлік белгінің сол жағының екінші қатарында бөлініп қойылған жиектеме ішінде өңірді білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 70 мм сандық символдар беріледі, бұдан кейінгі екі сандық символ көлік құралының тіркеу нөмірін білдіреді. (А қосымшасы, А.3.11-суретті қараңыз).

«F» сериясы - нөмірлік белгінің сол жағының жоғарғы қатарында Қазақстан Республикасының желбіреген туы бейнеленеді. Ту астында Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салынады. Бұдан әрі биіктігі бойынша өлшемі 58 мм «F» сериясының белгісі және тіркеу нөмірін білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 76 мм алғашқы екі сандық символ орналасады. Белгінің сол жағының екінші қатарында бөлініп қойылған жиектеме ішінде өңірді білдіретін, биіктігі бойынша өлшемі 70 мм сандық символдар беріледі, бұдан кейінгі екі сандық символ көлік құралының тіркеу нөмірін білдіреді. (А қосымшасы, А.3.13-суретті қараңыз).

4.3 Нөмірлік белгілердің сериялары

1, 1А, 2, 2А, 3, 5, 1С, 2С, 3С, 7 типті нөмірлік белгілердің серияларын Қазақстан Республикасының жол қозғалысы қауіпсіздігі жөніндегі өкілетті мемлекеттік орган тағайындайды.

«KZ», «AV», «ADM» арнайы нөмірлік белгілердің сериялары (А қосымшасы, А.1-суретті қараңыз).

1С, 2С, 3С типті нөмірлік белгілер «КР»[1)] сериясымен шығарылады (А қосымшасы, А.2.8-А.2.10-суреттерді қараңыз).

1Г, 2Г типті нөмірлік белгілер «D», «Т» және «PROTOCOL» серияларымен шығарылады (А қосымшасы, А.3.1-А.3.5-суреттерді қараңыз).

1Д, 2Д типті нөмірлік белгілер «НС», «Н», «М», «F» серияларымен шығарылады.

5 Техникалық талаптар

5.1 Нөмірлік белгілер мен дайындамалар осы стандарттың, техникалық (конструкторлық және технологиялық) құжаттаманың талаптарына, белгіленген тәртіппен бекітілген, тапсырыс берушімен және Қазақстан Республикасының жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша өкілетті мемлекеттік органмен келісілген эталон-үлгілерге сәйкес болуы тиіс [2].

[1)] «КР» сериялы нөмірлік белгілер ішкі істер органдарының арнайы көлік құралдарына беріледі.

Нөмірлік белгілер мен дайындамалар ГОСТ 15150 бойынша УХЛ 1 климаттық орындауға сәйкес болуы тиіс.

5.2 Материалдар мен сатып алынатын бұйымдарға қойылатын талаптар

5.2.1 Қолданылатын материалдар мен сатып алынатын бұйымдар нақтыланған бұйымдар түріне бекітілген нысандар сәйкестігін растайтын құжаттарымен, бұйымдарға қойылатын техникалық регламенттер мен нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес болуы тиіс.

5.2.2 7-Түрден басқа барлық түрлерге жататын нөмірлік белгілерді шығару үшін, төмендегілер қолданылады:

- АМц, АО, А5, А7 маркалы алюминий қоспаларынан жасалған және ГОСТ 13726 бойынша тоттануға төзімді ұқсас құрамды, қалыңдығы кем дегенде 0,8 мм ленталар.
- ақ, сары және қызыл түсті жарыққайтарғыш үлдір;
- дайындамалар (жарыққайтарғыш үлдір салынған алюминий қоспасы лентасынан жасалған қалыптар);

ЕСКЕРТПЕ Нөмірлік белгілер мен оларға арналған дайындамалар әр түрлі өндірушімен жасалған жағдайда, дайындамалар дербес жеткізілімнің мәні болуы мүмкін.

- ыстық айналдырудан өткен полиэстер үлдірі (фольга) – символдарға жабын салу (сандар мен әріптер) және нөмірлік белгіні көмкермелеуге арналған материал ретінде.

Жарыққайтарғыш және полиэстер үлдірлеріне қойылатын талаптар нөмірлік белгілердің 5.3.8-5.5 талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

5.2.3 7-типке жататын нөмірлік белгілерді шығару үшін, «Құжаттарға арналған қағаз» ГОСТ Р ИСО 9706-2000 бойынша немесе сапаға әсер етпейтін соған ұқсас офсетті қағаз қолданылады.

5.2.4 Нөмірлік белгілерді (дайындамаларды) жасау барысында нөмірлік белгілердің қажетті сапасын, қауіпсіздігін, жарыққайтарғыш қабілетін және белгіленген кепілді қызмет мерзімін қамтамасыз ететін басқа да материалдарды қолдануға рұқсат етіледі.

5.3 Нөмірлік белгілер мен дайындамаларға қойылатын талаптар

5.3.1 1, 1А, 2, 2А, 1Г, 2Г, 1Д, 2Д, 3, 1С, 2С, 3С, 5, 7-типтерге жататын нөмірлік белгілер тікбұрыш пішінде болуы тиіс.

Нөмірлік белгілерді рәсімдеу үлгілері А қосымшасында, символ көлемдері Б, В және Г қосымшаларында берілген.

5.3.2 Нөмірлік белгілер мен дайындамалар тікбұрышты пішінмен, ұштары дөңгелектенген, қалып ені 6,5 мм және қалыптау тереңдігі кем дегенде 1 мм көмкермемен пішімделген түрде шығарылады.

5.3.3 Нөмірлік белгілер мен дайындамалардың негізгі өлшемдері 1-кестеде көрсетілген өлшемдерге сәйкес келуі тиіс.

1-кесте

Нөмірлік белгінің түрі	Габариттік өлшемдер, мм
1, 1А, 1Г, 1Д, 1С, 1К	520 × 112 × 2,8 *
2, 2А, 2Г, 2Д, 2С	280 × 202 × 2,8 *
3, 3С	240 × 202 × 2,8 *
5	280 × 202 × 2,8 *
7	240 × 260

ЕСКЕРТПЕ Келтірілген өлшемдерден рұқсат етілген ауытқулар нөмірлік белгінің нақты түріне берілетін конструкторлық құжаттамамен анықталады.

* Анықтамалық көлем қолданылатын материалдардың қалыңдығымен анықталады.

5.3.4 1,1А, 2, 2А, 3, 5, 7-типті нөмірлік белгілердің аясы (шеті) ақ түсті, ал «KZ» айырмалық белгісі, символдар (сандар, әріптер), көмкерме – қара түсті болуы керек.

«D», «Т» және **« PROTOCOL»** серияларының 1Г және 2Г типті нөмірлік белгілерінің аясы (шеті) – қызыл түсті, «KZ» айырмалық белгісі, символдар (сандар, әріптер) мен көмкерме – ақ түсті болуы керек.

«НС», «М», «Н» және **«F»** серияларының 1Д және 2Д типті нөмірлік белгілерінің аясы (шеті) – сары түсті, **«KZ»** айырмалық белгісі, символдар (сандар, әріптер) мен көмкерме – қара түсті болуы керек.

Ішкі істер органдарының арнайы және жедел қызметтерінің автомобильдеріне арналған 1С, 2С және 3С типті нөмірлік белгілерінің аясы (шеті) ақ түсті, ал **«KZ»** айырмалық белгісі, символдар (сандар, әріптер) мен көмкерме – көк түсті болуы керек.

7-типті нөмірлік белгінің (бланктың) алдыңғы жағының аясы – ақ түсті, өлшемі 230 мм × 250 мм мәнерлі жиектемемен қара офсеттік бояумен боялған болуы тиіс. Бланктың артқы жағы түрлі-түсті көркем төсенім үстінен тангирлі тормен көмкерілген жеңіл автомобиль түрінде орындалады. Тангирлі тор суреті жасанды көшірмеден алғашқы қорғаныс ретінде қолданылатын «ұлттық нақыштағы суреттердің элементтерін» қамтиды. Бланк мәтіні Д қосымшасының үлгісі бойынша «Жүргізуші жаднамасын» қамтиды және мемлекеттік және орыс тілдерінде орындалады.

5.3.5 Нөмірлік белгілердің дайындамаларына символдар (сандар, әріптер) мен көмкерме салу технологиясы нөмірлік белгінің бұзылуына немесе қолданылатын материалдардың құрылымының өзгеруіне алып келетін пайдаланылуы барысында олардың өзгеру мүмкіндігін болдырмауы тиіс.

5.3.6. Нөмірлік белгілердің алдыңғы жағындағы символдар (сандар, әріптер) ГОСТ 3489.2 бойынша қаріппен, 7-тип үшін сырт жағында – ГОСТ 3489.17 бойынша қаріппен орындалуы тиіс.

7-типтен басқа барлық түрлерге жататын нөмірлік белгілердің символдары (сандары, әріптері) белгі алаңына қатысты рельеф биіктігі кем дегенде 1 мм дөңес болуы тиіс.

7-типті нөмірлік белгілердегі символдар (сандар, әріптер) баспаханалық офсеттік тәсілмен орындалады.

Нөмірлік белгілерге салынатын мемлекеттік рәміздерге (ҚР Мемлекеттік туына, «KZ» айырмалық белгісіне) қойылатын талаптар «Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына, ҚР СТ 988-2007 стандартына және нөмірлік белгілерге бекітілген эталон-үлгілерге сәйкес болуы тиіс.

«Қазақстан Республикасының желбіреген Мемлекеттік ту символы 5.3.9-тармақта көзделген тәсілмен орындалуы тиіс.

Мемлекеттік тудың суретін тікелей трафареттік баспа әдісімен «**KZ**», «**AV**», «**ADM**» арнайы серияларының Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінде (А1-суретті қараңыз), 1Г, 2Г типіне жататын дипломаттық корпус көлік құралдарына арналған нөмірлік белгілерде (А.3.1-А.3.4.-суреттерді қараңыз) салуға рұқсат етіледі.

Нөмірлік белгілердің барлық типтерінде Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісі салқын штампылау әдісімен кейіннен ыстық илемделген тиісті түсті жұқалтырды жапсыру арқылы орындалады.

5.3.7 7-типтен басқа нөмірлік белгілердің барлық типтерінің символдар (сандар, әріптер) мен қаттылық қырларына 5.3.4. тармағында қарастырылған ыстық илемделген тиісті түсті полиэстер үлдірі (жұқалтыр) жапсырылады. Бұл ретте үлдірдің (жұқалтырдың) сан, әріп және қаттылық қырларының бедерлі тұстарының үстіне шығуы 1 мм-ден аспауы тиіс.

5.3.8 7-типтен басқа ақ, қызыл және сары түсті аясы бар нөмірлік белгілер мен оларға арналған дайындамаларда өлшемі 10 мм × 7 мм-ден аспайтын эллипс ішіне алынған **«KZ»** - Қазақстан Республикасының коды түрінде, жасанды көшірмелерден қорғаныстың арнайы элементі болуы тиіс.

«KZ» қорғанысының арнайы элементтері нөмірлік белгі дайындамасының бүкіл алаңы бойынша көбейтіліп, жылжытылған көлденең қатарлармен орналастырылады. Кез келген қатардың қорғаныс элементтері арасындағы ең үлкен аралық:

- көлденеңінен - (50 ± 5) мм;
- тігінен - (50 ± 5) мм.

1-типке жататын дайындамалар үшін, «KZ» қорғаныс элементтері қатарларының саны кем дегенде екеу болуы тиіс, оның бірінші қатары негатив бейне, ал екіншісі позитив, және 2, 3, 5-типтер үшін – кем дегенде төртеу, онда негатив және позитив қатарлар кезектесіп тұрады (Д қосымшасын қараңыз).

ЕСКЕРТПЕ Позитив бейне ретінде ашық түсті аяда «KZ» қара символдарының бейнеленуі, ал негатив – қара аяда ашық түсті «KZ» символдарының бейнеленуі саналады.

Нөмірлік белгілер мен оларға арналған дайындамалар «KZ» қорғаныс элементімен қатар, жасанды көшірмеден арнайы қорғаныс элементін – фазалардың ығысуы 90°-пен бір-біріне қабатталатын екі көлденеңінен ығыстырылған синусоидалдық толқындар түріндегі үш өлшемді кума толқынды (үш өлшемді қорғаныс элементі) қамтуы тиіс. Толқын амплитудасы (10 ± 1) мм, толқын ұзындығы (34 ± 2) мм. Мұндағы озық фазалы толқын жарыққайтарғыш үлдір жабыны бетінің деңгейінен төмен орналасқандай, ал артта қалған фазалы толқын жарыққайтарғыш үлдір жабыны бетінің деңгейінен жоғары орналасқандай болып көрінеді. «Кума толқын» қорғаныс элементі Қазақстан Республикасы туының төменгі жиегі мен дайындаманың төменгі көмкермесінің жоғарғы жиегі арасындағы аралықта орналасады. Көрсетілген аралықта «KZ» қорғаныс элементі мен үш өлшемді кума толқынды бір-біріне қабаттастыруға рұқсат етіледі. Арнайы қорғаныс элементтерін орналастыру сызбасы Г қосымшасына сәйкес болуы тиіс.

5.3.9 Жасанды көшірмеден арнайы қорғаныс элементтері («KZ» коды, үш өлшемді кума толқын) нөмірлік белгі дайындамаларының сапа көрсеткіштеріне, соның ішінде фото- және түсті метрлік сипаттамаларына әсер етпеуі тиіс.

Жасанды көшірмеден арнайы қорғаныс элементтері:

- жарыққайтарғыш үлдір жабынның бетіне біріктірілуі (ішіне кіріктірілуі) тиіс;
- нөмірлік белгі мен дайындама беттерінен фото- және түсті метрлік сипаттамалардың бұзылуы мен жарыққайтарғыш үлдір жабынының жоғарғы қабаттары бұзылуының көзге көрінетіндей белгілері болмаған кезде, нөмірлік белгі мен қорғаныс элементтерінің беттерінен химиялық құралдармен немесе физикалық әсер етумен жойылмауы тиіс.

- нөмірлік белгінің бүкіл пайдалану мерзімі бойына сақталуы тиіс.

5.4 Нөмірлік белгілердің фотометрлік қасиеттеріне қойылатын талаптар

5.4.1 Нөмірлік белгі алаңының жабынының жарық қайтару коэффициенті (жарықтықтың жарықтандырылуға қатынасы) ГОСТ 7721 бойынша А стандартты жарық көзімен немесе мақсаты мен метрологиялық сипаттамалары бойынша басқа бір ұқсас құралмен жарықтандыру барысында, 2-кестеде көрсетілген мәндерден кем болмауы тиіс. Бұл жағдайда жарықтандыру бұрышы мен бақылау бұрышы бір жазықтықта орналасуы тиіс. Үлгіні бұрау бұрышы 0°80′-тан аспауы тиіс.

2-кесте

Жабын түсі	Бақылау бұрышы*)	Жарық қайтару коэффициентінің ең төмен мәні, кд (лк·м^2), жарықтандыру бұрыштары барысында**)			Жарық-тық, лк
		5°	30°	40°	Мах
Ақ	0 °12 ′	45	18	8	250
	0 ° 20 ′	30	12	6	
	1 ° 30 ′	3,5	2	0,7	
Сары	0 °12 ′	30	12	5	250
	0 ° 20 ′	20	8	4	
	1 ° 30′	2,3	0,8	0,4	
Қызыл	0 °12 ′	9	6	2	250
	0 ° 20 ′	7	3	1,8	
	1 ° 30 ′	0,6	0,3	0,4	

* Бақылау бұрышы – жарық түсу бағыты мен бақылау бағыты арасындағы бұрыш.

** Жарықтандыру бұрышы – жарық түсу бағыты мен жарыққайтарғыш бетке перпендикуляр арасындағы бұрыш.

5.4.2 Нөмірлік белгіге судың аса мол әсер етуі барысында, жарық қайтару коэффициенті 2-кестеде көрсетілген мәндердің 90 %-нан кем болмауы тиіс.

5.4.3 Жарықтықтың жергілікті ауытқулары барысында фотометрлік өлшеулер бақылау бұрышы 0°20′ және жарықтандыру бұрышы 5° барысында өткізіледі. Жарық қайтару коэффициенті жарықтық ауытқуы бақыланған аймақта көлемі 50 мм × 50 мм бірнеше көршілес алаңдарда өлшенеді. Бұл жағдайда жарық қайтару коэффициентінің ең үлкен мәндерінің ең кіші мәндеріне қатынасы 2-ден аспауы керек.

5.5 Нөмірлік белгілердің түсті метрлік қасиеттеріне қойылатын талаптар

5.5.1 Нөмірлік белгілерге күндізгі уақытта қойылатын талаптар

Нөмірлік белгінің жарыққайтарғыш жабынының түсі 3-кестеде көрсетілген түс координаттарымен шектелген аймақ шегінде болуы тиіс немесе ҚР СТ 1125-ке сәйкес белгіленген жарықтық коэффициентіне сәйкес болуы керек.

3-кесте

Үлдір түсі	Рұқсат етілген түс аймақтарының бұрыштық нүктелерінің түс координаттары				Түс аймақтарының бұрыштық нүктелерінің нөмірлері
	Түс аймақтарының бұрыштық нүктелерінің нөмірлері				
	1	2	3	4	
Ақ x y	0,355 0,355	0,305 0,305	0,285 0,325	0,335 0,375	≥0,35
Сары x y	0,465 0,534	0,427 0,483	0,487 0,423	0,545 0,454	≥0,27
Қызыл x y	0,690 0,310	0,595 0,315	0,569 0,341	0,655 0,345	≥0,05

5.5.2 Нөмірлік белгілерге түнгі уақытта қойылатын талаптар

Үлгіні ГОСТ 7721 бойынша А стандартты жарық көзімен немесе мақсаты мен метрологиялық сипаттамалары бойынша басқа бір ұқсас құралмен 5° бұрышпен және 0°20′ бақылау астында жарықтандыру барысында, жарыққайтарғыш беттің (нөмірлік белгінің) түсі 4-кестеде көрсетілген түс координаттарымен шектелген аймақ шегінде болуы тиіс.

4 –кесте

Үлдір түсі	Түс аймақтарының бұрыштық нүктелерінің нөмірлері			
	1	2	3	4
Ақ x y	0,450 0,513	0,548 0,404	0,417 0,359	0,372 0,405
Сары x У	0,585 0,385	0,610 0,390	0, 520 0,480	0,505 0,465

5.5.3 Нөмірлік белгілердің сандық пен әріптік символдарына және жиегіне қойылатын талаптар

5-кесте

Үлдір түсі	Түс аймақтарының координаттары			
	1	2	3	4
Ақ x y	0,345 0,350	0,310 0,305	0,285 0,320	0,335 0,370
Көк x y	0,153 0,146	0,155 0,115	0,197 0,150	0,200 0,111

5 кесте (*жалғасы*)

Үлдір түсі	Түс аймақтарының координаттары			
	1	2	3	4
Қара				
х	0,380	0,300	0,260	0,345
у	0,345	0,270	0,310	0,395

5.6 Нөмірлік белгілердің беті төмендегілерге төзімді болуы тиіс:

5.6.1 Жоғары және төмен температуралардың әсеріне

Жоғары және төмен температуралардың әсерінен кейін, климаттық орындалуға сәйкес, жарыққайтарғыш жабын, сандар мен әріптерде сызат, томпаю немесе түстің өзгеруі болмауы тиіс.

5.6.2 Соққы әсеріне

Соққы әсерінен кейін, жарыққайтарғыш жабында соққы аймағынан 5 мм-ден артық арақашықтықта сызат, қабатталу болмауы тиіс.

5.6.3 Майысу әсеріне

Бүгілуге сынақ өткізілгеннен кейін, жарыққайтарғыш жабында сызат байқалмауы тиіс.

5.6.4 Судың әсеріне

Су әсерінен кейін, жабында бұзылу іздері байқалмауы тиіс.

5.6.5 Отын әсеріне

Отын әсерінен кейін, бұзылу іздері қалмауы тиіс.

5.6.6 Тұзды тұман әсеріне

Тұзды тұман әсерінен кейін, жабында оның тиімді жұмысына әсер ететін бұзылулар мен тоттану іздері болмауы тиіс.

5.6.7 Тазалау әсеріне

Тазалау барысында бұзылу іздері байқалмауы тиіс.

5.7 Жарыққайтарғыш жабынның жабысуы (адгезия) нөмірлік белгі үлгісін минус 20 °С температура барысында кондиционерлеуден кейін, жарыққайтарғыш жабынның қабатталуы байқалмайтындай болуы тиіс.

5.8 Нөмірлік белгілердің символдары (сандары, әріптері) мен қаттылық қырларына жабыстырылатын үлдірдің (фольганың) жарыққайтарғыш жабынға жабысуы (адгезия) төрт балдық бағалау барысында 2 балдан және үш балдық бағалау барысында - 1 балдан төмен болмауы тиіс.

6 Орауыш және таңбалау

6.1 Әрбір тіркеу белгісінің артқы жағында өндіруші-кәсіпорынның тауарлық белгісі салынуы тиіс. Тауарлық белгі белгіленген кепілді пайдалану мерзімі барысында өшірілмейтін әрі айқын ажыратылатын болуы тиіс. Тауарлық белгіні соққылау әдісімен салған кездегі оның бейнесі белгінің сыртқы жағынан көрінбеуі тиіс.

Сатып алынатын бұйымдарда (дайындамаларда) тіркеу белгілері жасалған жағдайда, белгінің артқы жағында да дайындаманы өндіруші-кәсіпорынның тауарлық белгісі салынуы тиіс.

6.2 Алдыңғы жағын зақымданудан қорғау үшін, дайын нөмірлік белгілер мен дайындамалар (дербес жеткізілім барысында) пакеттерге немесе ГОСТ 10354 бойынша полиэтилен үлдірінен жасалған хатқалталарға 25 дайын белгілер жинағынан немесе 50 дайындамадан қапталады

6.3 Қапталған бұйымдар ГОСТ 9142 бойынша картон қораптарға 4 пакеттен (хатқалтадан) салынады.

«Буып-түюге, таңбалауға, затбелгі жапсыруға және оларды дұрыс түсіруге қойылатын талаптар» техникалық регламентіне сәйкес, қорапқа мемлекеттік және орыс тілдерінде таңбалау жасалады, онда төмендегілер көрсетіледі:

- өндіруші-кәсіпорынның атауы мен орналасқан жері, оның тауарлық белгісі (болған жағдайда);
- өнімнің атауы;
- нөмірлік белгілердің (дайындамалардың) түрі.

Қорап ішіне мына ақпарат қамтылған қаптау парағы салынады:

- өндіруші-кәсіпорынның атауы мен орналасқан жері, оның тауарлық белгісі;
- өнімнің атауы;
- нөмірлік белгілердің (дайындамалардың) түрі.
- сериясының көрсетілуі (нөмірлік белгілер үшін);
- осы қорапқа қапталған сериялардың бірінші және соңғы белгілерінің нөмірі (нөмірлік белгілер үшін);
- буып-түйілген күні;
- нөмірлік белгілердің (дайындамалардың) саны;
- қаптаушының қолымен немесе оның тегі көрсетілген арнайы мөртабанның көмегімен немесе қаптаушыны сәйкестендіруге мүмкіндік беретін кез келген басқа тәсілмен жазылатын қаптаушы туралы деректер;
- осы стандарттың көрсетілуі.

Таңбалауда «Буып-түюге, таңбалауға, затбелгі жапсыруға және оларды дұрыс түсіруге қойылатын талаптар» техникалық регламентіне қайшы келмейтін қосымша деректер рұқсат етіледі.

6.4 Тұтынушыға жөнелтілетін нөмірлік белгілердің әрбір топтамасы 10-тарауға сәйкес пайдалану бойынша нұсқаулықпен бірге жөнелтіледі.

6.5 Көлік қораптарын ГОСТ 14192 бойынша таңбалау.

6.6 Өнім (қаптау парақтары) мен көлік қораптарын таңбалау, пайдалану бойынша нұсқаулық мемлекеттік және орыс тілдерінде орындалуы тиіс.

7. Қауіпсіздік талаптары

7.1 Өндіріс барысында қолданылатын жарыққайтарғыш үлдірлер, ыстық айналдырылатын үлдірлер (жұқалтыр), дайын нөмірлік белгілер адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндірмеуі тиіс.

7.2 Нөмірлік белгілерді өндіру барысында жұмыс аймағының ауасындағы зиянды заттардың шекті рұқсат етілген концентрациялары (ШРК) ГОСТ 12.1.005 белгілеген нормативтерден аспауы тиіс.

7.3 Жабдықтың қауіпсіздік талаптары ГОСТ 12.2.003 бойынша.

7.4 Нөмірлік белгілерге ыстық айналдырылатын үлдір жапсыруға арналған жұмыс жайлары сору желдеткішімен жабдықталуы тиіс.

8 Қабылдау ережелері

8.1 Нөмірлік белгілер (дайындамалар) топтамамен қабылдау барысында ұсынылады. Топтама ретінде бір қабылдау-тапсыру құжатымен рәсімделген нөмірлік белгілердің кез келген мөлшері саналады.

Қабылдау барысында нөмірлік белгілер (дайындамалар) ГОСТ 15.309-ға сәйкес қабылдау-тапсыру және мерзімді сынақтардан өткізіледі

8.2 Қабылдау-тапсыру сынақтарын өткізу үшін, топтамадан бір технологиялық жабдықта бірдей материалдарды қолдана отырып жасалған нөмірлік белгілердің (дайындамалардың) кем дегенде 3 % іріктеледі.

Үлгілер 4.3, 5.3.1 - 5.3.9 және 7-тараудың талаптарына сәйкестікке тексеріледі. 5.3.8 талаптарына сәйкестік бақылауы сандар, әріптер салынбаған бір үлгіге өткізіледі.

8.3 5.4 – 5.8 талаптарына мерзімді сынақтар кем дегенде үш жылда бір рет өткізіледі. Сынақтар 9 үлгіге жасалады.

Төмендегі тармақтардың талаптарына сынақ өткізу үшін:

- 5.4 және 5.5 – сандар, әріптер салынбаған бір үлгі қолданылады;
- 5.6.1 және 5.7; 5.6.5 және 5.6.7 – ортасында әрпі мен екі саны бар үлгінің жартысына тең, қапталында кем дегенде 10 см-ден бос кеңістігі бар бір-бір фрагменттен қолданылады;
- 5.6.2-5.6.4, 5.6.6; 5.8 – ортасында әрпі мен екі саны бар үлгінің жартысына тең, қапталында кем дегенде 10 см-ден бос кеңістігі бар бір-бір фрагменттен қолданылады; 5.6.3 талаптарына сәйкестікке бақылау үшін, үлгіде жоғарғы және төменгі бортталған жиектері қиылған болуы тиіс.

8.4 Дайындамалардың сапасы 5.3.2; 5.3.3; 5.3.5; 5.3.8 талаптарына сәйкестікке бақыланады.

8.5 Егер сынақ барысында нөмірлік белгілердің немесе үлгілердің осы стандарт талаптарының кем дегенде біреуіне сәйкессіздігі анықталса, онда сынақ нәтижелері қанағаттанарлықсыз болып саналып, дәл сол топтамадан іріктелген үлгілердің екі еселенген мөлшері қайта сыналады.

Қайта сынау нәтижелері ақтық болып саналады және бүкіл топтамаға таралады.

8.6 Жұмыс орнындағы санитарлық-гигиеналық көрсеткіштерге бақылау (7-тарау бойынша) Қазақстан Республикасының мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарымен белгіленген тәртіпте өткізіледі.

8.7 Сәйкестікті растау мақсатындағы сынақтар Қазақстан Республикасының мемлекеттік техникалық реттеу жүйесінің нормативтік құжаттарына, соның ішінде «Сәйкестікті растау шаралары» техникалық регламентіне сәйкес өткізіледі.

9 Бақылау әдістері

9.1 Қолданылатын материалдардың сапасын тексеру ГОСТ 24297 бойынша кіру бақылауында, оларға қатысты қолданылатын нормативтік құжаттарға, сапа туралы ілеспе құжаттарға және (немесе) өндірушімен, қажет жағдайда бақылау сынақтарымен мойындалған сертификаттарға (болған жағдайда) сәйкес жүзеге асырылады.

9.2 Нөмірлік белгілердің құрылымы, пішіні, сыртқы түрі мен таңбалау деректерінің 4.1.2, 4.2, 4.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.4, 5.3.5, 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9 және 6-тарау талаптарына сәйкестік визуалдық бақылаумен анықталады.

Белгіленген көлемдерге, соның ішінде нөмірлік белгілердің, дайындамалардың, сандардың, әріптер мен қорғаныс элементтерінің көлемдеріне сәйкестік, көмкерме ені мен қалыптау терендігі (5.3.2, 5.3.3, 5.3.6, 5.3.8) ГОСТ 427 бойынша метал сызғыш пен ГОСТ 166 бойынша штангенциркульді қолданып, конструкторлық құжаттамамен белгіленген дәлдікпен анықталады.

Мемлекеттік рәміздердің (Тудың, Қазақстан Республикасының «KZ» айырмалық белгісінің) белгіленген тәртіптерге сәйкестігін бақылау белгіленген нормалар мен параметрлердің және олардан ауытқулардың анықталуын қамтамасыз ететін өлшеу

құралдарын қолдана отырып, ҚР СТ 988, конструкторлық құжаттама мен бекітілген эталон-үлгілерге сәйкес жүзеге асырылады.

Тудың және символикасының сыртқы элементтерінің түрі мен анықтау ҚР СТ 988-2007 (5.6 тармағы) сәйкес көзбен шолумен жүзеге асырылады.

9.3 Жасанды көшірмелерден арнайы қорғаныс элементтерінің болуы көзбен бақылап тексеріледі. Нөмірлік белгінің үлгісін тігінен орналастыру қажет. Жарыққайтарғыш ағынды алудың көзі ретінде ГОСТ 4677 бойынша қуаттылығы әртүрлі шамдар қолданылуы мүмкін. Бақылау барысында шам жарығы көру бұрышының бағыты бойынша орналасуы керек.

9.3.1 «KZ» Қазақстан Республикасы кодтарының аралас көлденең қатарлары түріндегі жасанды көшірмеден арнайы қорғаныс элементтері (5.3.8 қараңыз).

Нөмірлік белгідегі «KZ» арнайы қорғаныс элементтері жаппай тексеру барысында (тік жазықтықта) элементтерді нөмірлік белгінің ортасы (нормаль) арқылы өткізілген перпендикулярға қатысты тігінен шолу бұрышы (30 ± 5)° барысында қалыпты (шашыраңқы) жарықтандыру және жарық қайтару жағдайында көрінбеуі тиіс. Тігінен шолу бұрышының (30 ± 5)° екі жағына қарай бұру-айналдыру қимылын жүзеге асыру барысында, көлденең немесе тік жазықтықта «KZ» қорғаныс элементтерінің көріну қарқындылығы төмендейді (Е Қосымшасы, Е.1-сурет, 1а көрінісін қараңыз).

Нөмірлік белгідегі «KZ» арнайы бағытталған қорғаныс элементтері жаппай тексеру барысында (тік жазықтықта) элементтерді нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген перпендикулярға қатысты тігінен шолу бұрышы (15 ± 5)° және одан артық (45 ± 5)° болуы барысында қалыпты (шашыраңқы) жарықтандыру және жарық қайтару жағдайында көрінбеуі тиіс (Е қосымшасы, Е.1-сурет, 1а көрінісін қараңыз).

Нөмірлік белгідегі «KZ» арнайы қорғаныс элементтері жаппай тексеру барысында арнайы элементтерді тігінен шолу бұрышы барысында (30 ±5)° нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген перпендикулярдың екі жағына қатысты көлденең шолу бұрышы (15 ± 5)° барысында көрінбеуі тиіс (Е қосымшасы, Е.1-сурет, 1б көрінісін қараңыз).

9.3.2 Нөмірлік белгідегі арнайы қорғаныс элементі – үш өлшемді кума толқын (үш өлшемді қорғаныс элементі (см.5.3.8)) тік жазықтықта элементтерді нөмірлік белгінің ортасы арқылы (нормаль бойымен) өткізілген перпендикулярдан тігінен шолу бұрышы (0 ± 5)° барысында қалыпты (шашыраңқы) жарықтандыру және жарыққайтару жағдайында неғұрлым айқын көрінуі тиіс. нөмірлік белгінің ортасы арқылы (нормаль бойымен) өткізілген перпендикулярдың екі жағына қарай бұру-айналдыру қимылын жүзеге асыру барысында (Е қосымшасы, Е.2-сурет, 2а және 2б көріністерін қараңыз), көлденең немесе тік жазықтықта толқындар қозғалысы басталып, олардың көріну қарқындылығы төмендейді.

Нөмірлік белгідегі үш өлшемді қорғаныс элементі тік жазықтықта нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген перпендикулярдың екі жағына қарай шолу бұрышы 45°-тан артық болған кезде анықталмауы тиіс (Е қосымшасы, Е.2-сурет, 2а көрінісін қараңыз).

Нөмірлік белгідегі үш өлшемді қорғаныс элементі жаппай тексеру барысында көлденең жазықтықта нөмірлік белгінің ортасы арқылы өткізілген перпендикулярдың екі жағына қарай шолу бұрышы 45°-тан артық болған кезде анықталмауы тиіс (Е қосымшасы, Е.2-сурет, 2б көрінісін қараңыз).

9.4 Нөмірлік белгілердің жарық қайтару бетінің коэффициентін анықтау ГОСТ 7721 бойынша А стандартты жарық көзімен немесе мақсаты мен метрологиялық сипаттамалары бойынша басқа бір ұқсас құралмен жарықтандыру және жарықтандыруды қолданыстағы нормативтік құжаттамаға сәйкес люксметрмен өлшеу барысында жүзеге асырылады.

Жарықтандыру бұрышы мен бақылау бұрышы бекітіліп, жарық көзін үлгі ортасымен біріктіретін сызықтың қарама-қарсы жақтарында орналасуы тиіс.

Үлгіні бұрау бұрышы 0°80 ′-тан аспауы керек.

Жарықтықта жергілікті ауытқулар анықталған жағдайда, тексеру бақылау бұрышы 0°20′және жарықтандыру бұрышы 5° барысында өткізіледі. Жарықтық ауытқуы анықталған аймақта жарық қайтару коэффициенті көлемі 50 мм × 50 мм бірнеше көршілес алаңдарда өлшенеді. Ең жоғары көрсеткіштердің ең төмен көрсеткіштерге қатынасы екі еседен аспауы тиіс.

Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің фотометрлік сипаттамаларының мәні 5.4. талаптарына сәйкес болуы тиіс.

9.5 Жарыққайтарғыш жабынның түсті метрлік сипаттамаларын анықтау ГОСТ 7721 бойынша нөмірлік белгі нормаліне 45° бұрышпен орналасқан D65 стандартты жарық көзімен жарықтандыру барысында жүзеге асырылады. Өлшеулер нөмірлік белгінің нормалі бойымен жүргізіледі. Өлшеулердің нәтижелері 5.5. талаптарына сәйкес болуы тиіс.

9.6 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің жоғары және төмен температуралардың әсеріне төзімділігі төмендегідей тексеріледі:

Үлгіні климаттық камерада мына реттілікпен ұстайды:

а) салыстырмалы ылғалдылық 5 %-дан 15 %-ға дейін және температура (65 ± 2) °С барысында 7 сағат;

б) салыстырмалы ылғалдылық 40 %-дан 60 %-ға дейін және температура (23 ± 5) °С барысында 1 сағат;

в) температура минус (20 ± 2) °С барысында 15 сағат.

Егер үлгі жабыны 5.6.1. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелерінің дұрыс болғаны.

9.7 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің соққыға төзімділігі төмендегідей тексеріледі:

Сыналатын үлгіні тоңазытқыш камерада минус (20 ± 2) °С температурада бір сағат ұстайды. Тоңазытқыш камерадан алып шыққаннан кейін, үлгіні қатты негізге (ГОСТ 380 бойынша болаттан немесе ГОСТ *1412 бойынша шойыннан жасалған, қалыңдығы кем дегенде 12,5 мм тақтаға) жарыққайтарғыш бетін жоғары қаратып орналастырады, кейін 2 м биіктіктен* ГОСТ 380 бойынша болаттан *жасалған, диаметрі 25 мм болат шарды лақтырады.*

Талаптардың орындалуын ГОСТ 166 бойынша штангенциркульді қолдана отырып, техникалық бақылау арқылы тексереді.

Егер үлгі жабыны 5.6.2. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелерінің дұрыс болғаны.

9.8 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің майысуға төзімділігі төмендегідей тексеріледі:

Сынақ (23 ± 5) °С температурада өткізіледі. Үлгіні диаметрі 50 мм құралбілікте 2 с бойына 90° бұрыш қалыптасқанға дейін майыстырады. Сынақ барысында нөмірлік белгінің үлгісі жарыққайтарғыш бетімен сыртқа қаратылуы тиіс.

Сынақ нәтижелері көзбен шолып тексеріледі. Сынақтан кейін, үлгі 5.6.3. талаптарына сәйкес келуі тиіс.

9.9 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің суға төзімділігі төмендегідей тексеріледі:

Нөмірлік белгінің үлгісі (23 ± 5) °С температура барысында тазартылған су құйылған ваннаға 24 сағатқа батырылып, кейін салыстырмалы ылғалдылық 40 %-дан 60 %-ға дейін және температура (23 ± 5) °С барысында 48 сағат бойына кептіріледі.

Сынақ нәтижелері көзбен шолып тексеріледі. Сынақтан кейін үлгі 5.6.4. талаптарына сәйкес келуі тиіс.

9.10 *Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің отынға төзімділігі үлгіні құрамы: 70 % - гептан және 30 % толуолдан тұратын сынақ отын қоспасында 1 минут бойына кондиционерлеумен тексеріледі.*

Егер көзбен шолып тексеруден кейін, үлгінің жарыққайтарғыш жабыны 5.6.5. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелері дұрыс болып саналады.

9.11 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің тұздың әсеріне төзімділігі үлгіні тұзды тұманда кондиционерлеумен тексеріледі:

а) тұзды тұман 5 % натрий хлориді мен 95 % тазартылған судан тұратын ерітіндіні (35 ± 2) °С температурада тозаңдату арқылы жасалады.

б) 22 сағат бойына үлгі тұзды тұман әсеріне салынады;

в) үлгі 2 сағат бойына (23 ± 5) °С температура және 40 %-дан 60 %-ға дейінгі салыстырмалы ылғалдылық барысында кептіріледі;

г) үлгі 22 сағат бойына тұзды тұман әсеріне қайта салынады;

д) белгіленген кондиционерлеу тәртіптері аяқталған соң, үлгі сумен шайылып, сүртіледі және тексеріледі.

Егер көзбен шолып тексеруден кейін, үлгінің жарыққайтарғыш жабыны 5.6.6. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелері дұрыс болып саналады.

9.12 Нөмірлік белгілердің жарыққайтарғыш беттерінің тазалауға қабілеттілігі төмендегідей тексеріледі:

Нөмірлік белгінің жарыққайтарғыш жабыны моторлық немесе трансмиссиялық майдың немесе графиттің қоспасымен майланады. Сынақ барысында қолданылатын майлар мен графиттің маркалары және қоспа құрамы регламенттелмейді.

Кейін жабын әлсіз еріткішпен (гептанмен) сүртіліп, бейтарап жуғыш ерітіндімен шайылады. Сүртетін материалдар, қолданылатын ерітінді мен жуғыш ерітіндінің маркалары регламенттелмейді.

Егер көзбен шолып тексеруден кейін, жарыққайтарғыш жабынның тазалану сапасы 5.6.7. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелері дұрыс болып саналады.

9.13 *Жарыққайтарғыш жабынның жабысуын анықтау үшін, нөмірлік белгінің үлгісі минус (20 ± 2) °С температурада, бір сағат бойына тоңазытқыш камерада ұсталады.*

Егер көзбен шолып тексеруден кейін, үлгінің жарыққайтарғыш жабыны 5.7. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелері дұрыс болып саналады.

9.14 Ыстық айналдыру үлдірінің (фольганың) адгезиясы жарыққайтарғыш бетке жабысуы торлы және параллель тілу әдісімен тексеріледі.

Сынақтар екі нөмірлік белгіге және әр белгінің кем дегенде үш символына өткізіледі.

9.14.1 Торлы тілу әдісі

Нөмірлік белгі үлгісінің әрбір сыналатын символында кесетін құралмен (тұтқыштағы ұстара жүзі кез келген типті, кесетін бөлігінің қайрау бұрышы 20°-тан 30°-қа дейін, және жүзінің жиегінің қалыңдығы 0,05 мм-ден 0,10 мм-ге дейін бір немесе көпжүзді пышақпен) сызық бойынша немесе бір-бірінен 1 мм қашықтықта орналасқан ойықтары бар шаблон бойынша символ_штрихының бүкіл еніне бір-бірінен 1 мм қашықтықта жарыққайтарғыш үлдірге дейін кем дегенде алты параллель тілік жасалады.

Кесу құралы үлгі бетіне перпендикуляр ұсталады. Кесу жылдамдығы 20 мм/с-тан 40 мм/с-қа дейін.

Дәл осылайша перпендикуляр бағытта тіліктер жасалады. Үлгі бетінде 1 мм × 1 мм бірдей көлемді квадраттардан тор қалыптасады. Жабынның кесілуі 2,5 – 4,0 еселеп ұлғайтатын лупаның көмегімен бақыланады.

Жабынның қабыршақталып түсіп қалған бөліктері қылшағының ұзындығы кем дегенде 15 мм қылшақ жаққышымен тор бетін диагональ бойынша тіке және кері бағытта кем дегенде бес реттен өткізу арқылы алынып тасталады.

Жабысу 6-кестеге сәйкес төртбалдық баған бойынша көзбен бағаланады.

6-кесте

Балмен бағалау	Тор түрінде тілік жасалғаннан кейінгі жабын бетінің сипаттамасы	Бақыланатын көрініс
1	Тіліктің жиектері толық тегіс, тордың ешбір квадратында қабыршақталу жоқ	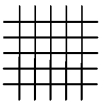
2	Тор сызықтарының қиысқан жерлерінде жабынның ұсақ қабыршақ түрінде болмашы қабыршақтануы. Бұзушылық тордың 5 %-нан аспайтын бетінде байқалады.	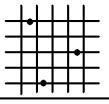
3	Жабынның тор тіліктері сызықтарының бойында немесе олардың қиысқан жерлерінде ішінара немесе толық қабыршақталуы.Бұзушылық тордың кем дегенде 5 %-дан және 35 %-нан аспайтын бетінде байқалады.	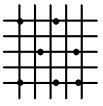
4	Тордың 35%-нан астам бетіндегі жабынның толық қабыршақталуы	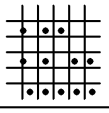

9.14.2 Параллель тілу әдісі

Үлгіде кесу құралының көмегімен 9.15.1 тармағында көрсетілгендей, символ штрихының бойына бір-бірінен 1 мм қашықтықта жарыққайтарғыш үлдірге дейін, ұзындығы кем дегенде 20 мм кем дегенде бес параллель тілік жасалады.

Тіліктерге перпендикуляр бағытта көлемі 10 мм × 100 мм полиэтилентерефталат негізді жабысқақ лента жолағын жапсырып, оны қатты қысады, лентаның бір ұшы жапсырылмаған күйде қалдырылады. Жылдам қимылмен лента жабыннан перпендикуляр бағытта жұлынады. Жабысу 7-кестеге сәйкес үшбалдық баған бойынша көзбен шолып бағаланады.

Егер көзбен шолып тексеруден кейін, нөмірлік белгілер 5.8. талаптарына сәйкес келсе, сынақ нәтижелері дұрыс болып саналады.

7-кесте

Балмен бағалау	Тілік жасалып, жабысқақ таспа жұлынғаннан кейінгі жабын бетінің сипаттамасы	Бақыланатын көрініс
1	Тілік жиектері тегіс	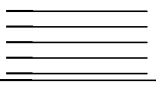
2	Жұқалтырдың тілік бойындағы жолақ ені бойынша болмашы қабыршақталуы (0,5 мм-ден аспайды)	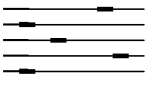
3	Жабынның жолақтап қабыршақталуы	

10 Нөмірлік белгілерді орнату және пайдалану бойынша нұсқаулар

10.1 Нөмірлік белгілерді орнату және пайдалану бойынша нұсқаулар мемлекеттік және орыс тілдеріндегі нұсқаулықтар түрінде рәсімделіп, белгіленген тәртіпте нөмірлік белгілер берумен айналысатын жол қозғалысының қауіпсіздігі бойынша өкілетті мемлекеттік орган ұйымдарында қабырғаға ілініп қойылады.

10.2 7-типтен басқа нөмірлік белгілердің барлық түрлері көлік құралдарының конструкциясымен арнайы қарастырылған орындарда орнатылуы тиіс.

10.3 Нөмірлік белгілердің барлық түрлері көлік құралының орташа ұзына бойғы тілігіне перпендикуляр бағытта тігінен бекітілуі тиіс.

Артқы нөмірлік белгі оның оқылуы қараңғы тәулік мезгілінде көлік құралының штаттық шамымен (артқы нөмірлік белгіні жарықтандыруға арналған құрылғы) жарықтандыру барысында кем дегенде 20 м қашықтықтан қамтамасыз етілетіндей етіп орналастырылуы тиіс.

ЕСКЕРТПЕ Талап Мемлекеттік ту мен Қазақстан Республикасының «**KZ**» айырмалық белгісіне және 7-типке жататын нөмірлік белгіге (транзит) таралмайды.

10.4 Нөмірлік белгілер алдыңғы және артқы салбырамалардың бұрыштарын кемітпеуі керек, сондай-ақ сыртқы жарық және жарықсигналды құралдарды жауып тастамауы тиіс.

10.5 Нөмірлік белгілерді бекіту үшін, белгі алаңының түсіндегі немесе ашық түсті гальваникалық жабынды бастиектері бар болттар немесе бұрандалар қолданылуы тиіс. Белгілерді жиектемелердің көмегімен бекіту рұқсат етіледі. Болттар, бұрандамалар мен жиектемелер белгі бетіндегі Қазақстан Республикасы Мемлекеттік туы мен «**KZ**» айырмалық белгісінің символдарын, әріптерді, сандар мен көмкермені жауып тастамауы немесе бұрмаламауы керек.

10.6 Белгіні органикалық әйнекпен немесе басқа материалдармен жабуға рұқсат етілмейді.

10.7 7-типке жататын нөмірлік белгілер төмендегідей орнатылуы тиіс:

- жеңіл автомобильдер мен автобустарда (екі белгі) – салон (кабина) ішіндегі алдыңғы және артқы желқағар әйнекке көлік құралының қозғалу бағыты бойынша симметрия осі бойымен;

- жүк автомобильдерінде – кабина ішіндегі алдыңғы желқағар әйнекке көлік құралының қозғалу бағыты бойынша симметрия осі бойымен.

Мотоциклдар мен тіркемелерге арналған 7-типке жататын нөмірлік белгілер жүргізушіде болуы тиіс.

10.8 Нөмірлік белгілерге күтім бойынша қойылатын талаптар:

- әдеттегі ластанулар нөмірлік белгі бетінен киім жууға және автомобиль жууға арналған синтетикалық жуғыш құралдардың көмегімен кетіріледі;

- шайыр, майлар мен жол ластануларын кетіру үшін, сақтық шараларын орындай отырып, бейорганикалық спирт немесе керосинді пайдалануға болады.

- қырнайтын материалдармен және агрессивті әсері бар қоюландырылған химиялық құралдармен тазалауға тыйым салынады;

- хош иісті еріткіштер мен құрамында аталған еріткіштер бар қоспаларды қолдануға тыйым салынады.

Тазалап алғаннан кейін, беттерді сумен мұқият жуып алу қажет.

10.9 Нөмірлік белгілер символдарының оқылуы қиындаған жағдайда, Қазақстан Республиасының мемлекеттік туы символы зақымдлаған не бұрмаланса, жарыққайтарғыш жабындысы зақымдалса, онда белгілер ауыстырылуы тиіс.

11 Тасымалдау және сақтау

11.1 Нөмірлік белгілер мен дайындамалар жабық көлік құралдарының барлық түрлерімен олардың сақталуы мен атмосфералық жауын-шашындардан қорғанысы қамтамасыз етілген жағдайда көліктің белгілі түрлеріне қолданылатын тасымалдау ережелеріне сәйкес тасымалданады.

11.2 Нөмірлік белгілер мен дайындамалар жабық құрғақ желдетілетін жайларда стеллаж, тұғырық немесе сөрелерде сақталуы тиіс. Жылытқыш құралдардан арақашықтығы бір метрден кем болмауы тиіс. Ауаның салыстырмалы ылғалдылығы 70 %-дан 90 %-ға дейін. Нөмірлік белгілерді сілтілер мен қышқылдар буы болған жерде сақтауға рұқсат етілмейді.

ГОСТ 15150 бойынша 5 ӨҚ 4 тасымалдау және сақтау шарттарының тобы.

12 Өндіруші кепілдіктері

12.1 Өндіруші нөмірлік белгілер мен дайындамалардың осы стандарт талаптарына сәйкестігін тасымалдау, сақтау, орнату және пайдалану шарттары орындалған жағдайда, бес жыл бойына кепілдендіреді.

12.2 Нөмірлік белгі символдарының оқылуы қиындаған жағдайда, нөмірлік белгілердің пайдалану мерзімінің азаюы мүмкін. Мұндай нөмірлік белгілерді ауыстыру туралы шешім Қазақстан Республикасының жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша өкілетті мемлекеттік органмен қабылданады.

А қосымшасы
(міндетті)

Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің үлгілері

А.1 «KZ», «AV» «ADM» арнайы серияларының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері.

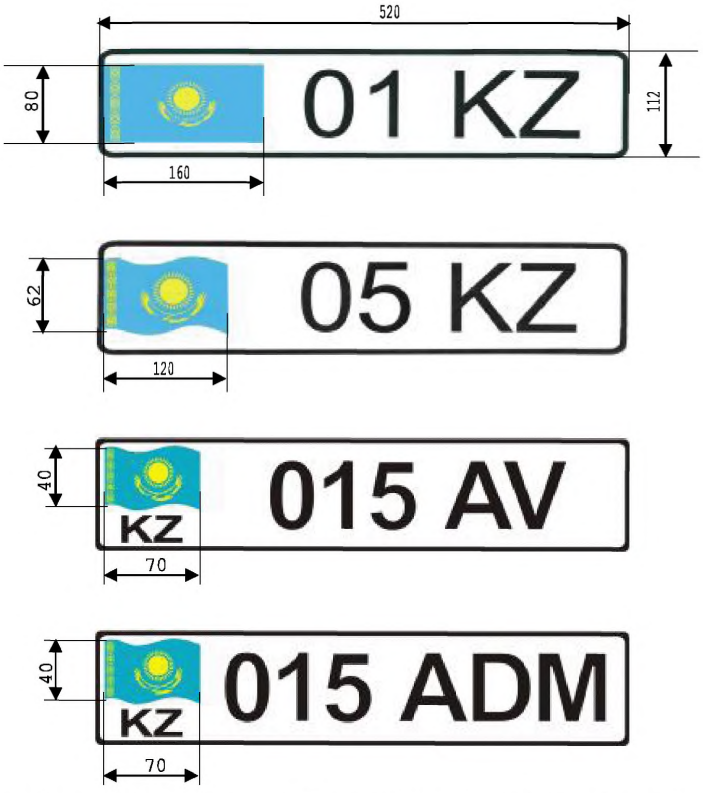

1-түр – Қазақстан Республикасы Президентінің Іс Басқармасы көлік құралдарының алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері.

А.1-сурет

А.2 Жеке және заңды тұлғалардың көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері

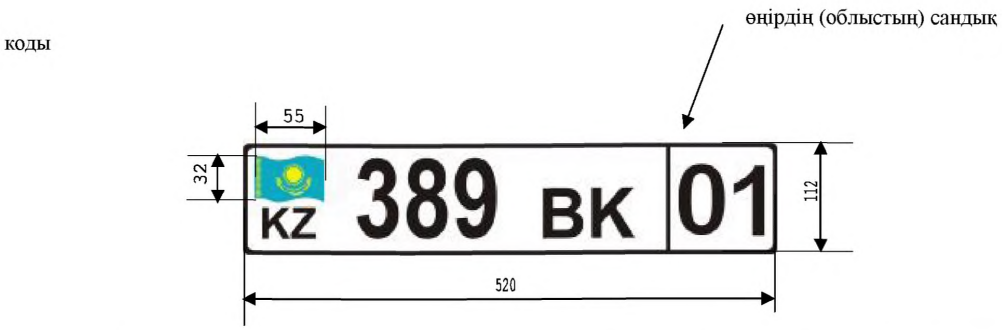

1-тип – заңды тұлғалар жеңіл автомобильдерінің алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері, заңды тұлғалар меншігіндегі жүк автомобильдері мен автобустарының алдыңғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі (өлшемі 520 мм × 112 мм)

А.2.1-сурет

1А типі - жеке тұлғалар жеңіл автомобильдерінің алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері, жеке тұлғалар меншігіндегі жүк автомобильдері мен автобустарының алдыңғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.2.2-сурет

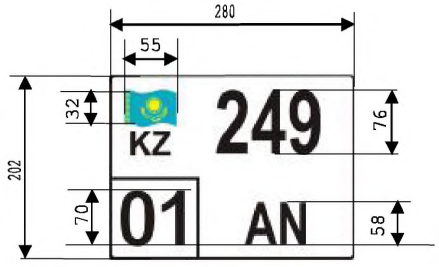

2-тип - жүк автомобильдері мен заңды тұлғалардың автобустарына, сондай-ақ бекіту орындары 1-түрге жататын нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі (өлшемі 280 мм × 202 мм).

А.2.3-сурет

2А типі - жеке тұлғалар меншігіндегі жүк автомобильдері мен автобустарға, сондай-ақ бекіту орындары 1А-түрге жататын нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдеріне арналған артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.2.4-сурет

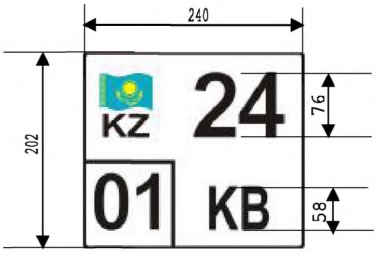

3-тип – мотокөлік құралдарына арналған (мотоцикл, мотороллер).

А.2.5-сурет

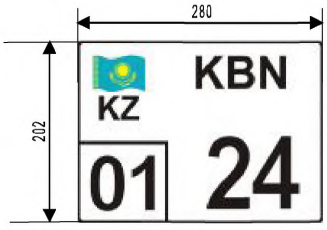

5-тип – көлік құралдарының тіркемелері мен жартылай тіркемелеріне арналған.

А.2.6-сурет

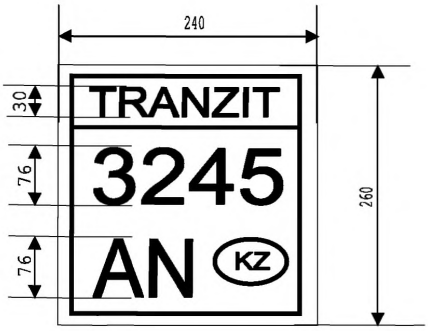

7-тип – жол қозғалысына уақытша қатыстырылған көлік құралдарына арналған.

А.2.7-сурет

1С типі – ішкі істер органдарының жеңіл автомобильдеріне арналған алдыңғы және артқы және жүк автомобильдеріне арналған алдыңғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белглері.

А.2.8-сурет

2С типі – бекіту орындары 1А типіне жататын нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін ішкі істер органдарының жеңіл және жүк автомобильдеріне арналған артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.2.9-сурет

3С типі - ішкі істер органдарының мотокөлік құралдарына арналған.

А.2.10-сурет

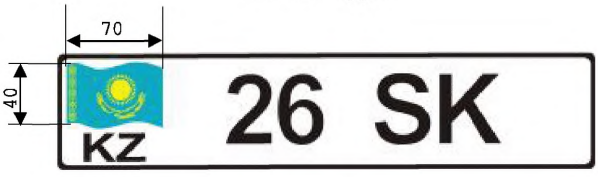

1К типі – Қазақстан Республикасы Президентінің Күзет қызметінің көлік құралдарына арналған.

А.2.11-сурет

А.3 Дипломатиялық корпустың, шетелдіктер мен азаматтығы жоқ тұлғалардың, сондай-ақ Қазақстан Республикасындағы шетел заңды тұлғалардың филиалдары мен өкілдіктерінің, шетел қатысуы бар кәсіпорындардың көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі

1Г типі – шетел мемлекеттерінің дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелерінің, оларға теңестірілген халықаралық ұйымдардың Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген өкілдіктерінің дипломатиялық және консулдық құрамының қызметтік және жеке автомобильдеріне арналған «D» сериялы алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі

А.3.1-сурет

2Г типі – «D» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.2-сурет

1Г типі – шетел мемлекеттерінің дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелерінің, оларға теңестірілген халықаралық ұйымдардың Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген өкілдіктерінің әкімшілік-техникалық құрамының қызметтік және жеке автомобильдеріне арналған «Т» сериялы алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі

А.3.3-сурет

2Г типі – «Т» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.4-сурет

1Г типі – шетел мемлекеттерінің делегацияларын алып жүру бойынша хаттамалық шараларда қолданылатын автомобильдерге арналған алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.5-сурет

1Д типі – Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген шетел мемлекеттерінің Құрметті консулдарының қызметтік және жеке автомобильдеріне арналған «НС» сериялы (литера) алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.6-сурет

2Д типі – «НС» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.7-сурет

1Д типі – Қазақстан Республикасының шетел заңды тұлғаларының филиалдары мен өкілдіктерінің автомобильдеріне арналған «М» сериялы (литера) алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі

А.3.8-сурет

2Д типі – «М» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.9-сурет

1Д типі – Қазақстан Республикасы аумағында тіркелген шетелдік қатысуы бар заңды тұлғалардың автомобильдеріне арналған «H» сериялы (литера) алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.10-сурет

2Д типі – «H» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.11-сурет

1Д типі – шетелдіктер мен азаматтығы жоқ тұлғалардың автомобильдеріне арналған «F» сериялы (литера) алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі

А.3.12-сурет

2Д типі – «F» сериялы (литера) артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

А.3.13-сурет

Б қосымшасы
(міндетті)

Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломатиялық корпусының көлік құралдарының нөмірлік белгілерімен жұмысты ұйымдастыру

Б.1 Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломатиялық өкілдіктерімен жұмыс бойынша ұйым дипломаттық және консулдық құрамның, шетел мемлекеттерінің дипломатиялық өкілдіктері мен консулдық мекемелерінің, оларға теңестірілген халықаралық ұйымдардың әкімшілік-техникалық құрамының, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінде аккредиттелген шетел мемлекеттерінің Құрметті консулдарының көлік құралдарына арналған голографиялық жапсырмалар береді.

Стикер сыртқы саяси қызмет саласындағы өкілетті органмен белгіленген тәртіпте алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілеріне жапсырылатын белгіленген үлгідегі голографиялық жапсырма болып табылады.

Б.2 Жоғарыда көрсетілген санатты көлік құралдарын алғашқы және кезекті (жыл сайынғы) рәсімдеу барысында, Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломатиялық өкілдіктерімен жұмыс бойынша ұйым өзаралық пен паритет қағидаларына сәйкес төмендегілерге бақылау жүргізеді:

- міндетті техникалық бақылаудан өту туралы куәліктің (талонның) болуы;
- көлік құралы иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру полисінің болуы;
- Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерін бұзғаны үшін төленбеген айыппұлдардың болмауы;
- Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына сәйкес жүргізуші куәлігінің болуы және [5].

Б.3 Бақылаудан өту өкілетті органның биіктігі бойынша өлшемі 70 мм стикер беруімен расталады, аталған стикер 1Г типіне арналған нөмірлік белгінің оң жақ бөлігінде - «**D», «T»** және «**HC»** сериялы біржолақты алдыңғы және артқы нөмірлік белгілерде, сонымен қатар, 2Г типіне арналған нөмірлік белгінің сол жақ бөлігінде – 1Г типті нөмірлік белгінің габариттеріне сәйкес келмейтін **«D», «T»** және **«HC»** сериялы автомобильдерге арналған екіжолақты артқы нөмірлік белгілерде орналасады (Б.1-суретті қараңыз).

Стикерде көрсетілген мерзім өткеннен кейін, көлік құралының иесі дипломатиялық корпуспен жұмыс бойынша басқармада кезекті жыл сайынғы бақылаудан өтуі тиіс. Жоғарыда аталған тұлғалардың нөмірлік белгілерінде стикер болмаған жағдайда, жол қозғалысына қатысу рұқсат етілмейді.

Стикер үш қатармен орналасқан, әрқайсысында «жоғарыдан – төмен» тәртібінде стикердің қолданылу мерзімінің сәйкесінше аяқталатын күнін, айын, жылын білдіретін екі сандық символдан тұрады (Б.2-суретті қараңыз).

Сәйкестендіру нөмірі стикердің сол жақ бөлігінде тігінен көрсетіледі. Стикердің сәйкестендіру нөмірі куәлікте көрсетілген нөмірмен бірдей болады (Б.3-суретті қараңыз).

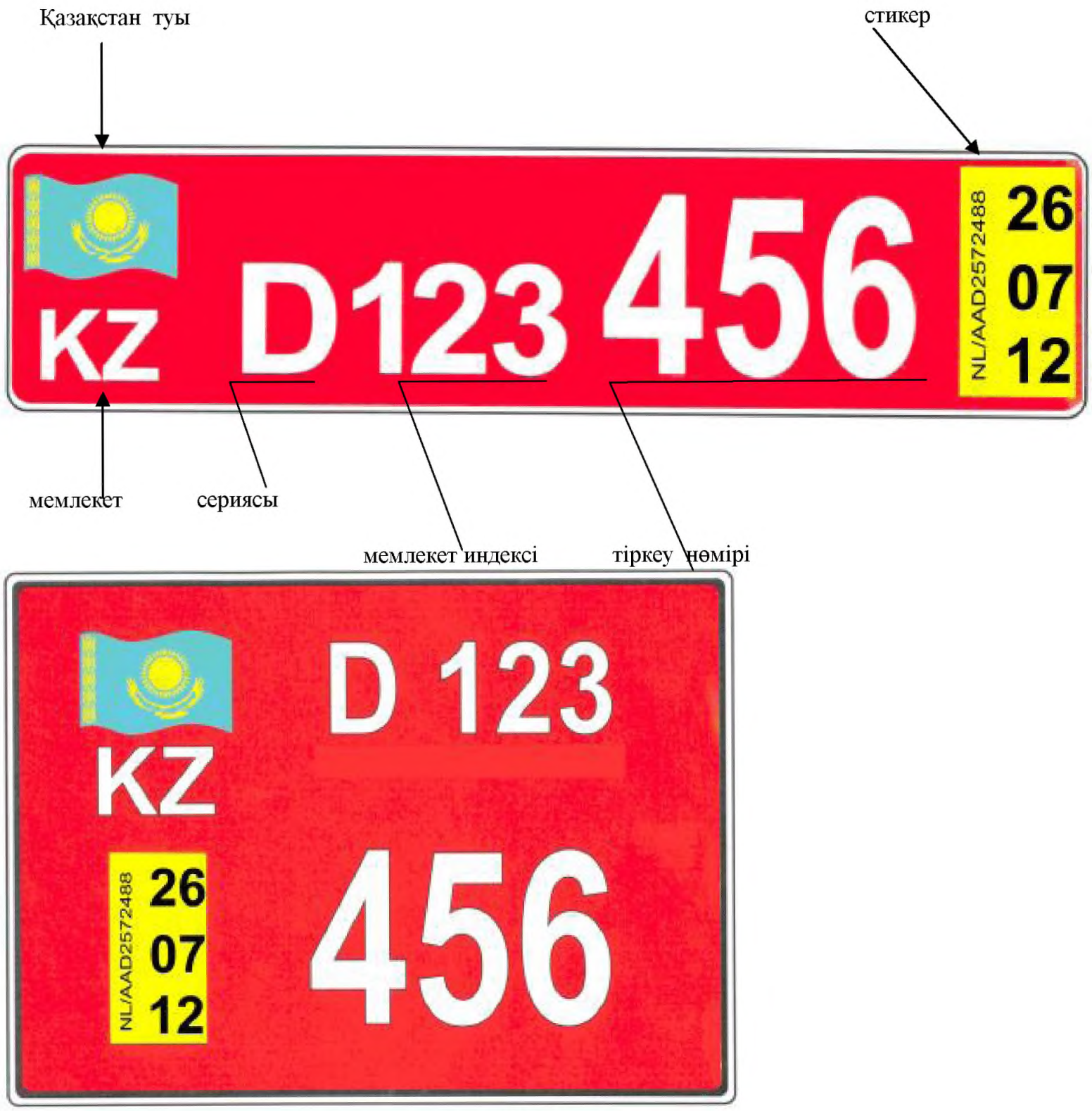

Б.1-сурет

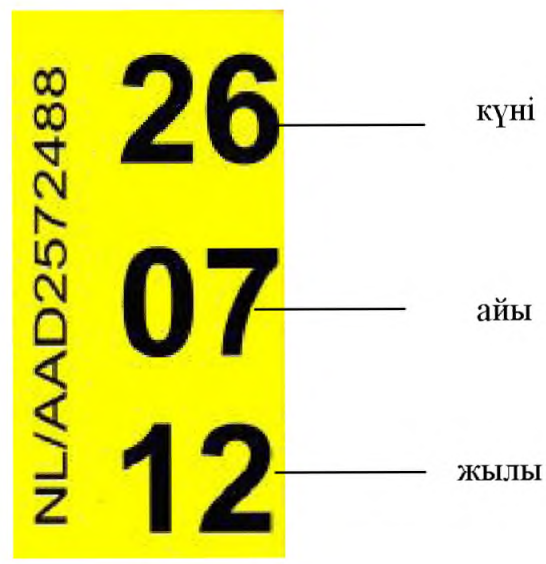

Б.2-сурет

Б.3-сурет

Стикердің жарамдылығы Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломатиялық өкілдіктерімен жұмыс бойынша ұйым тарапынан берілетін, белгіленген үлгідегі (Б.3 суретін қараңыз) куәліктің болуымен расталады. Өлшемі (100×66) мм куәлік төмендегі ақпарат міндетті түрде көрсетілетін толтыру жолақтарынан тұрады:

- көлік құралының иесі;
- көлік құралының мемлекеттік тіркеу нөмірі;
- көлік құралының шығарылған жылы;
- көлік құралы қозғалтқышының нөмірі;
- көлік құралы шанағының нөмірі;
- көлік құралының түсі;
- көлік құралы иесінің сақтандыру полисінің қолданылу мерзімі;
- көлік құралының техникалық бақылаудан өту талонының қолданылу мерзімі;
- стикер берілген күні.

Куәлік өкілетті тұлғаның қолымен және Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің дипломатиялық өкілдіктерімен жұмыс бойынша ұйымның мөрімен куәландырылады.

В қосымшасы
(міндетті)

Әріптік және сандық символдардың өлшемдері

В.1 Биіктігі бойынша өлшемі 76 мм әріптік символдардың өлшемдері

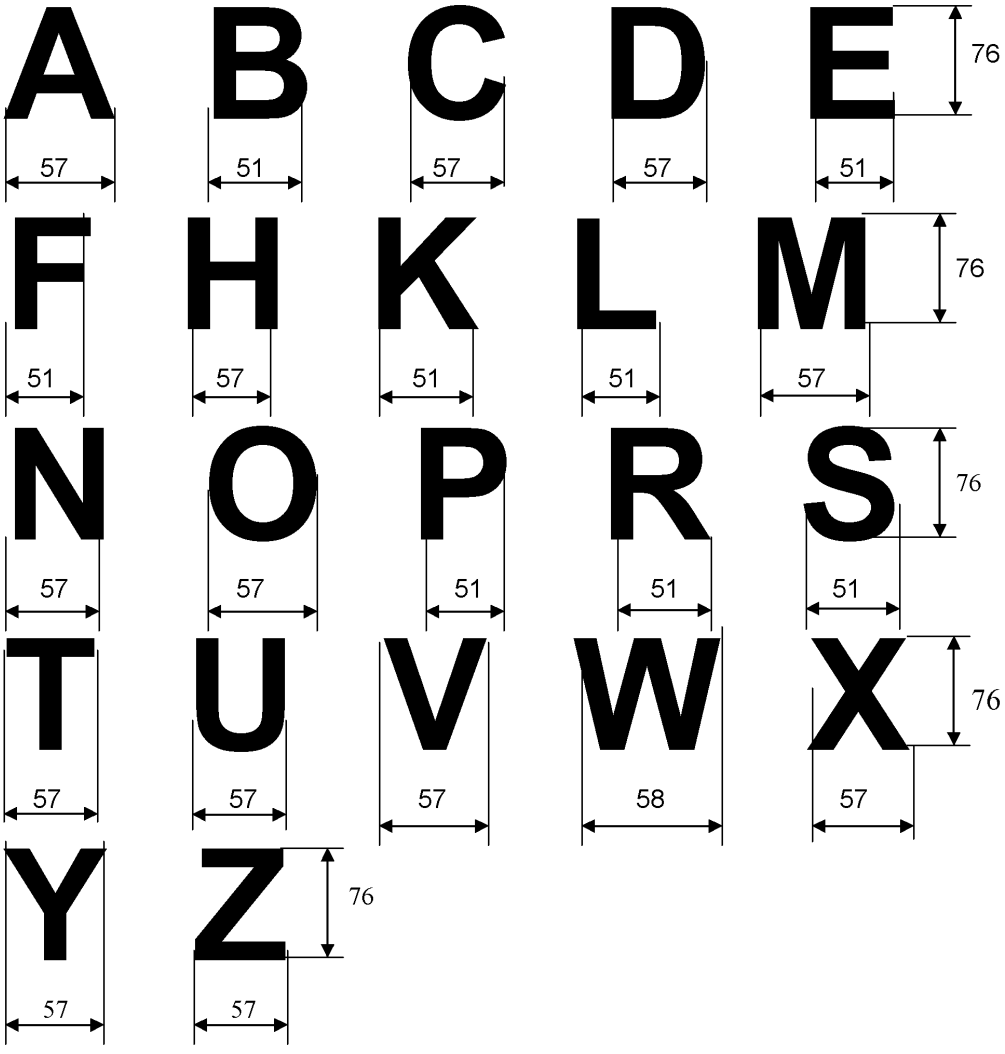

В.1-сурет

В.2 Биіктігі бойынша өлшемі 58 мм әріптік символдардың өлшемдері

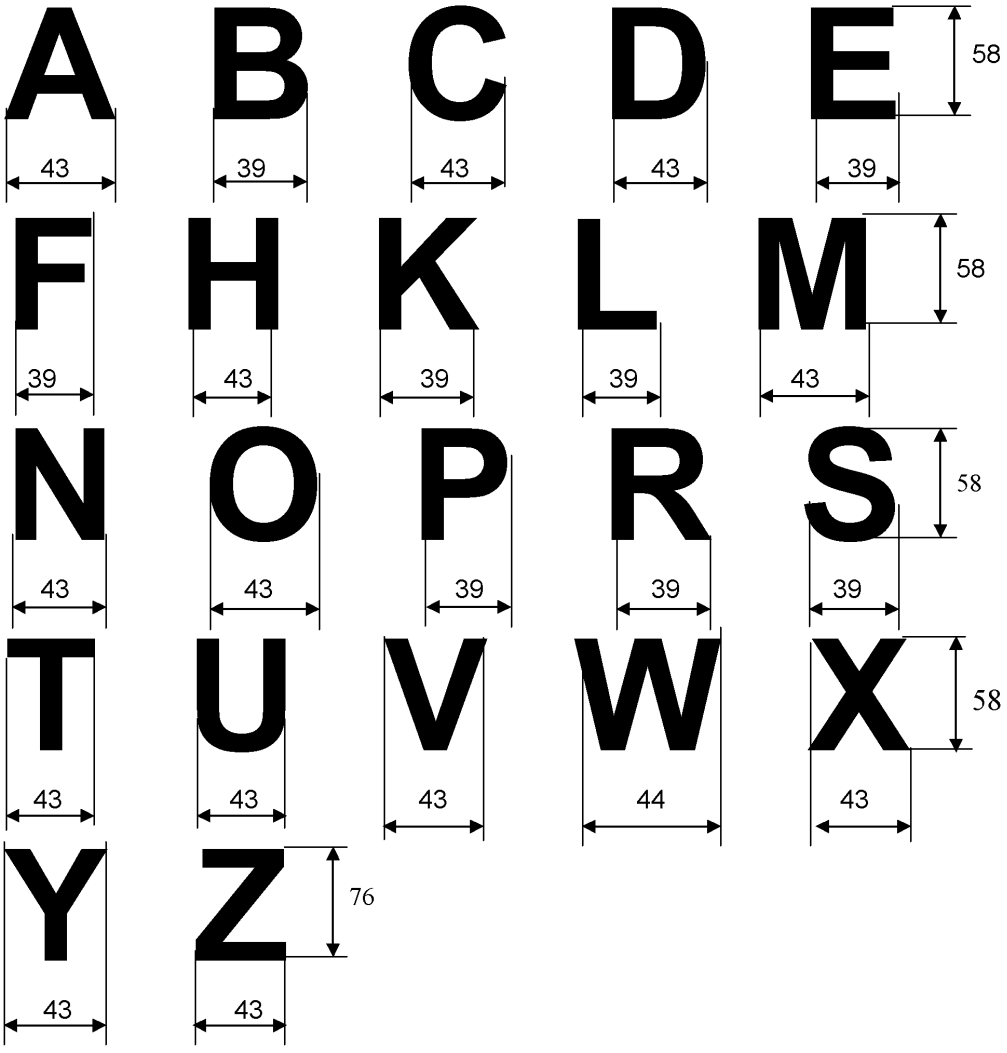

В.2-сурет

В.3 Биіктігі бойынша өлшемі 76 мм сандық символдардың өлшемдері

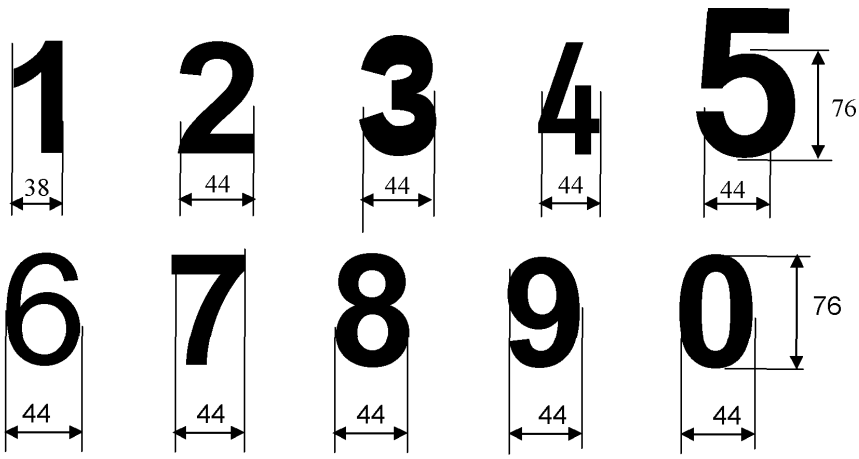

В.3-сурет

В.4 Биіктігі бойынша өлшемі 70 мм сандық символдардың өлшемдері

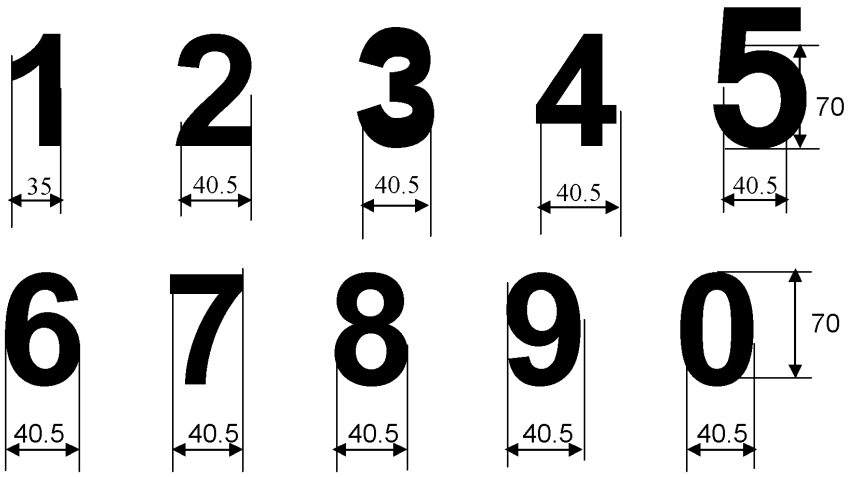

В.4-сурет

В.5 Биіктігі бойынша өлшемі 58 мм сандық символдардың өлшемдері

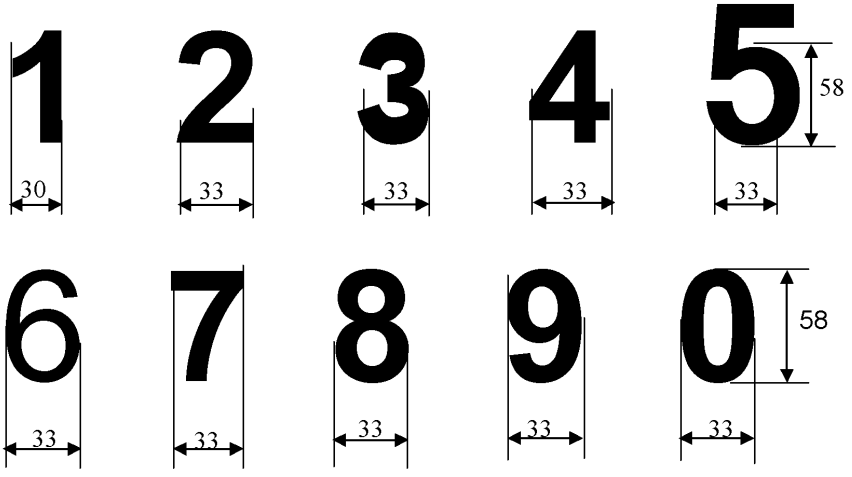

В.5-сурет

Г қосымшасы
(міндетті)

Нөмірлік белгілердің дайындамаларындағы қорғаныс элементтерінің орналасу сызбасы
(Өлшемдері миллиметрмен)

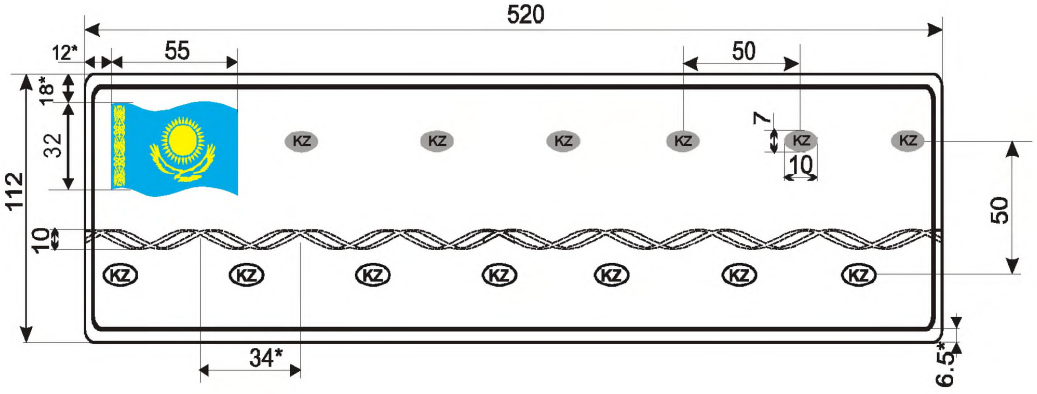

а) 1-типтің дайындамаларына арналған

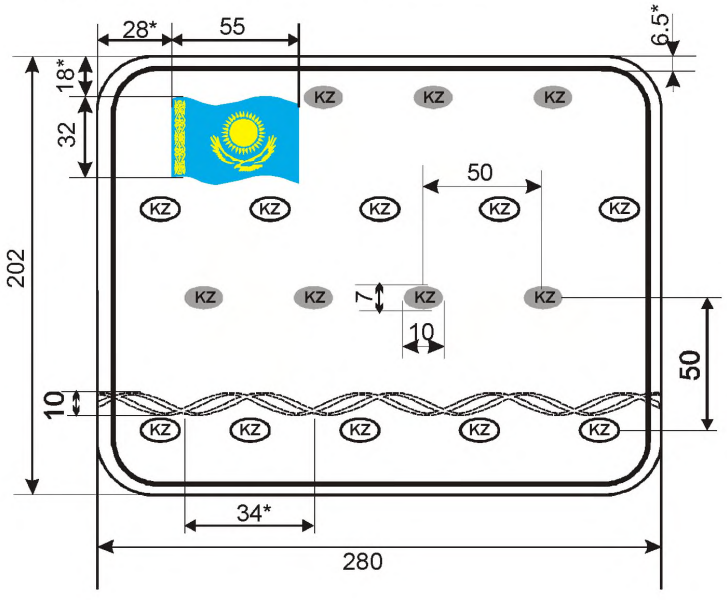

б) 2, 3 және 5-типтің дайындамаларына арналған

Г1-сурет

Д қосымшасы
(міндетті)
7-типті нөмірлік белгінің сырт жағы (Д.1-сурет)

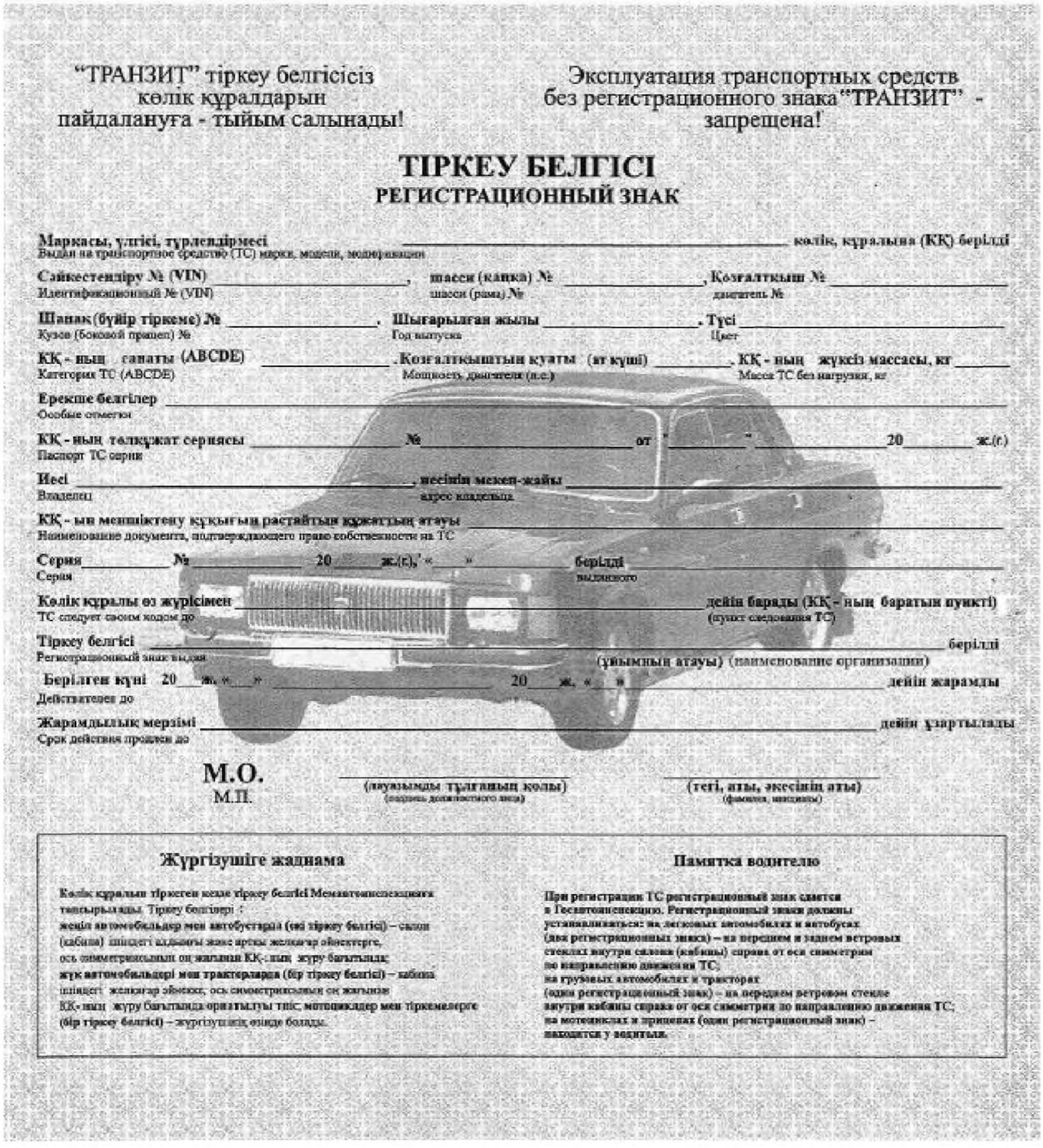

Д.1-сурет

Е қосымшасы
(міндетті)

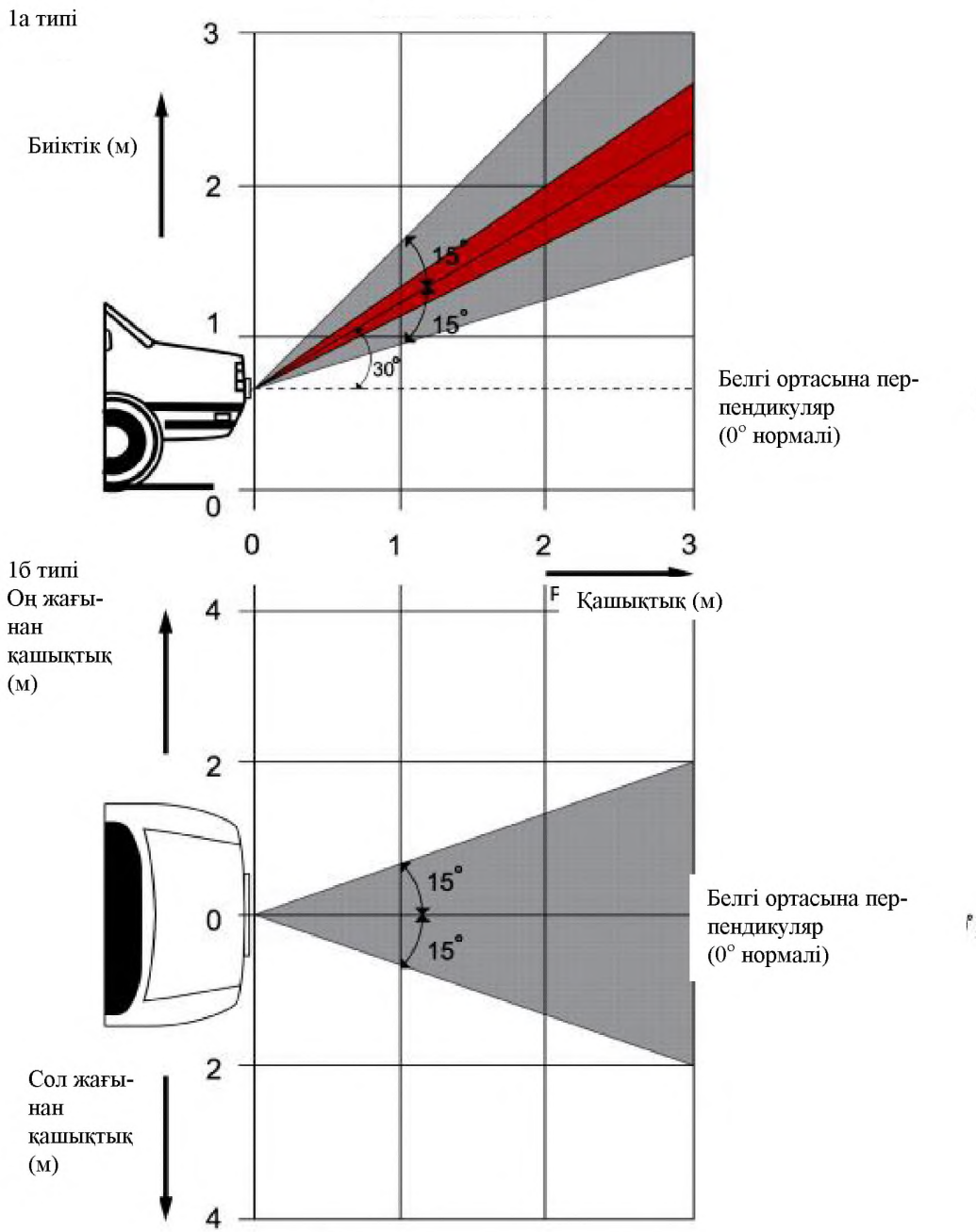

а) 1а көрінісі– тігінен шолу
б) 1б көрінісі – көлденең шолу

Е.1-сурет – «KZ» арнайы қорғаныс элементтерін бақылауға арналған бұрыштар

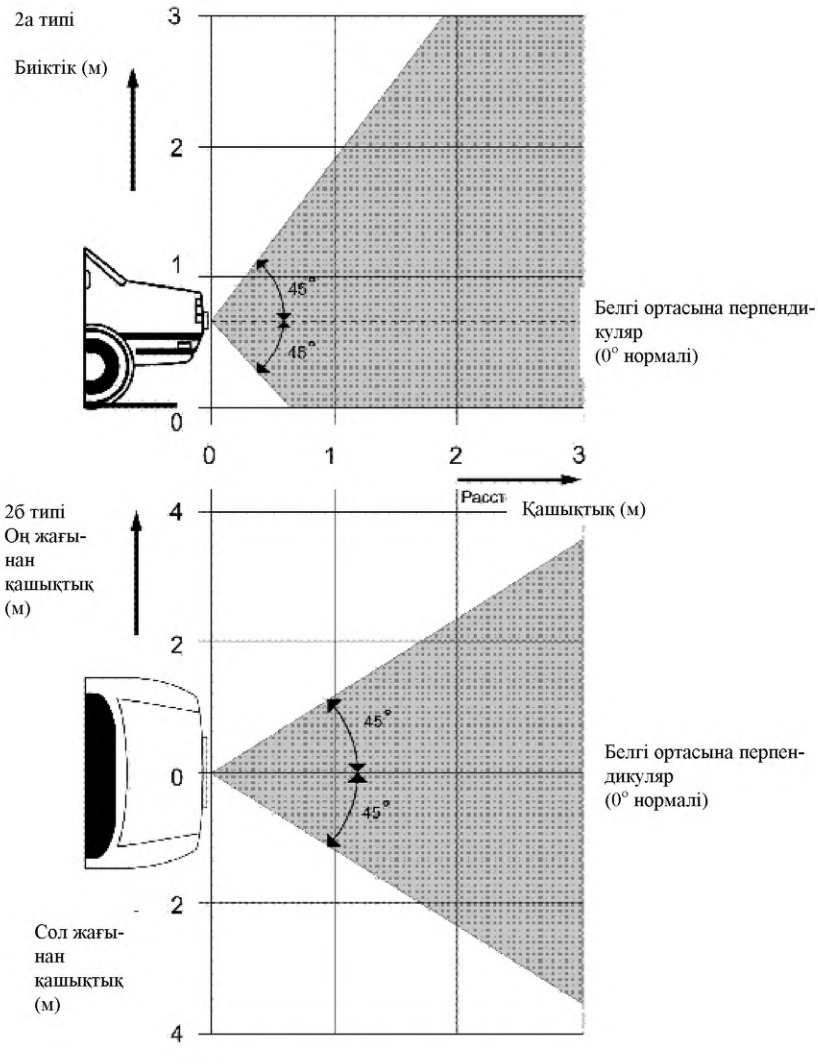

а) 2а көрінісі– тігінен шолу
б) 2б көрінісі – көлденең шолу

Е.2-сурет – «Үш өлшемді қума жолақ» арнайы қорғаныс элементтерін бақылауға әдістерінің бұрыштары

Библиография

[1] «Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерін» бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 25 қарашадағы №1650 Қаулысы.

[2] «Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілердің үлгілерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2012 жылғы 16 шілдедегі №400 бұйрығы.

[3] 1968 жылғы 8 қарашадағы «Жол қозғалысы туралы» конвенцияға Біріккен Ұлттар Ұйымының 2004 жылғы 28 қыркүйектегі Түзетулері.

[4] ҚР СТ 1176-2010 Механикалық көлік құралдары мен оларға арналған тіркемелердің жеке түрлеріне арналған жарыққайтарғыш жабыны бар мемлекеттік тіркеу белгілері.

[5] ҚР СТ 1622-2007 Механикалық көлік құралдары жүргізушісінің куәлігі. Техникалық шарттар.

ӘОЖ 654: 006. 321 **МСЖ** 43.020 **ЭҚТӨЖ** 34.30.2

Түйінді сөздер: мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі, жарыққайтарғыш бет, механикалық автокөлік құралы, өңірдің нөмірі, көлік құралының түрі, көлік құралының сериясы, жабысу, жүргізуші жаднамасы

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Транспорт дорожный

ЗНАКИ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ РЕГИСТРАЦИОННЫЕ НОМЕРНЫЕ СО СВЕТОВОЗВРАЩАЮЩЕЙ ПОВЕРХНОСТЬЮ ДЛЯ МЕХАНИЧЕСКИХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И ИХ ПРИЦЕПОВ И ЗАГОТОВКИ ДЛЯ ЗНАКОВ

Технические условия

СТ РК 986-2012

(ISO 7591-1982, NEQ)

Издание официальное

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН товариществом с ограниченной ответственностью (ТОО) «ФИРМА «ЛАТОН»

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ Приказом Председателя Комитета технического регулирования и метрологии Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан от 26 сентября 2012 г. № 463-од.

3 Настоящий стандарт разработан с учетом требований международного стандарта ISO 7591:1982 «Road vehicles; Retro-reflective registration plates for motor vehicles and trailers; Specification» (Транспорт дорожный. Номерные знаки с отражательной поверхностью для транспортных средств и их прицепов. Технические требования), изданного на русском языке Издательством стандартов, Москва.

Степень соответствия – неэквивалентная, NEQ.

4 В настоящем стандарте реализованы положения Конвенции «О дорожном движении» от 8 ноября 1968 года (г.Вена), ст.36,37; Постановления Правительства Республики Казахстан № 1650 от 25 ноября 1997 года об утверждении «Правил дорожного движения Республики Казахстан», Приказ Министра внутренних дел Республики Казахстан от 16 июля 2012 года № 400 «Об утверждении образцов государственных регистрационных номерных знаков».

5 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ 2017 год
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ 5 лет

6 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 986-2003 «Знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью для механических транспортных средств и их прицепов. Технические условия».

Информация об изменениях к настоящему стандарту публикуется в указателе «Нормативные документы по стандартизации», а текст изменений - в ежемесячных информационных указателях «Государственные стандарты». В случае пересмотра (отмены) или замены настоящего стандарта соответствующая информация будет опубликована в информационном указателе «Государственные стандарты»

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета технического регулирования и метрологии Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан

Содержание

1 Область применения 1
2 Нормативные ссылки 1
3 Термины и определения 2
4 Типы, структура и серии номерных знаков 3
5 Технические требования 8
6 Упаковка и маркировка 13
7 Требования безопасности 14
8 Правила приемки 15
9 Методы контроля 15
10 Указания по установке и эксплуатации номерных знаков 20
11 Транспортирование и хранение 21
12 Гарантии изготовителя 21
Приложение А (обязательное). Образцы государственных регистрационных номерных знаков 22
Приложение Б (обязательное). Организация по работе с дипломатическим корпусом Министерства иностранных дел Республики Казахстан. Техническое описание 30
Приложение В (обязательное). Размеры буквенных и цифровых символов 33
Приложение Г (обязательное). Схема расположения элементов защиты на заготовках номерных знаков 37
Приложение Д (обязательное). Оборотная сторона номерного знака типа 7 38
Приложение Е (обязательное) 39
Библиография 41

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Транспорт дорожный

ЗНАКИ ГОСУДАРСТВЕННЫЕ РЕГИСТРАЦИОННЫЕ НОМЕРНЫЕ СО СВЕТОВОЗВРАЩАЮЩЕЙ ПОВЕРХНОСТЬЮ ДЛЯ МЕХАНИЧЕСКИХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ И ИХ ПРИЦЕПОВ И ЗАГОТОВКИ ДЛЯ ЗНАКОВ

Технические условия

Дата введения 2013-01-01

1 Область применения

Настоящий стандарт распространяется на знаки государственные регистрационные номерные со световозвращающей поверхностью (далее - номерные знаки), устанавливаемые на все виды регистрируемых механических транспортных средств (далее – транспортных средств) и их прицепов, заготовки для них, а также номерные знаки для транспортных средств, временно допущенных к участию в дорожном движении.

Стандарт устанавливает типы, структуру, размеры, требования по качеству и безопасности, правила приемки и методы контроля, правила транспортирования, хранения и эксплуатации номерных знаков.

ПРИМЕЧАНИЕ Перечень регистрируемых транспортных средств определяется в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Стандарт не распространяется на номерные знаки транспортных средств войсковых частей Министерства обороны и пограничных войск Республики Казахстан, а также отдельных видов механических транспортных средств и прицепов к ним, предусмотренных [4].

Стандарт не распространяется на номерные знаки, выпущенные до введения в действие настоящего стандарта, применение которых допускается до их полной замены в соответствии со сроком годности их хранения и эксплуатации.

Настоящий стандарт может быть использован для целей подтверждения соответствия.

2 Нормативные ссылки

Для применения настоящего стандарта необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Конституционный закон Республики Казахстан «О государственных символах Республики Казахстан» от 4 июня 2007 года № 258-III ЗРК.

Постановление Правительства Республики Казахстан от 21 марта 2008 года № 277 Об утверждении Технического регламента «Требования к упаковке, маркировке, этикетированию и правильному их нанесению».

Постановление Правительства Республики Казахстан от 4 февраля 2008 года № 90 Об утверждении технического регламента «Процедуры подтверждения соответствия».

Издание официальное

СТ РК 988-2007 Государственный флаг Республики Казахстан. Общие технические условия.

ГОСТ 12.1.005-88 Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны.

ГОСТ 12.2.003-91 Система стандартов безопасности труда. Оборудование производственное. Общие требования безопасности.

ГОСТ 15.309-98 Система разработки и постановки продукции на производство. Испытания и приемка выпускаемой продукции. Основные положения.

ГОСТ 166-89 Штангенциркули. Технические условия.

ГОСТ 380-2005 Сталь углеродистая обыкновенного качества. Марки.

ГОСТ 427-75 Линейки измерительные металлические. Технические условия.

ГОСТ 597-73 Бумага чертежная. Технические условия.

ГОСТ 3489.2-71 Шрифты типографские. Гарнитура журнальная рубленая (для алфавитов на русской и латинской основах). Назначение. Рисунок. Линия шрифта. Емкость.

ГОСТ 3489.17-71 Шрифты типографские. Гарнитура "Балтика" (для алфавитов на русской и латинской основах). Назначение. Рисунок. Линия шрифта. Емкость.

ГОСТ 7721-89 Источники света для измерения цвета. Типы. Технические требования. Маркировка.

ГОСТ 9142-90 Ящики из гофрированного картона. Общие технические условия.

ГОСТ 10354-82 Пленка полиэтиленовая. Технические условия.

ГОСТ 13726-97 Ленты из алюминия и алюминиевых сплавов. Технические условия.

ГОСТ 14192 – 96 Маркировка грузов.

ГОСТ 15150-69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды.

ГОСТ 21444 -75 Бумага мелованная. Технические условия.

ГОСТ 24297-87 Входной контроль. Основные положения.

ПРИМЕЧАНИЕ При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Указатель нормативных документов по стандартизации» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящем стандарте используются следующие термины с соответствующими определениями.

3.1 Государственный регистрационный номерной знак: Номерной знак, устанавливаемый на всех транспортных средствах и их прицепах, зарегистрированных в установленном порядке уполномоченными органами, применяемый для учета транспортных средств и контроля за поведением их водителей на дороге.

3.2 Световозвращение: Отражение, при котором световой поток, падающий на поверхность, отражается обратно в направлении близком его источнику.

4 Типы, структура и серии номерных знаков

4.1 Общие положения

4.1.1 На транспортных средствах должны быть установлены в предусмотренных для этого местах номерные знаки в соответствии с [1].

Закрепление цифровых регистрационных номеров, буквенных серий для номерных знаков и цифровых кодов регионов (областей) Республики Казахстан (далее – регионов), за физическими и юридическими лицами производится уполномоченным Государственным органом по безопасности дорожного движения в Республике Казахстан.

Закрепление цифровых регистрационных номеров, буквенных серий для номерных знаков и цифровых кодов регионов, за физическими и юридическими лицами, представителей дипломатического корпуса, иностранцев и лиц без гражданства, а также филиалов и представительств иностранных юридических лиц в Республике Казахстан, предприятий с иностранным участием производится уполномоченным Государственным органом по безопасности дорожного движения в Республике Казахстан, совместно с уполномоченным органом в области внешнеполитической деятельности.

4.1.2 На каждый номерной знак должны быть нанесены изображение Государственного флага Республики Казахстан и под ним отличительный знак «KZ» Республики Казахстан [3]:

- для однострочных номерных знаков - в левой части;
- для двустрочных номерных знаков - в верхнем ряду, в левой части.

4.2 Типы и описание структуры номерных знаков

Номерные знаки изготавливаются следующих типов:

а) Тип 1 – однострочные передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей юридических лиц; передний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов юридических лиц.

С левой стороны знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан (кроме специальной серии «KZ»). За ним расположены три цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. За ними расположены два буквенных символа размером 58 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака. В правом углу – два цифровых символа размером 76 мм по высоте, отделенные разделительной линией, обозначающие цифровой код соответствующего региона Республики Казахстан (см. Приложение А, Рисунок А.2.1).

Государственные регистрационные номерные знаки специальных серий «KZ» «AV» «ADM» должны соответствовать типу 1 (см. Приложение А, Рисунок А.1).

б) Тип 1А – однострочный передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей физических лиц, передний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов физических лиц.

Соответствует типу 1 с добавлением одного буквенного символа. Два буквенных символа по типу 1 и третий буквенный символ, обозначающий принадлежность к физическим лицам (см. Приложение А, Рисунок А.2.2).

в) Тип 2 – двустрочный задний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов юридических лиц, а также для легковых автомобилей юридических лиц, место крепления которых не соответствует габаритам номерного знака типа 1.

В верхнем ряду с левой стороны номерного знака расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним три цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. В нижнем ряду номерного знака в левой части расположены два цифровых символа размером 70 мм по высоте, отделенные вертикальной и горизонтальной линиями (в рамке), обозначающие цифровой код соответствующего региона. За ним – два буквенных символа размером 58 мм по высоте, обозначающие серию номерного знака (см. Приложение А, Рисунок А.2.3).

г) Тип 2А – двустрочный задний номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов, а также для легковых автомобилей физических лиц, место крепления которых не соответствует габаритам номерного знака типа 1А.

Соответствует типу 2 с добавлением одного буквенного символа: два буквенных символа по типу 2 и третий буквенный символ, обозначающий принадлежность к физическим лицам (см. Приложение А, Рисунок А.2.4).

д) Тип 3 – двустрочный номерной знак для мототранспортных средств (мотоциклов, мотороллеров).

В верхней строке в левом углу номерного знака расположен развевающийся Государственный флаг Республики Казахстан. Под флагом - отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. Справа от флага расположены два цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства.

В нижней строке в левом углу, отделенные вертикальной и горизонтальной линиями (в рамке), расположены два цифровых символа размером 70 мм по высоте, обозначающих цифровой код соответствующего региона. Справа от номера региона расположены два буквенных символа размером 58 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака транспортного средства. (Приложение А, Рисунок А.2.5).

е) Тип 5 – двустрочный номерной знак для прицепов и полуприцепов к грузовым и легковым автомобилям.

В верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. Справа от флага - три буквенных символа размером 58 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака транспортного средства. В нижнем ряду знака, в левой части, расположены два цифровых символа размером 70 мм по высоте, отделенные вертикальной и горизонтальной линиями (в рамке) обозначающие номер соответствующего региона. За ним – два цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. (Приложение А, Рисунок А.2.6).

ж) Тип 7 – трехстрочный номерной знак для транспортных средств, временно допущенных к участию в дорожном движении.

В первом (верхнем) ряду номерного знака расположены буквенные символы «TRANZIT» размером 30 мм по высоте. Во втором ряду – четыре цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. В третьем (нижнем) ряду - два буквенных символа размером 76 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака, за ними расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан, заключенный в рамку в виде эллипса (см. Приложение А, Рисунок А.2.7).

и) Тип 1С – однострочный передний и задний номерные знаки для легковых автомобилей и передний для грузовых автомобилей и автобусов специальных и оперативных служб органов внутренних дел.

С левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним расположены три цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. За ними расположены два буквенных символа размером 76 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака. В правом углу расположен цифровой символ размером 76 мм по высоте, отделенный линией, обозначающий цифровой код соответствующего региона (см. Приложение А, Рисунок А.2.8).

к) Тип 2С – двустрочный задний номерной знак для легковых и грузовых автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел, место крепления которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1С:

В верхнем ряду с левой стороны номерного знака расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним три цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. В нижнем ряду номерного знака в левой части расположены два цифровых символа, размером 70 мм по высоте, в рамке, обозначающие цифровой код соответствующего региона. За ними – два буквенных символа размером 76 мм по высоте, обозначающие серию знака (см. Приложение А, Рисунок А.2.9).

л) Тип 3С – двустрочный номерной знак для мототранспортных средств специальных и оперативных служб органов внутренних дел.

В верхнем ряду в левом углу номерного знака расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. Справа от флага расположены два цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. В нижнем ряду в левом углу, в рамке, расположены два цифровых символа размером 70 мм по высоте, обозначающих номер соответствующего региона. Справа от номера региона расположены два буквенных символа размером 76 мм по высоте, обозначающих серию номерного знака транспортного средства (см. Приложение А, Рисунок А.2.10).

м) Тип 1К – однострочный номерной знак для транспортных средств Службы охраны Президента Республики Казахстан.

С левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним расположены два цифровых символа, обозначающих регистрационный номер и два буквенных символа «SK» обозначающих серию номерного знака, размером 76 мм по высоте (см. Приложение А, Рисунок А.2.11).

н) Тип 1Г – однострочный передний и задний номерные знаки для автомобилей с обозначением серии «D», «Т» или «PROTOCOL»[1)] для Министерства иностранных дел Республики Казахстан:

[1)] Серия «D» - серия номерного знака транспортного средства (автотранспорта) на служебный и личный автотранспорт дипломатического и консульского состава дипломатических представительств и консульских учреждений иностранных государств, приравненных к ним представительств международных организаций аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан

Серия «Т» - серия номерного знака на служебный и личный автотранспорт административно-технического персонала дипломатических представительств и консульских учреждений иностранных государств, приравненных к ним представительств международных организаций аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан

Серия «PROTOCOL» - серия номерного знака на автотранспорт, задействованный в протокольных мероприятиях по сопровождению делегаций иностранных государств.

- Серии «D» и «Т» - с левой стороны знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «D» или «Т» и три цифровых символа, размером 58 мм по высоте, обозначающих код принадлежности к иностранному представительству, зарегистрированному на территории Республики Казахстан. За ними - три цифры, размером 76 мм по высоте, обозначающие регистрационный номер. Далее расположен стикер размером 70 мм по высоте в соответствии с Приложением Б (см. Приложение А, Рисунки А.3.1 - А.3.4).

- Серия «PROTOCOL» - с левой стороны знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним аббревиатура «PROTOCOL». (см. Приложение А, Рисунок. А.3.5).

п) Тип 2Г – двустрочный задний номерной знак для автомобилей серий «D», «Т», место крепления, которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1Г:

Знаки серий «D» и «Т» - в верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «D» или «Т», и три буквенных символа размером 58 мм по высоте, обозначающих код принадлежности к иностранному представительству, зарегистрированному на территории Республики Казахстан. В нижнем ряду три цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающие регистрационный номер транспортного средства. (см. Приложение А, Рисунки А.3.2 и А.3.4).

р) Тип 1Д – однострочный передний и задний номерные знаки для автомобилей серий «НС», «М», «Н» и « F»[1)]:

- Серия «НС» - с левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «НС», четыре цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер и далее стикер размером 70 мм по высоте в соответствии с Приложением Б. (см. Приложение А, Рисунок А.3.6).

- Серия «М» - с левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «М» и три цифровых символа, размером 58 мм по высоте, обозначающих индекс страны, следующие три цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначают регистрационный номер транспортного средства. (см. Приложение А, Рисунок А.3.8).

- Серия «Н» – с левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «Н», размером 58 мм по высоте, и четыре цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер. В правой части знака за разделительной линией расположены цифровые символы, размером 76 мм по высоте, обозначающие регион. (см. Приложение А, Рисунок А.3.10).

Серия «F» – с левой стороны номерного знака в верхней части расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак

[1)] Серия «НС» - Серия номерного знака на служебный и личный автотранспорт Почетных консулов иностранных государств аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан.

Серия «Н» - Серия номерного знака на автотранспорт юридических лиц с иностранным участием, зарегистрированных на территории Республики Казахстан.

Серия «М» - Серия номерного знака на автотранспорт филиалов и представительств иностранных юридических лиц в Республике Казахстан.

Серия «F» - Серия номерного знака на автотранспорт иностранцев и лиц без гражданства.

«KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «F», размером 58 мм по высоте и четыре цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства. В правой части знака за разделительной линией расположены цифровые символы, обозначающие регион. (см. Приложение А, Рисунок А.3.12).

с) Тип 2Д – двустрочный задний номерной знак для автомобилей серий «НС», «М», «Н» и « F», место крепления которого не соответствует габаритам номерного знака типа 1Д.

Серия «НС» - в верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «НС» размером 76 мм по высоте. В нижнем ряду знака в левой части, расположен стикер в соответствии с Приложением Б. За ним – четыре цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер транспортного средства (см. Приложение А, Рисунок А.3.7).

Серия «М» - в верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «М» и три цифровых символа размером 58 мм по высоте, обозначающих индекс страны. В нижней строке три цифровых символа размером 76 мм по высоте, обозначающие регистрационный номер транспортного средства (см. Приложение А, Рисунок А.3.9).

Серия «Н» - в верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «Н», размером 58 мм по высоте и два первых цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер. Во втором ряду в левой части номерного знака в отделенной рамке расположены цифровые символы, размером 70 мм по высоте, обозначающие регион, за ними последующие два цифровых символа регистрационного номера транспортного средства (см. Приложение А, Рисунок А.3.11).

Серия «F» - в верхнем ряду с левой стороны расположен развевающийся флаг Республики Казахстан. Под флагом расположен отличительный знак «KZ» Республики Казахстан. За ним обозначение серии «F», размером 58 мм по высоте и два первых цифровых символа, размером 76 мм по высоте, обозначающих регистрационный номер. Во втором ряду в левой части знака в отделенной рамке расположены цифровые символы, размером 70 мм по высоте, обозначающие регион, за ними - последующие два цифровых символа регистрационного номера транспортного средства (см. Приложение А, Рисунок А.3.13).

4.3 Серии номерных знаков

Серии номерных знаков типов 1, 1А, 2, 2А, 3, 5, 1С, 2С, 3С, 7 устанавливаются уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

Серии специальных номерных знаков «KZ», «AV», «ADM»- (см. Приложение А, Рисунок А.1).

Номерные знаки типов 1С, 2С, 3С изготавливаются с серией «КР»[1)]
(см. Приложение А, Рисунки А.2.8 – А.2.10).

[1)] Номерные знаки серии «КР» закреплены за специальными транспортными средствами органов внутренних дел.

Номерные знаки типов 1Г, 2Г изготавливаются с сериями «D», «T» и «PROTOCOL» (см. Приложение А, рис.А3.1- А.3.5).

Номерные знаки типов 1Д, 2Д изготавливаются с сериями «НС», «Н», «М», «F».

5 Технические требования

5.1 Номерные знаки и заготовки должны соответствовать требованиями настоящего стандарта, технической (конструкторской, технологической) документации, образцам-эталонам, утвержденным в установленном порядке, согласованным с уполномоченным государственным органом по безопасности дорожного движения Республики Казахстан [2].

Номерные знаки и заготовки должны соответствовать климатическому исполнению УХЛ 1 по ГОСТ 15150.

5.2 Требования к материалам и покупным изделиям

5.2.1 Применяемые материалы и покупные изделия должны соответствовать требованиям технических регламентов и нормативных документов на конкретные виды изделий, документами о подтверждении соответствия установленной формы.

5.2.2 Для изготовления номерных знаков всех типов, кроме типа 7, используются:

- ленты из алюминиевых сплавов марок АМц, АО, А5, А7, или аналогичного состава устойчивых к коррозии по ГОСТ 13726, толщиной не менее 0,8 мм.
- световозвращающая пленка белого, желтого и красного цвета;
- заготовки (установленные формы, на которые нанесена световозвращающая пленка);

ПРИМЕЧАНИЕ При изготовлении номерных знаков и заготовок для них разными производителями, заготовки могут быть предметом самостоятельной поставки.

- полиэстеровая пленка (фольга) горячей накатки – в качестве материала для нанесения покрытия на символы (цифры и буквы) и окантовку номерного знака.

Требования к световозвращающей и полиэстеровой пленкам должны обеспечивать соответствие номерных знаков требованиям 5.3.8-5.5.

5.2.3 Для изготовления номерных знаков типа 7 используется бумага мелованная по ГОСТ 21444, чертежная по ГОСТ 597 или аналогичного типа.

5.2.4 При изготовлении номерных знаков (заготовок) допускается применение других материалов, обеспечивающих необходимые качество, безопасность, световозвращающую способность и установленный гарантийный срок эксплуатации номерных знаков.

5.3 Требования к номерным знакам и заготовкам

5.3.1 Номерные знаки типов 1, 1А, 2, 2А, 1Г, 2Г, 1Д, 2Д, 3, 1С, 2С, 3С, 5, 7 должны иметь форму прямоугольника.

Примеры оформления номерных знаков приведены в Приложении А, размеры символов в Приложениях Б, В и Г.

5.3.2 Номерные знаки и заготовки изготавливают прямоугольной формы, с закругленными краями и отформованной окантовкой шириной 6,5 мм и глубиной формовки не менее 1 мм.

5.3.3 Основные размеры номерных знаков и заготовок должны соответствовать указанным в Таблице 1.

5.3.4 Фон (поле) номерных знаков для типов 1, 1А, 2, 2А, 3, 5, 7 должен быть белого цвета, отличительный знак «KZ», символы (цифры, буквы), окантовка – черного цвета.

Фон (поле) номерных знаков типов 1Г и 2Г серий «D», «Т» и « PROTOCOL» - красного цвета, отличительный знак «KZ», символы (цифры, буквы), окантовка – белого цвета.

Таблица 1

Тип номерного знака	Габаритные размеры, мм
1, 1А, 1Г, 1Д, 1С, 1К	520 × 112 × 2,8 *
2, 2А, 2Г, 2Д, 2С	280 × 202 × 2,8 *
3, 3С	240 × 202 × 2,8 *
5	280 × 202 × 2,8 *
7	240 × 260
ПРИМЕЧАНИЕ Допускаемые отклонения от приведенных размеров определяются конструкторской документацией на конкретный тип номерного знака. * Размер справочный определяется толщиной применяемого материала.	

Фон (поле) номерных знаков типов 1Д и 2Д серий «НС», «М», «Н» и «F» – желтого цвета, отличительный знак «KZ», символы (цифры, буквы) и окантовка – черного цвета.

Фон (поле) номерных знаков типов 1С, 2С и 3С, предназначенных для автомобилей специальных и оперативных служб органов внутренних дел должен быть белого цвета, отличительный знак «KZ», символы (цифры, буквы) и окантовка – синего цвета.

Фон лицевой стороны номерного знака (бланка) типа 7 - белого цвета с нанесенной черной офсетной краской фигурной рамкой, размером 230 мм × 250 мм. Оборотная сторона бланка выполнена поверх цветной художественной подложки, в виде легкового автомобиля обрамленного тангирной сеткой. Рисунок тангирной сетки включает в себя «элементы рисунков национальных мотивов», служащих в качестве первичной защиты от подделки. Текст бланка обязательно включает информацию «Памятка водителю» и выполняется на государственном и русском языках по форме Приложения Д.

5.3.5 Технология нанесения символов (цифр, букв) и окантовки на заготовки номерных знаков должна исключать возможность их изменения в процессе эксплуатации номерных знаков, приводящих к разрушению знака или изменению структуры применяемых материалов.

5.3.6. Символы (цифры, буквы) на лицевой стороне номерных знаков должны выполняться шрифтом по ГОСТ 3489.2, для тип 7 на оборотной стороне – шрифтом по ГОСТ 3489.17.

Символы (цифры, буквы) номерных знаков всех типов, кроме типа 7, должны быть выпуклыми с высотой рельефа относительно поля знака не менее 1 мм.

Символы (цифры, буквы) на номерном знаке типа 7 выполняются типографским офсетным способом.

Требования к государственным символам, наносимым на номерные знаки (развевающемуся Государственному Флагу Республики Казахстан и отличительному знаку – «KZ») должны соответствовать Конституционному закону Республики Казахстан «О государственных символах Республики Казахстан», СТ РК 988 и утвержденным в установленном порядке образцам-эталонам на номерные знаки.

Символ «развевающийся Государственный флаг Республики Казахстан», должен быть выполнен способом, предусмотренным 5.3.9.

Допускается нанесение изображения Государственного флага методом прямой трафаретной печати на Государственных регистрационных номерных знаках специальных серий – «KZ», «AV», «ADM» (см. Рисунок А1) и - номерных знаках для транспортных средств дипломатического корпуса (см. Рисунки А.3.1- А.3.4).

Отличительный знак Республики Казахстан «KZ» на всех типах номерных знаков выполняется методом холодной штамповки с последующим нанесением фольги горячей накатки, соответствующего цвета.

5.3.7 На символы (цифры, буквы) и ребра жесткости всех типов номерных знаков, кроме типа 7, наносится полиэстеровая пленка (фольга) горячей накатки соответствующего цвета, предусмотренного в 5.3.4. При этом не допускается наплывание пленки (фольги) на рельефные стороны цифр, букв и ребер жесткости более 1 мм.

5.3.8 Номерные знаки и заготовки для них с полем белого, красного и желтого цветов, кроме типа 7, должны иметь специальный элемент защиты от подделки, представляющий собой код Республики Казахстан – «KZ», заключенный в эллипс размером не более 10 мм × 7 мм.

Специальные элементы защиты «KZ» тиражируются по всему полю заготовки номерного знака и размещаются смещенными горизонтальными рядами. Максимальный интервал между элементами защиты любого ряда:

- по горизонтали - (50 ± 5) мм;
- по вертикали - (50 ± 5) мм.

Количество рядов элементов защиты «KZ» для заготовок типа 1 должно быть не менее двух, из которых один ряд имеет негативное изображение, а другой позитивное, и для типов 2, 3, 5 – не менее четырех, где идет чередование негативных и позитивных рядов (см. Приложение Д).

ПРИМЕЧАНИЕ Позитивным изображением считается изображение темных символов «KZ» на светлом фоне, негативным - светлых символов «KZ» на темном фоне.

Номерные знаки и заготовки для них наряду с элементом защиты «KZ» должны иметь Специальный элемент защиты от подделки – трехмерную бегущую волну (трехмерный защитный элемент), представляющую собой две горизонтально сдвинутые синусоидальные волны, накладывающиеся друг на друга со сдвигом фаз 90°. Амплитуда волн составляет (10 ± 1) мм, длина волны (34 ± 2) мм. При этом волна с опережающей фазой выглядит находящейся ниже уровня плоскости световозвращающего пленочного покрытия, а волна с отстающей фазой выглядит находящейся выше уровня плоскости световозвращающего пленочного покрытия. Защитный элемент «бегущая волна» располагается в промежутке между нижним краем флага Республики Казахстан и верхним краем нижней окантовки заготовки. В указанном промежутке допускается наложение друг на друга элементов защиты «KZ», и трехмерной бегущей волны. Схема размещения специальных элементов защиты должна соответствовать Приложению Г».

5.3.9 Специальные элементы защиты от подделки (код «KZ», трехмерная бегущая волна) не должны влиять на показатели качества заготовки номерного знака, включая фото- и цветометрические характеристики.

Специальные элементы защиты от подделки:

- должны быть интегрированы (встроены внутрь) в поверхность световозвращающего пленочного покрытия;
- не могут быть удалены с поверхности номерного знака и заготовки химическими средствами или физическим воздействием без видимых признаков разрушения верхних слоев световозвращающего пленочного покрытия и нарушения фото- и цветометрических характеристик поверхности номерного знака и самих элементов защиты.
- должны сохраняться в течение всего срока эксплуатации номерного знака.

5.4 Требования к фотометрическим свойствам номерных знаков

5.4.1 Коэффициент световозвращения (отношение яркости к освещенности) покрытия поля номерного знака должен быть не менее значений, указанных в Таблице 2 при освещении стандартным источником света А по ГОСТ 7721 или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором. При этом угол освещения и угол наблюдения должны находиться в одной плоскости. Угол скручивания образца должен быть не более 0°80′.

Таблица 2

Цвет покрытия	Угол наблюдения*)	Минимальное значение коэффициента световозвращения, кд (лк·м^2), при углах освещения**)			Яркость, лк
		5°	30°	40°	Max
Белый	*0 °12 ′*	*45*	*18*	*8*	*250*
	0 °20 ′	*30*	*12*	*6*	
	1 °30 ′	*3,5*	*2*	*0,7*	
Желтый	*0 °12 ′*	*30*	*12*	*5*	*250*
	0 °20 ′	*20*	*8*	*4*	
	1 °30′	*2,3*	*0,8*	*0,4*	
Красный	0 °12 ′	9	6	2	250
	0 ° 20 ′	7	3	1,8	
	1 ° 30 ′	0,6	0,3	0,4	

* Угол наблюдения – угол между направлением падения света и направлением наблюдения.

** Угол освещения – угол между направлением падения света и перпендикуляром к световозвращающей поверхности.

5.4.2 При обильном воздействии воды на номерной знак коэффициент световозвращения должен быть не менее 90 % значений, указанных в Таблице 2.

5.4.3 При локальных отклонениях в яркости фотометрические измерения проводят при угле наблюдения 0°20′ и угле освещения 5°. Коэффициент световозвращения измеряют на нескольких соседних площадках размером 50 мм × 50 мм в зоне наблюдаемого отклонения яркости. При этом отношение наибольших значений коэффициента световозвращения к наименьшим не должно превышать 2.

5.5 Требования к цветометрическим характеристикам номерных знаков

5.5.1 Требования к номерным знакам в дневное время

Цвет световозвращающего покрытия номерного знака должен находиться в пределах зоны, ограниченной координатами цветности, указанными в Таблице 3 и соответствовать заданному коэффициенту яркости в соответствии с СТ РК 1125.

Таблица 3

Цвет пленки	Координаты цветности угловых точек допустимых цветовых областей				Номера угловых точек цветовых областей
	Номера угловых точек цветовых областей				
	1	2	3	4	
Белый					
x	*0,355*	*0,305*	*0,285*	*0,335*	*≥0,35*
y	*0,355*	*0,305*	*0,325*	*0,375*	
Желтый					
x	*0,465*	*0,427*	*0,487*	*0,545*	*≥0,27*
y	*0,534*	*0,483*	*0,423*	*0,454*	
Красный					
x	0,690	0,595	0,569	0,655	≥0,05
y	0,310	0,315	0,341	0,345	

5.5.2 Требования к номерным знакам в ночное время

При освещении образца стандартным источником света А по ГОСТ 7721, или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором, под углом 5° и наблюдении 0°20′ цвет световозвращающей поверхности (номерного знака) должен находиться в пределах зоны, ограниченной координатами цветности, указанными в Таблице 4.

Таблица 4

Цвет пленки	Номера угловых точек цветовых областей			
	1	2	3	4
Белый				
x	*0,450*	*0,548*	*0,417*	*0,372*
y	*0,513*	*0,404*	*0,359*	*0,405*
Желтый				
x	*0,585*	*0,610*	*0, 520*	*0,505*
y	*0,385*	*0,390*	*0,480*	*0,465*

5.5.3 Требования к цифровым и буквенным символам и окантовке номерных знаков

Цвет поверхности цифровых, буквенных символов и окантовки после горячей накатки полиэстеровой пленки (фольги) должен находиться в пределах зоны, ограниченной координатами цветности, указанными в Таблице 5.

Таблица 5

Цвет пленки	Координаты поля цвета			
	1	2	3	4
Белый				
x	0,345	0,310	0,285	0,335
y	0,350	0,305	0,320	0,370
Синий				
x	0,153	0,155	0,197	0,200
y	0,146	0,115	0,150	0,111

Таблица 5 (*продолжение*)

Цвет пленки	Координаты поля цвета			
	1	2	3	4
Черный				
x	0,380	0,300	0,260	0,345
y	0,345	0,270	0,310	0,395

5.6 Поверхность номерных знаков должна быть устойчива к:

5.6.1 Воздействию высоких и низких температур

После воздействия высоких и низких температур, в соответствии с климатическим исполнением, световозвращающее покрытие, цифры и буквы не должны иметь трещин, вздутий или изменения цвета.

5.6.2 Воздействию удара

После воздействия ударом на световозвращающем покрытии не должно наблюдаться трещин, отслоений на расстоянии более 5 мм от зоны удара.

5.6.3 Воздействию изгиба

После испытания на изгиб на световозвращающем покрытии не должно наблюдаться трещин.

5.6.4 Воздействию воды

После воздействия водой на покрытии не должно наблюдаться следов разрушений.

5.6.5 Воздействию топлива

После воздействия топлива не должно быть следов разрушений.

5.6.6 Воздействию солевого тумана

После воздействия солевым туманом на покрытии не должно быть следов разрушений и коррозии, влияющих на эффективную работу покрытия.

5.6.7 Воздействию чисткой

При очистке не должно наблюдаться следов разрушений.

5.7 Адгезия световозвращающего покрытия должна быть такая, чтобы после кондиционирования образца номерного знака при температуре минус 20 °С, не должно наблюдаться отслоений световозвращающего покрытия.

5.8 Адгезия пленки (фольги), наносимой на символы (цифры, буквы) и ребра жесткости номерных знаков, к световозвращающему покрытию должна быть не ниже 2 баллов при четырехбальной оценке и 1 балла – при трехбальной оценке.

6 Упаковка и маркировка

6.1 На каждом регистрационном знаке с оборотной стороны должен быть нанесен товарный знак предприятия-изготовителя. Товарный знак должен быть нестирающимся и четко различимым в течение установленного гарантийного срока эксплуатации. Изображение товарного знака при нанесении его ударным способом не должно проступать на лицевой стороне знака.

В случае изготовления регистрационных знаков на покупных изделиях (заготовках) на обратной стороне знака должен быть нанесен также товарный знак предприятия-изготовителя заготовки.

6.2 Для защиты от повреждения лицевой стороны готовые номерные знаки и заготовки (при самостоятельной поставке) упаковываются в пакеты или конверты из

полиэтиленовой пленки по ГОСТ 10354 в количестве не более: 25 комплектов готовых знаков или 50 заготовок.

6.3 Упакованные изделия укладываются в картонные коробки по ГОСТ 9142 по 4 пакета (конверта).

На коробку наносится маркировка на государственном и русском языках в соответствии с техническим регламентом «Требования к упаковке, маркировке, этикетированию и правильному их нанесению», в которой указываются:

- наименование и местонахождение предприятия-изготовителя, его товарный знак (при наличии);
- наименование продукции;
- тип номерных знаков (заготовок).

Внутрь коробки вкладывается упаковочный лист, содержащий следующую информацию:

- наименование и местонахождение предприятия-изготовителя, его товарный знак;
- наименование продукции;
- тип номерных знаков (для заготовок).
- обозначение серии (для номерных знаков);
- номер первого и последнего знаков серии (для номерных знаков) упакованных в данную коробку;
- дата упаковки;
- количество номерных знаков (заготовок);
- данные об упаковщике, наносимые путем его росписи или с помощью специального штампа с указанием фамилии или любым другим способом, позволяющим идентифицировать упаковщика;
- обозначение настоящего стандарта.

В маркировке допускаются дополнительные сведения, не противоречащие техническому регламенту «Требования к упаковке, маркировке, этикетированию и правильному их нанесению».

6.4 Каждая партия номерных знаков, отправляемых потребителю сопровождается инструкцией по эксплуатации в соответствии с Разделом 10.

6.5 Маркировка транспортной тары по ГОСТ 14192.

6.6 Маркировка продукции (упаковочные листы) и транспортной тары, инструкция по эксплуатации должны выполняться на государственном и русском языках.

7 Требования безопасности

7.1 Применяемые при производстве световозвращающие пленки, пленки (фольга) горячей накатки и готовые номерные знаки не должны представлять опасности для жизни и здоровья людей.

7.2 Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны при производстве номерных знаков не должны превышать нормативов, установленных ГОСТ 12.1.005.

7.3 Требования безопасности оборудования по ГОСТ 12.2.003.

7.4 Рабочие помещения для нанесения на номерные знаки пленки горячей накатки должны быть оборудованы вытяжной вентиляцией.

8 Правила приемки

8.1 Номерные знаки (заготовки) предъявляют к приемке партиями. Партией считается любое количество номерных знаков, оформленных одним приемо-сдаточным документом.

При приемке номерные знаки (заготовки) подвергаются приемо-сдаточным и периодическим испытаниям в соответствии с ГОСТ 15.309.

8.2 Для проведения приемо-сдаточных испытаний от партии отбирается не менее 3 % номерных знаков (заготовок), изготовленных на одном технологическом оборудовании с применением одинаковых материалов.

Образцы подвергаются проверке на соответствие требованиям 4.3, 5.3.1 - 5.3.9 и Раздела 7. Контроль соответствия требованиям 5.3.8 проводится на одном образце без нанесения на него цифр, букв.

8.3 Периодические испытания проводятся на соответствие требованиям 5.4 – 5.8 не реже одного раза в три года. Испытания проводятся на 9 образцах.

Для испытаний на соответствие требованиям пунктов:

- 5.4 и 5.5 – используется один образец без нанесения на него цифр, букв и окантовки;
- 5.6.1 и 5.7; 5.6.5 и 5.6.7 - используется по одному фрагменту, равному половине образца номерного знака с буквой и двумя цифрами в центре, имеющему по бокам свободное пространство не менее 10 см;
- 5.6.2-5.6.4, 5.6.6; 5.8 – используется по одному фрагменту, равному половине образца номерного знака с буквой и двумя цифрами в центре, имеющему по бокам свободное пространство не менее 10 см; Для контроля на соответствие 5.6.3 на образце должны быть срезаны верхние и нижние отбортованные края.

8.4 Качество заготовок контролируется на соответствие 5.3.2; 5.3.3; 5.3.5; 5.3.8.

8.5 Если в процессе испытаний установлено несоответствие номерных знаков или образцов хотя бы по одному из требований настоящего стандарта, то результаты испытаний считаются неудовлетворительными и проводятся повторные испытания удвоенного количества образцов, отобранных из той же партии.

Результаты повторных испытаний являются окончательными и распространяются на всю партию.

8.6 Контроль санитарно - гигиенических показателей на рабочем месте (по Разделу 7) проводится органами государственного санитарно-эпидемиологического надзора Республики Казахстан в установленном порядке.

8.7 Испытания для целей подтверждения соответствия проводят в соответствии с нормативными документами Государственной системы технического регулирования Республики Казахстан, в том числе по техническому регламенту «Процедуры подтверждения соответствия».

9 Методы контроля

9.1 Проверка качества применяемых материалов осуществляется при входном контроле по ГОСТ 24297, в соответствии с действующими на них нормативными документами, сопроводительными документами о качестве и (или) сертификатами (при наличии), признанными изготовителем, а при необходимости контрольными испытаниями.

9.2 Соответствие структуры, формы, внешнего вида номерных знаков и данных маркировки на соответствие 4.1.2, 4.2, 4.3, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.4, 5.3.5, 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9 и Разделу 6 определяется визуальным контролем.

Соответствие установленным размерам, включая размеры номерных знаков, заготовок, цифр, букв и элементов защиты, ширину окантовки и глубину формовки (5.3.2, 5.3.3, 5.3.6, 5.3.8) определяют с применением металлической линейки по ГОСТ 427 и штангенциркуля по ГОСТ 166, с заданной конструкторской документацией.

Контроль соответствия государственных символов (флага, отличительного знака «KZ» Республики Казахстан) установленным требованиям осуществляется в соответствии с СТ РК 988, конструкторской документацией и образцами, утвержденными в установленном порядке, с применением средств измерений, обеспечивающих определение установленных норм, параметров и отклонений от них.

Определение внешнего вида флага и элементов его символики осуществляется визуальным контролем, в соответствии с СТ РК 988-2007 (пункт 5.6).

9.3 Проверка наличия специальных элементов защиты от подделки производится визуальным контролем. Образец номерного знака следует располагать в вертикальном положении. В качестве источника для получения световозвращающего потока может быть использован фонарь любой мощности по ГОСТ 4677. При контроле поток света фонаря должен быть расположен по направлению угла зрения.

9.3.1 Специальные элементы защиты от подделки, представляющие собой смещенные горизонтальные ряды кода Республики Казахстан «KZ» (см. 5.3.8).

Специальные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке (в вертикальной плоскости) должны быть видны в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения при вертикальном угле обзора элементов (30 ± 5)° по отношению к перпендикуляру, проведенному через центр номерного знака (нормали). При осуществлении поворотно-вращательного движения к обоим сторонам от вертикального угла обзора (30 ± 5)° в горизонтальной или вертикальной плоскости происходит уменьшение интенсивности видимости элементов защиты «KZ» (см. Приложение Е, Рисунок Е.1, Вид 1а).

Специальные направленные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке не должны быть видны в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения в вертикальной плоскости при вертикальном угле обзора менее (15 ± 5) °, и более (45 ± 5)° к перпендикуляру, проведенному через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.1, Вид 1а).

Специальные элементы защиты «KZ» на номерном знаке при фронтальной проверке не должны быть видны при горизонтальном угле обзора более (15 ±5)° к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака при вертикальном угле обзора специальных элементов (30 ±5)° (см. Приложение Е, Рисунок Е1, Вид 1б).

9.3.2 Специальный элемент защиты – трехмерная бегущая волна (трехмерный защитный элемент (см.5.3.8)) на номерном знаке должен быть наиболее четко видим при фронтальной проверке в вертикальной плоскости в условиях нормального (рассеянного) освещения и световозвращения при вертикальном угле обзора (0±5°) от перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (вдоль нормали). При осуществлении поворотно-вращательного движения к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Виды 2а и 2б) в горизонтальной или вертикальной плоскости происходит движение волн и уменьшение интенсивности их видимости.

Трехмерный защитный элемент на номерном знаке не должен обнаруживаться в вертикальной плоскости при угле обзора более 45° к обеим сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Вид 2а).

Трехмерный защитный элемент на номерном знаке при фронтальной проверке не должен обнаруживаться в горизонтальной плоскости при угле обзора более 45° к обеим

сторонам перпендикуляра, проведенного через центр номерного знака (см. Приложение Е, Рисунок Е.2, Вид 2б).

9.4 Определение коэффициента световозвращения поверхности номерных знаков производят при освещении стандартным источником света А по ГОСТ 7721 или другим аналогичным по назначению и метрологическим характеристикам прибором, и измерении освещенности люксметром по действующей нормативной документации.

Угол освещения и угол наблюдения должны быть фиксированными и находиться на противоположных сторонах линии, соединяющей источник света с центром образца.

Угол скручивания образца должен быть не более 0°80′.

При обнаружении локальных отклонений в яркости, проверка проводится при угле наблюдения 0°20′ и угле освещения 5°. В зоне наблюдаемого отклонения яркости измеряют коэффициент световозвращения на нескольких соседних площадках размером 50 мм × 50 мм. Отношение наибольших показаний к наименьшим не должно превышать более чем в два раза.

Значение фотометрических характеристик световозвращающей поверхности номерных знаков должно соответствовать требованиям 5.4.

9.5 Определение цветометрических характеристик световозвращающего покрытия производится при освещении стандартным источником света D65 по ГОСТ 7721, расположенным под углом 45° к нормали номерного знака. Измерения проводят вдоль нормали номерного знака. Результаты измерений должны соответствовать требованиям 5.5.

9.6 Устойчивость световозвращающей поверхности номерных знаков к воздействию высоких и низких температур проверяется следующим образом:

Образец выдерживают в климатической камере в последовательности:

а) 7 часов при температуре (65 ± 2) °С и относительной влажности от 5 % до15 %;

б) 1 часа при температуре (23 ± 5) °С и относительной влажности от 40 % до 60 %;

в) 15 часов при температуре минус (20± 2) °С.

Результаты испытаний положительные, если покрытие образца соответствует требованиям 5.6.1.

9.7 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к удару определяется следующим образом:

Образец для испытаний выдерживают в холодильной камере при температуре минус (20± 2) °С *в течение одного часа. После извлечения из холодильной камеры образец укладывают световозвращающей поверхностью вверх на твердое основание (плиту толщиной не менее 12,5 мм*, изготовленную из стали по ГОСТ 380 или чугуна по ГОСТ 1412), *затем с высоты 2 м бросают стальной шар диаметром 25 мм*, изготовленный из стали по ГОСТ 380.

Соблюдение требований проверяют техническим осмотром с применением штангенциркуля по ГОСТ 166.

Результаты испытаний считаются положительными, если покрытие образца соответствует требованиям 5.6.2.

9.8 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к изгибу определяется следующим образом:

Испытание проводят при температуре (23 ± 5) °С. Образец изгибают на оправке диаметром 50 мм в течение 2 с до образования угла 90°. При проведении испытания образец номерного знака должен быть повернут наружу световозвращающим покрытием.

Результаты испытаний проверяют визуально. После испытаний образец должен соответствовать требованиям 5.6.3.

9.9 Водостойкость световозвращающего покрытия номерных знаков определяется следующим образом:

Образец номерного знака погружают на 24 часа в ванну с дистиллированной водой при температуре (23 ± 5) °С, с последующим высушиванием в течение 48 часов при температуре (23 ± 5) °С и относительной влажности от 40 % до 60 %.

Результаты испытаний проверяют визуально. После испытаний образец должен соответствовать требованиям 5.6.4.

9.10 *Устойчивость световозвращающей поверхности номерных знаков к топливу проверяется кондиционированием образца в течение 1 мин. в испытательной топливной смеси составом: 70 % n - гептана и 30 % толуола.*

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуальной проверки световозвращающее покрытие образца соответствует требованиям 5.6.5.

9.11 Стойкость световозвращающей поверхности номерных знаков к коррозии (солевому воздействию) проверяется кондиционированием образца в солевом тумане:

а) *солевой туман создают распылением раствора, состоящего из 5 % хлорида натрия и 95 % дистиллированной воды, при температуре (35 ± 2) °С.*

б) *в течение 22 часов образец подвергают воздействию солевого тумана;*

в) в течение 2 ч. образец высушивают при температуре (23 ± 5) °С и относительной влажности от 40 % до 60 %;

г) в течение 22 ч. образец подвергают повторному воздействию солевого тумана;

д) по окончании установленных режимов кондиционирования, образец промывают водой, протирают и осматривают.

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля покрытие образца соответствует требованиям 5.6.6.

9.12 Способность световозвращающего покрытия номерных знаков к чистке проверяется следующим образом:

Световозвращающее покрытие номерного знака смазывается смесью моторного или трансмиссионного масла или графита. Марки применяемых при испытании масел и графита и состав смеси не регламентируются.

Затем покрытие протирается слабым растворителем (гептаном) с последующим промыванием нейтральным моющим раствором. Протирающие материалы, марка применяемого растворителя и моющего раствора не регламентируются.

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля степени очистки качество световозвращающего покрытия соответствует требованиям 5.6.7.

9.13 *Для определения адгезии световозвращающего покрытия образец номерного знака выдерживают в течение одного часа в холодильной камере при температуре минус* (20± 2) °С.

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля покрытие соответствует требованиям 5.7.

9.14 Адгезия пленки (фольги) горячей накатки на световозвращающую поверхность проверяется методами решетчатых и параллельных надрезов.

Испытания проводят на двух номерных знаках и не менее чем на трех символах каждого знака.

9.14.1 Метод решетчатых надрезов

На каждом испытываемом символе образца номерных знаков делают режущим инструментом (лезвие бритвы в держателе любого типа, одно или многолезвенный нож с углом заточки режущей части от 20° до 30° и кромкой лезвия толщиной от 0,05 мм до 0,10 мм) по линейке или шаблону с пазами, расположенными на расстоянии 1 мм друг от

друга, не менее шести параллельных надрезов до светоотражающей пленки на расстоянии 1 мм друг от друга на всю ширину штриха символа.

Режущий инструмент держат перпендикулярно поверхности образца. Скорость резания от 20 мм/с до 40 мм/с.

Аналогичным образом делают надрезы в перпендикулярном направлении. На поверхности образца образуется решетка из квадратов одинакового размера 1 мм × 1 мм. Контроль прорезания покрытия осуществляется с помощью лупы 2,5 – 4,0 кратного увеличения.

Отслоившиеся кусочки покрытия удаляют волосяной кистью с длиной волоса не менее 15 мм, проводя ее по поверхности решетки по диагонали в прямом и обратном направлениях не менее пяти раз.

Адгезию оценивают визуально по четырехбальной шкале в соответствии с Таблицей 6.

9.14.2 Метод параллельных надрезов

На образце делают вдоль штрихов символов не менее пяти параллельных надрезов длиной не менее 20 мм до светоотражающей пленки на расстоянии 1 мм друг от друга с помощью режущего инструмента как указано в 9.15.1.

Таблица 6

Оценка в баллах	Описание поверхности покрытия после нанесения надрезов в виде решетки	Наблюдаемая картина
1	Края надрезов полностью гладкие, нет признаков отслаивания ни в одном квадрате решетки	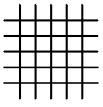
2	Незначительное отслаивание покрытия в виде мелких чешуек в местах пересечения линий решетки. Нарушение наблюдается не более чем не 5 % поверхности решетки	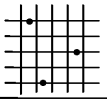
3	Частичное или полное отслаивание покрытия вдоль линий надрезов решетки или в местах их пересечения. Нарушение наблюдается не менее, чем на 5 % и не более, чем на 35 % поверхности решетки	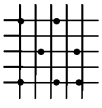
4	Полное отслаивание покрытия или частичное, превышающее 35 % поверхности решетки	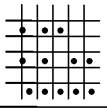

Перпендикулярно надрезам накладывают полоску липкой ленты на полиэтилентерефталатной основе размером 10 мм × 100 мм, плотно ее прижимают, оставляя один конец не приклеенным. Быстрым движением ленту отрывают перпендикулярно от покрытия. Адгезию оценивают визуально по трехбальной шкале в соответствии с Таблицей 7.

Результаты испытаний считаются положительными, если после визуального контроля номерные знаки соответствуют требованиям 5.8.

Таблица 7

Оценка в баллах	Описание поверхности покрытия после нанесения надрезов и снятия липкой ленты	Наблюдаемая картина
1	Края надрезов гладкие	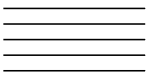
2	Незначительное отслаивание фольги по ширине полосы вдоль надрезов (не более 0,5 мм)	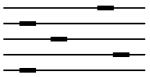
3	Отслаивание покрытия полосами	

10 Указания по установке и эксплуатации номерных знаков

10.1 Указания по установке и эксплуатации номерных знаков оформляются в виде инструкции на государственном и русском языках и вывешиваются в организациях уполномоченного государственного органа по безопасности дорожного движения, осуществляющих выдачу номерных знаков в установленном порядке.

10.2 Номерные знаки всех типов, кроме типа 7, должны устанавливаться на специально предусмотренных конструкцией транспортных средств местах.

10.3 Номерные знаки всех типов должны быть закреплены в вертикальном положении перпендикулярно среднему продольному сечению транспортного средства.

Задний номерной знак должен устанавливаться таким образом, чтобы в темное время суток обеспечивалось его прочтение с расстояния не менее 20 м при освещении его штатным фонарем (приспособлением для освещения заднего номерного знака) транспортного средства.

ПРИМЕЧАНИЕ Требование не распространяется на Государственный Флаг и отличительный знак Республики Казахстан «KZ» и номерной знак тип 7 (транзит).

10.4 Номерные знаки не должны уменьшать углы переднего и заднего свесов, закрывать внешние световые и светосигнальные приборы.

10.5 Для крепления номерных знаков должны применяться болты или винты с головками, имеющими цвет поля знака или светлое гальваническое покрытие. Допускается крепление знаков с помощью рамок. Болты, винты и рамки не должны загораживать или искажать имеющиеся на знаках символы Государственного Флага Республики Казахстан отличительный знак «KZ», буквы, цифры и окантовку.

10.6 Не допускается закрывать знак органическим стеклом или другими материалами.

10.7 Номерные знаки типа 7 должны устанавливаться:

- на легковых автомобилях и автобусах (два знака) - на переднем и заднем ветровых стеклах внутри салона (кабины) справа по оси симметрии по направлению движения транспортного средства;

- на грузовых автомобилях – на переднем ветровом стекле внутри кабины справа по оси симметрии по направлению движения транспортного средства.

Номерные знаки типа 7 для мотоциклов и прицепов должны находиться у водителя.

10.8 Требования по уходу за номерными знаками:

- обычные загрязнения удаляют с поверхности номерного знака с помощью синтетических моющих средств, предназначенных для стирки одежды и мытья автомобилей;

- для удаления смол, масел и дорожных загрязнений могут использовать неорганический спирт или керосин, с соблюдением мер предосторожности.

- запрещается чистка абразивными материалами и концентрированными химическим средствами агрессивного действия;

- запрещается применение ароматических растворителей и смесей с их содержанием.

После очистки поверхность необходимо тщательно промыть водой.

10.9 Номерные знаки подлежат замене, если затрудняется прочтение их символов, повреждено светоотражающее покрытие, искажен, либо поврежден символ флага Республики Казахстан.

11 Транспортирование и хранение

11.1 Номерные знаки и заготовки, транспортируются всеми видами крытых транспортных средств в соответствии с правилами перевозок действующих на конкретных видах транспорта в условиях обеспечения их сохранности и защиты от атмосферных осадков.

11.2 Номерные знаки и заготовки должны храниться в закрытых сухих вентилируемых помещениях на стеллажах, поддонах или полках. Расстояние от отопительных приборов должно быть не менее одного метра. Относительная влажность воздуха от 70 % до 90 %. Не допускается хранение номерных знаков в присутствии паров щелочей и кислот.

Группа условий транспортирования и хранения 5 ОЖ 4 по ГОСТ 15150.

12 Гарантии изготовителя

12.1 Изготовитель гарантирует соответствие номерных знаков и заготовок требованиям настоящего стандарта в течение пяти лет при соблюдении условий транспортирования, хранения, установки и эксплуатации.

12.2 Срок эксплуатации номерных знаков может быть снижен, если затрудняется прочтение символов номерного знака. Решение о замене таких номерных знаков принимает уполномоченный государственный органов по безопасности дорожного движения Республики Казахстан.

Приложение А
(обязательное)

Образцы государственных регистрационных номерных знаков

А.1 Государственные регистрационные номерные знаки специальных серий «KZ», «AV» «ADM».

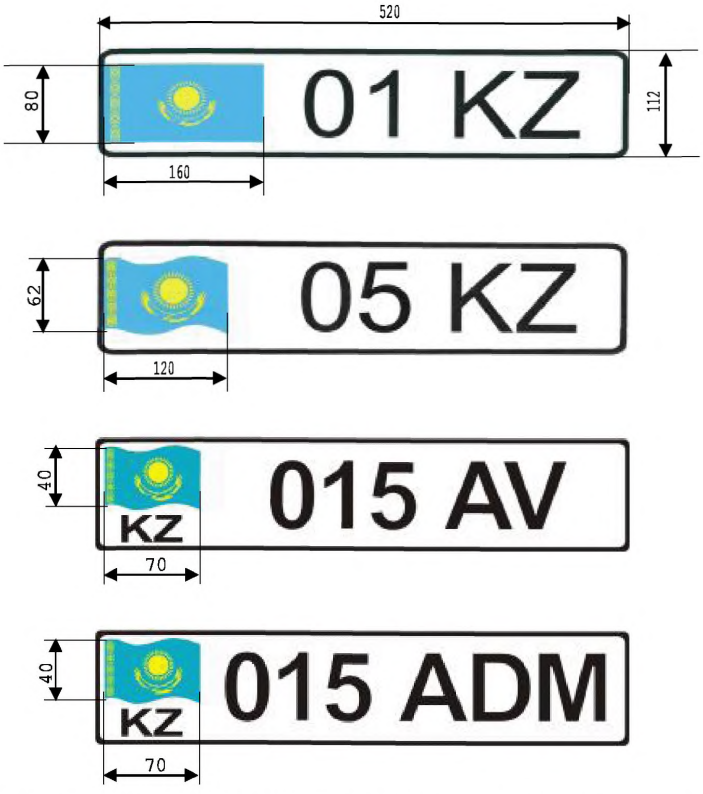

Тип 1 - передние и задние государственные регистрационные номерные знаки транспортных средств Управления Делами Президента Республики Казахстан.

Рисунок А.1

А.2 Государственные регистрационные номерные знаки транспортных средств физических и юридических лиц

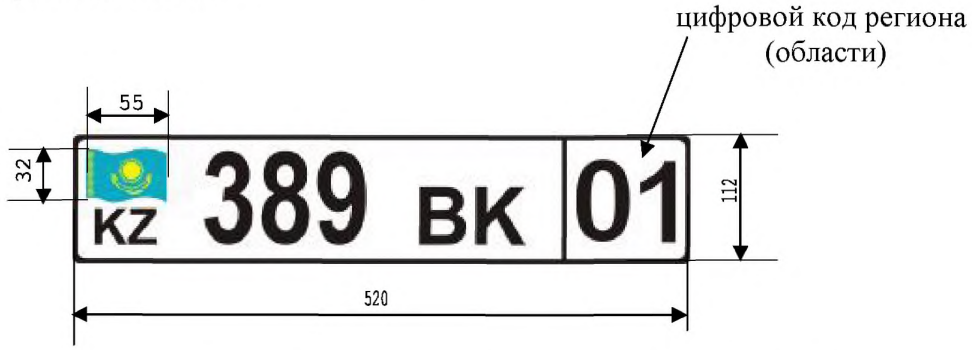

Тип 1 -передние и задние государственные регистрационные номерные знаки легковых автомобилей юридических лиц, передний государственный регистрационный номерной знак грузовых автомобилей и автобусов принадлежащих юридическим лицам (размер 520 мм × 112 мм)

Рисунок А.2.1

Тип 1А - передние и задние государственные регистрационные номерные знаки легковых автомобилей физических лиц, передний государственный регистрационный номерной знак грузовых автомобилей и автобусов принадлежащих физическим лицам.

Рисунок А.2.2

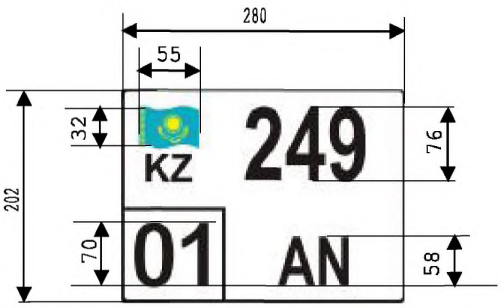

Тип 2 - задний государственный регистрационный номерной знак грузовых автомобилей и автобусов принадлежащих юридическим лицам, а также для легковых автомобилей юридических лиц, место крепления которых не соответствует габаритам государственного регистарционного номерного знака тип 1 (размер 280 мм × 202 мм).

Рисунок А.2.3

Тип 2А - задний государственный регистрационный номерной знак для грузовых автомобилей и автобусов принадлежащих физическим лицам, а также для легковых автомобилей физических лиц, место крепления которых не соответствует габаритам государственного регистрационного номерного знака тип 1А.

Рисунок А.2.4

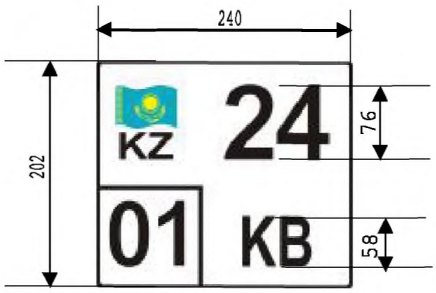

Тип 3 - для мототранспортных средств (мотоциклов, мотороллеров).

Рисунок А.2.5

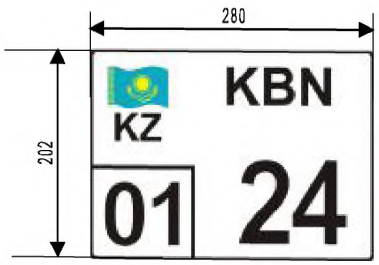

Тип 5 - для прицепов и полуприцепов к транспортным средствам.

Рисунок А.2.6

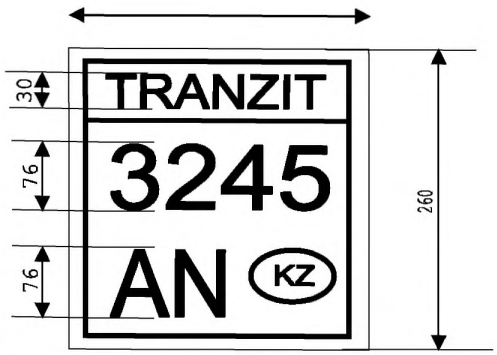

Тип 7 - для транспортных средств, временно допущенных к участию в дорожном движении.

Рисунок А.2.7

Тип 1С – передние и задние государственные регистрационные номерные знаки для легковых автомобилей, и передние для грузовых автомобилей органов внутренних дел.

Рисунок А.2.8

Тип 2С – задний государственный регистрационный номерной знак для легковых и грузовых автомобилей органов внутренних дел, место крепления которых не соответствует габаритам государственного регистрационного номерного знака тип 1С.

Рисунок А.2.9

Тип 3С - для мототранспортных средств органов внутренних дел.

Рисунок А.2.10

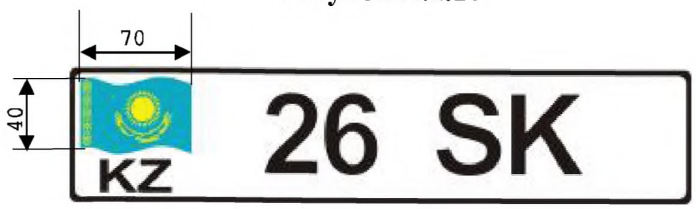

Тип 1К – для транспортных средств Службы охраны Президента Республики Казахстан.

Рисунок А.2.11

А.3 Государственные регистрационные номерные знаки транспортных средств дипломатического корпуса, иностранцев и лиц без гражданства, а также филиалов и представительств иностранных юридических лиц в Республике Казахстан, предприятий с иностранным участием

Тип 1Г – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «D» на служебные и личные автомобили дипломатического и консульского состава дипломатических представительств и консульских учреждений иностранных государств, приравненных к ним представительств международных организаций, аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан.

Рисунок А.3.1

Тип 2Г – задний государственный регистрационный номерной знак серии «D».

Рисунок А.3.2

Тип 1Г – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «Т» на служебные и личные автомобили административно-технического персонала дипломатических представительств и консульских учреждений иностранных государств, приравненных к ним представительств международных организаций, аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан

Рисунок А.3.3

Тип 2Г – задний государственный регистрационный номерной знак серии «Т».

Рисунок А.3.4

Тип 1Г – передний и задний государственный регистрационный номерной знак на автомобили задействованные в протокольных мероприятиях по сопровождению делегаций иностранных государств.

Рисунок А.3.5

Тип 1Д – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «НС» на служебные и личные автомобили Почетных консулов иностранных государств, аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан.

Рисунок А.3.6

Тип 2Д – задний государственный регистрационный номерной знак серии «НС».

Рисунок А.3.7

Тип 1Д – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «М» на автомобили филиалов и представительств иностранных юридических лиц в Республике Казахстан

Рисунок А.3.8

Тип 2Д – задний государственный регистрационный номерной знак серии «М».

Рисунок А.3.9

Тип 1Д – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «H» на автомобили юридических лиц с иностранным участием, зарегистрированных на территории Республики Казахстан.

Рисунок А.3.10

Тип 2Д – задний государственный регистрационный номерной знак серии «H».

Рисунок А.3.11

Тип 1Д – передний и задний государственный регистрационный номерной знак серии «F» на автомобили иностранцев и лиц без гражданства

Рисунок А.3.12

Тип 2Д – задний государственный регистрационный номерной знак серии «F».

Рисунок А.3.13

Приложение Б
(обязательное)

Организация работы с номерными знаками транспортных средств дипломатического корпуса Министерства иностранных дел Республики Казахстан

Б.1 Организация по работе с дипломатическими представительствами Министерства иностранных дел Республики Казахстан выдает голографические наклейки на транспортные средства дипломатического и консульского состава, административно-технического персонала дипломатических представительств и консульских учреждений иностранных государств, приравненных к ним представительств международных организаций, Почетных консулов иностранных государств аккредитованных в Министерстве иностранных дел Республики Казахстан.

Стикер представляет собой голографическую наклейку установленного образца, которая наносится на передние и задние государственные регистрационные номерные знаки, в порядке установленном уполномоченным органом в области внешнеполитической деятельности.

Б.2 При первичном и очередном (ежегодном) оформлении транспортных средств вышеуказанной категории, организацией по работе с дипломатическими представительствами Министерства иностранных дел Республики Казахстан в соответствии с принципами взаимности и паритета проводится контроль на:

- наличие свидетельства (талона) прохождения обязательного технического осмотра;
- наличие страхового полиса гражданско-правовой ответственности владельца транспортного средства;
- отсутствие непогашенных штрафов за нарушения Правил дорожного движения Республики Казахстан;
- наличие водительских удостоверений, соответствующих требованиям законодательства Республики Казахстан и [5].

Б.3 Прохождение контроля подтверждается выдачей уполномоченной организацией стикера, размером 70 мм по высоте, который располагается в правой части номерного знака для типа 1Г - на однострочный передний и задний номерные знаки серии «D», «Т» и «НС», а также в левом нижнем углу типа 2Г - на двустрочный задний номерной знак для автомобилей серий «D», «Т» и «НС», место крепления, которого не соответствует габаритами номерного знака типа 1Г (см. Рисунок Б.1).

На стикере указывается дата, по истечении которой владелец транспортного средства обязан пройти очередной ежегодный контроль в управлении по работе с дипломатическим корпусом. При отсутствии стикера на номерном знаке вышеперечисленных лиц участие в дорожном движении не допускается.

Стикер состоит из цифровых символов, расположенных в три ряда по два цифровых символа в каждом, обозначающих в порядке «сверху – вниз» день, месяц и год окончания действия стикера соответственно (см. Рисунок Б.2).

Идентификационный номер указывается вертикально в левой части стикера. Идентификационный номер стикера идентичен номеру указанному в свидетельстве (см. Рисунок Б.3).

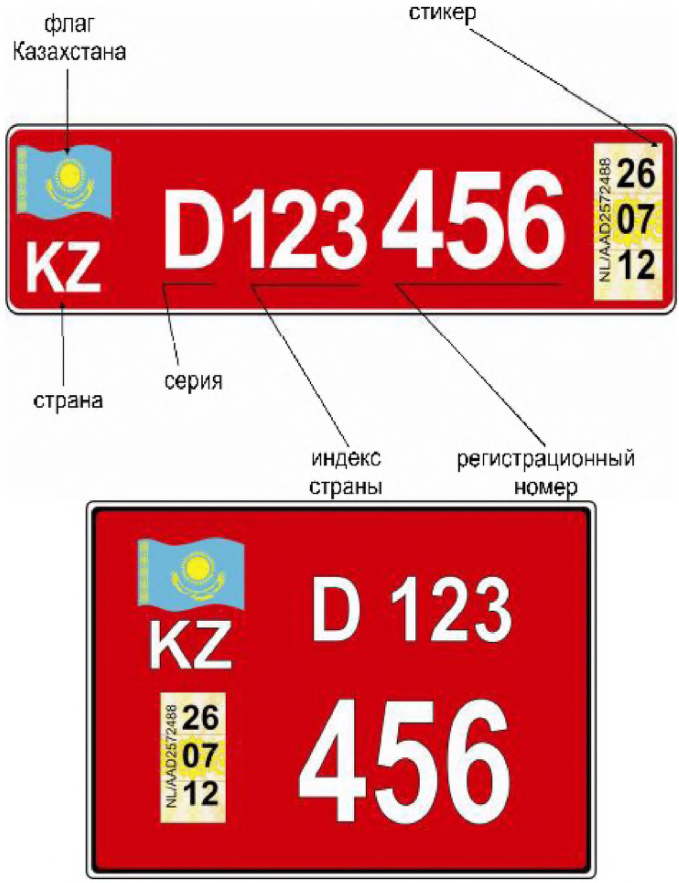

Рисунок Б.1

Рисунок Б.2

Рисунок Б.3

Действительность стикера подтверждается наличием свидетельства, установленного образца (см. Рисунок Б.3), выдаваемым организацией по работе с дипломатическим корпусом Министерства иностранных дел Республики Казахстан. Свидетельство размером (100×66) мм, содержит строки заполнения с обязательным указанием следующей информации:

- владельца транспортного средства;
- государственного регистрационного номера транспортного средства;
- года выпуска транспортного средства;
- номера двигателя транспортного средства;
- номера кузова транспортного средства;
- цвета транспортного средства;
- срока действия страхового полиса владельца транспортного средства;
- срока действия талона технического осмотра транспортного средства;
- датой выдачи стикера.

Свидетельство удостоверяется подписью уполномоченного лица и печатью организации по работе с дипломатическими представительствами Министерства иностранных дел Республики Казахстан.

Приложение В
(обязательное)

Размеры буквенных и цифровых символов

В.1 Размеры буквенных символов размером 76 мм по высоте

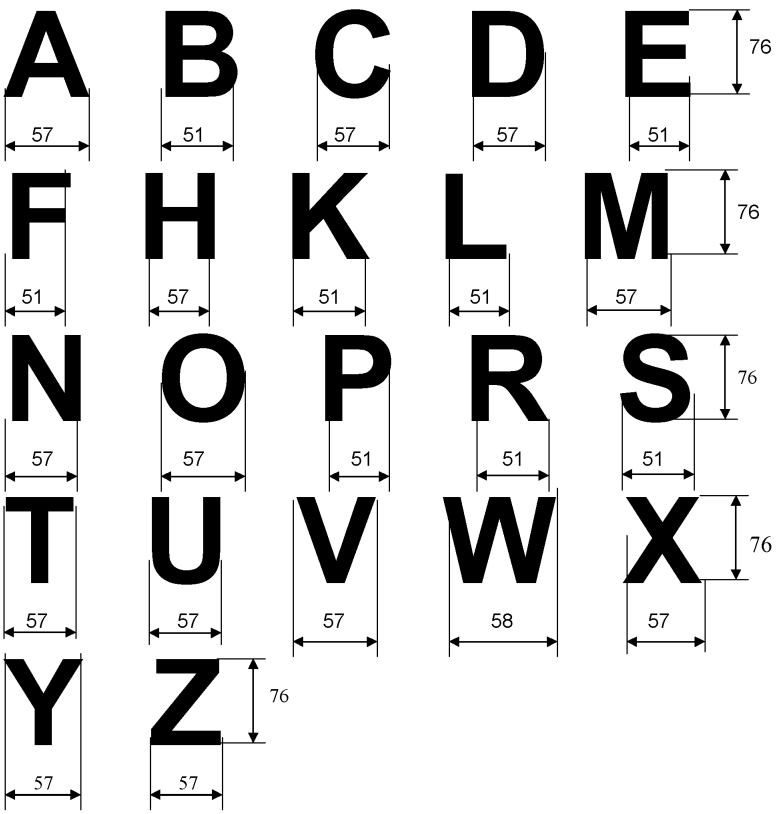

Рисунок В.1

В.2 Размеры буквенных символов размером 58 мм по высоте

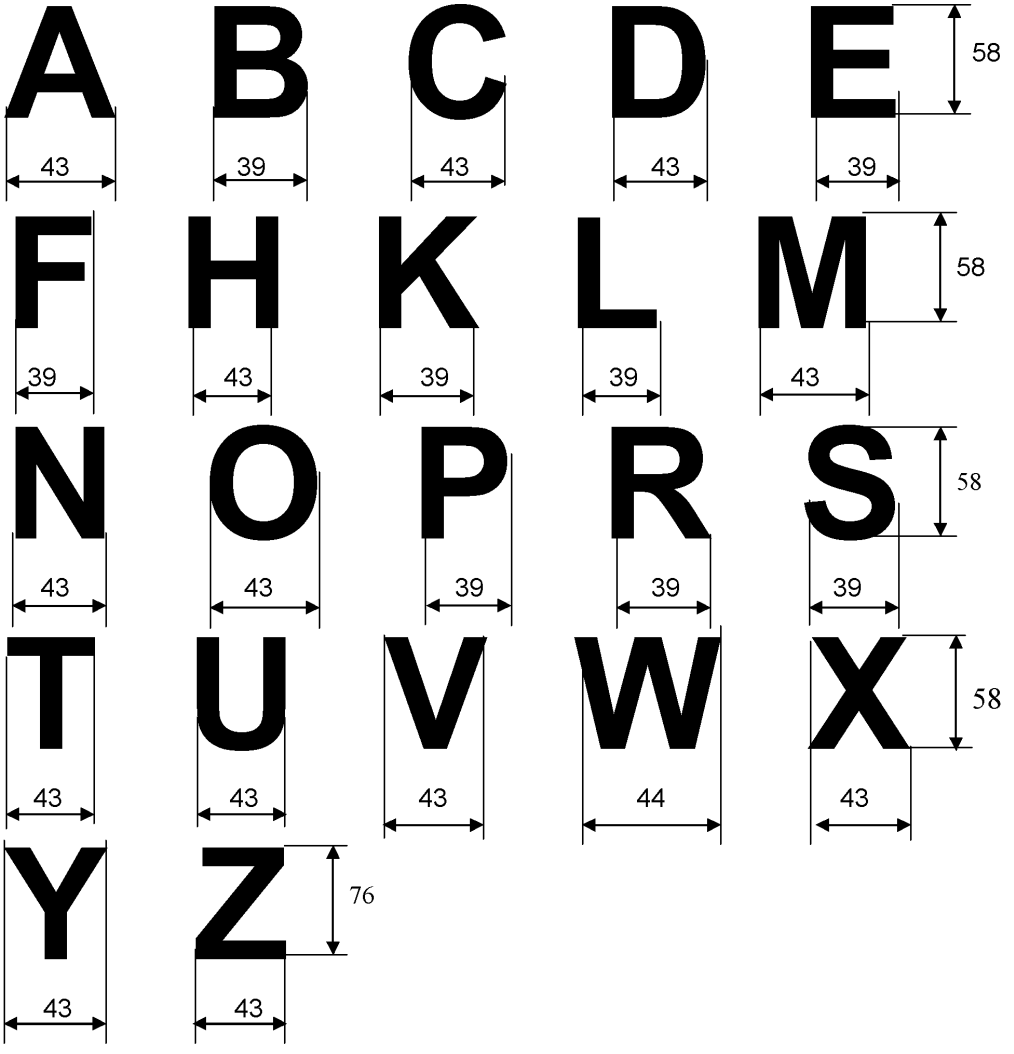

Рисунок В.2

В.3 Размеры цифровых символов размером 76 мм по высоте

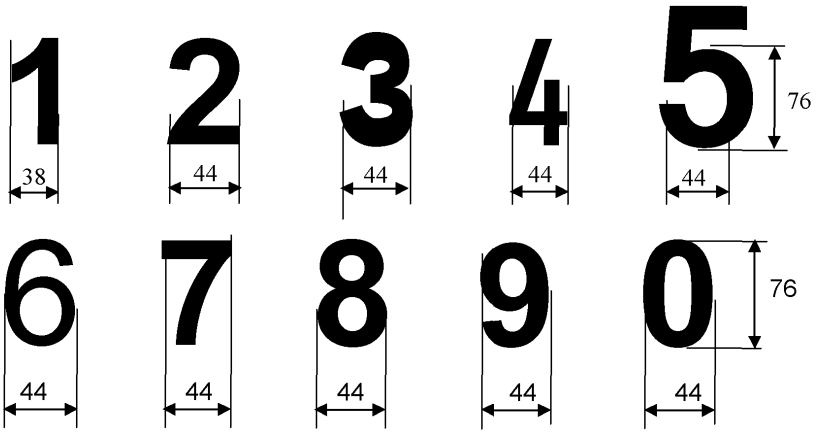

Рисунок В.3

В.4 Размеры цифровых символов размером 70 мм по высоте

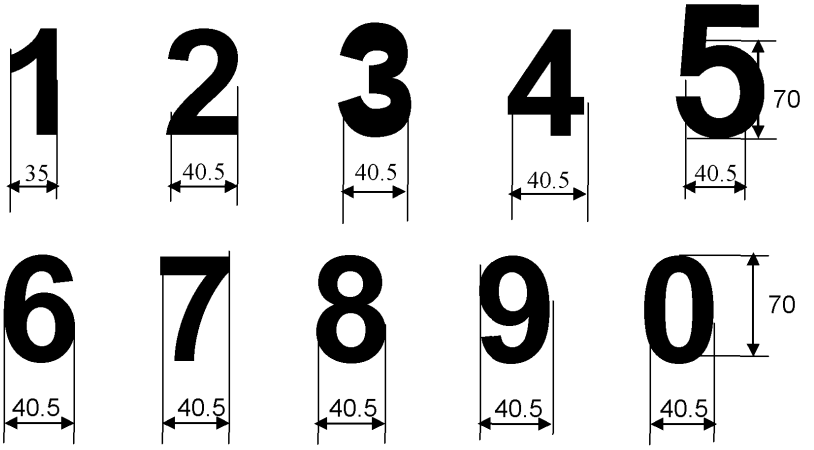

Рисунок В.4

В.5 Размеры цифровых символов размером 58 мм по высоте

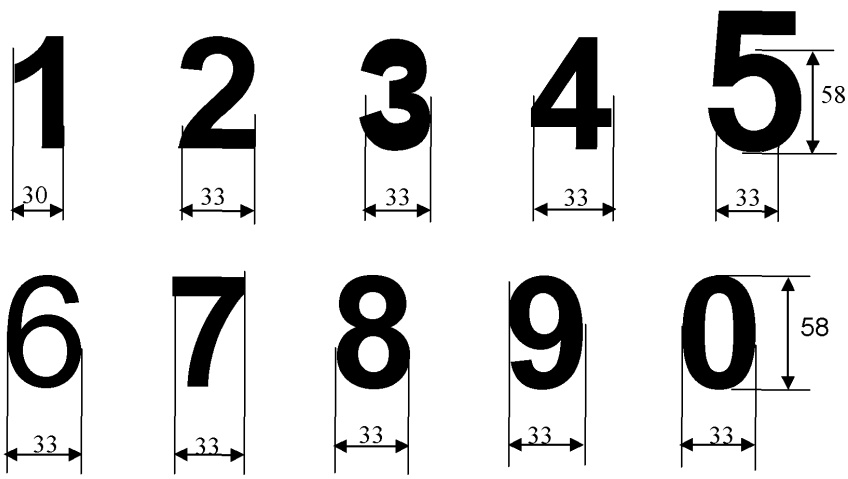

Рисунок В.5

Приложение Г
(Обязательное)

Схема расположения элементов защиты на заготовках номерных знаков
(Размеры в миллиметрах)

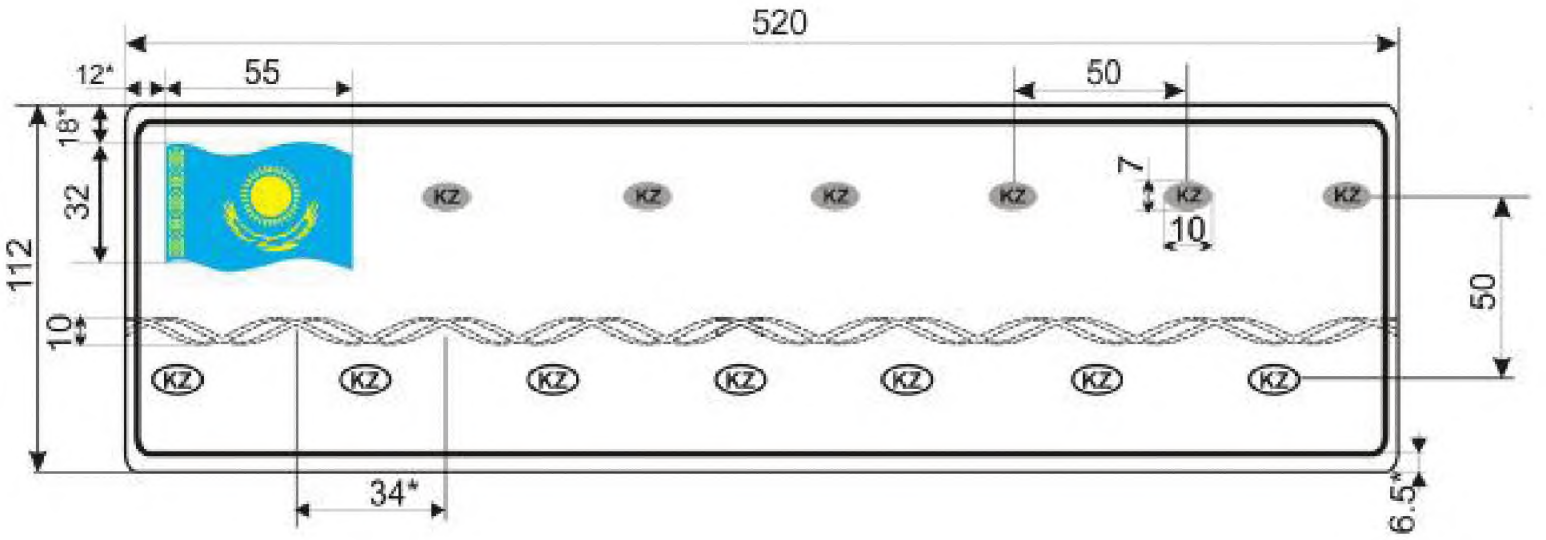

а) для заготовок типа 1

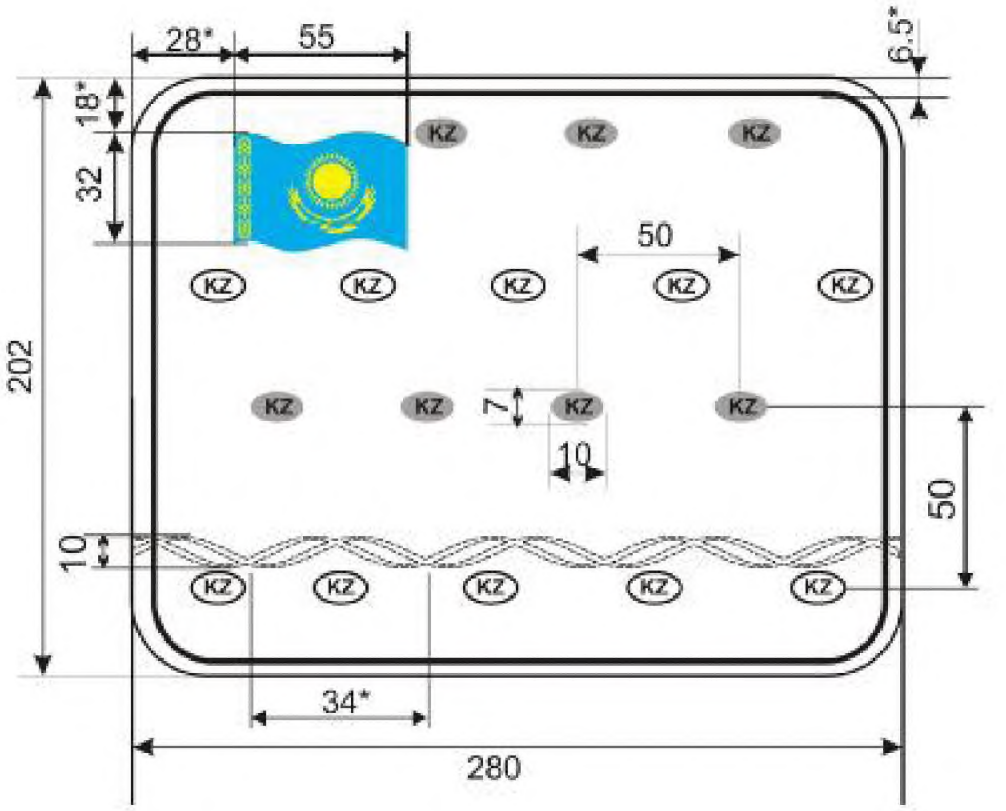

б) для заготовок типа 2,3 и 5

рисунок Г.1

Приложение Д
(обязательное)
Оборотная сторона номерного знака типа 7 (Рисунок Д.1)

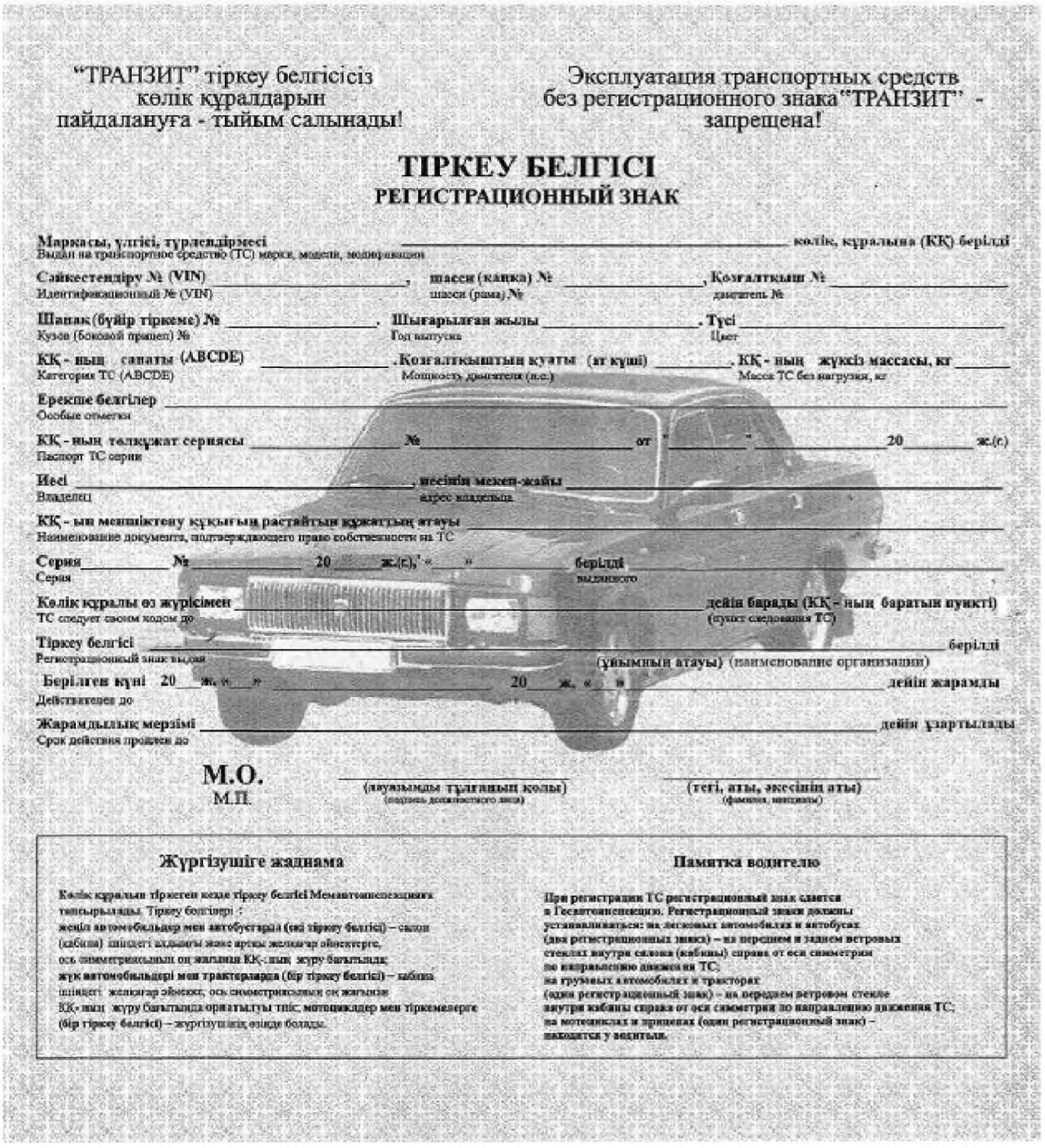

Рисунок Д.1

Приложение Е
(обязательное)

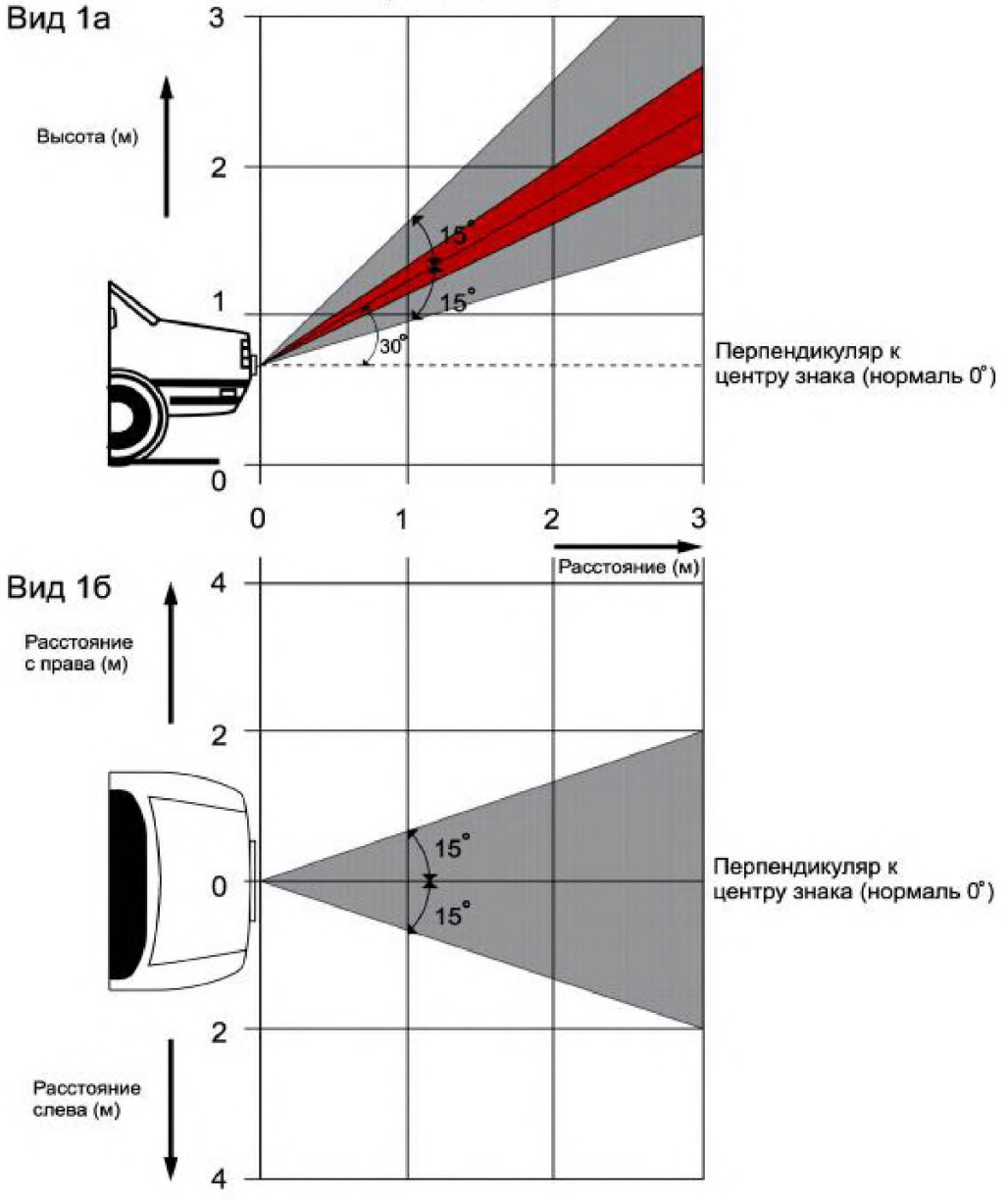

а) Вид 1а – вертикальный обзор
б) Вид 1б – горизонтальный обзор

Рисунок Е.1 – Углы для контроля специальных элементов защиты «KZ»

Приложение Е
(обязательное)

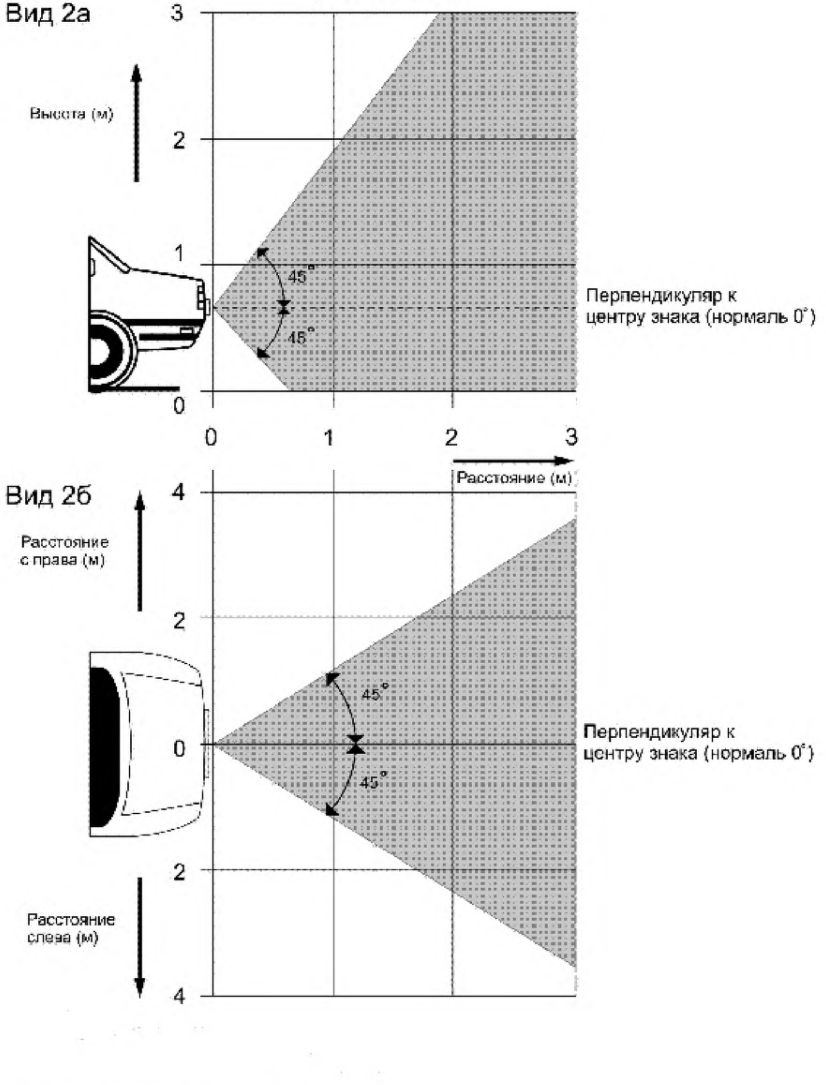

а) Вид 2а – вертикальный обзор
б) Вид 2б – горизонтальный обзор

Рисунок Е.2 – Углы для контроля специальных элементов защиты «трехмерная бегущая строка»

Библиография

[1] Постановление Правительства Республики Казахстан № 1650 от 25 ноября 1997 года об утверждении «Правил дорожного движения Республики Казахстан».

[2] Приказ Министра внутренних дел Республики Казахстан от 16 июля 2012 года № 400 «Об утверждении образцов государственных регистрационных номерных знаков».

[3] Поправки Организации Объединенных Наций от 28 сентября 2004 года к конвенции «О дорожном движении» от 8 ноября 1968 года.

[4] СТ РК 1176-2010 Знаки государственные регистрационные со световозвращающим покрытием для отдельных видов механических транспортных средств и прицепов к ним. Технические условия.

[5] СТ РК 1622-2007 Удостоверение водителя механических транспортных средств. Технические условия.

УДК 654: 006. 321 **МКС** 43.020 **КПВЭД** 34.30.2

Ключевые слова: государственный регистрационный номерной знак, световозвращающая поверхность, механическое автотранспортное средство, номер региона, тип транспортного средства, серия транспортного средства, адгезия, памятка водителю

Басуға _____ ж. қол қойылды Пішімі 60х84 1/16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «KZ Times New Roman»,
«Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы ____ дана. Тапсырыс ____

«Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты»
республикалық мемлекеттік кәсіпорны
010000, Астана қаласы, Орынбор көшесі, 11 үй,
«Эталон орталығы» ғимараты
Тел.: 8 (7172) 79 33 24

gost.e-ecolog.ru